

Agenda for Digitaliseringsstyrets møte 5/2023

Tirsdag 28. november 2023 kl. 10:00-15:00. Fysisk samling på Gardermoen.

Saks-nummer	Sakstype	Tid	Sakstittel
41/23	Vedtak	10:00	Godkjenning og innkalling av dagsorden
42/23	Vedtak	10:05	Godkjenning av referat fra møte 8.9.2023
43/23	Drøfting	10:10	Ny nasjonal digitaliseringsstrategi
44/23	Orientering	10:40	Orienteringer fra HK-dir
45/23	Drøfting	10:50	Tilstandskartlegging digital omstilling
			Lunsj 11.30–12.10
46/23	Orientering	12:10	Orienteringer fra Sikt
47/23	Orientering	12:20	Status for Sikts produktportefølje per andre tertial 2023
48/23	Orientering	12:50	Analyseplattformen: Overgang fra prosjekt til kontinuerlig videreutvikling
49/23	Orientering	13:05	Evaluerings av Cybersikkerhetssenteret
			Pause 13.20–13.30
50/23	Vedtak	13:30	Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026
51/23	Drøfting	14:20	Kunstig intelligens – vurderinger rundt ChatGPT
52/23	Orientering	14:50	Evaluerings av møtet
53/23	Orientering	14:55	Eventuelt

Vedlagte saksdokumenter:

- DS 42-23 Referat fra møte 8.9.2023
- DS 43-23 Ny nasjonal digitaliseringsstrategi
- DS 44-23 Orienteringer fra HK-dir
- DS 45-23 Tilstandskartlegging digital omstilling
- DS 45-23 Vedlegg 1 Sammendrag fra tilstandskartleggingen
- DS 46-23 Orienteringer fra Sikt

- DS 47-23 Status for Sikts produktportefølje per andre tertial 2023
- DS 47-23 Vedlegg 1-2 Porteføljestatus per andre tertial
- DS 48-23 Analyseplattformen: Overgang fra prosjekt til kontinuerlig videreutvikling
- DS 48-23 Vedlegg 1 Tjenestenivåer og innføringsplan
- DS 48-23 Vedlegg 2 Eksempelpriser per institusjon 2024
- DS 49-23 Evaluering av Cybersikkerhetssenteret
- DS 49-23 Vedlegg 1 Evalueringsrapport for Cybersikkerhetssenteret
- DS 50-23 Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026
- DS 50-23 Vedlegg 1 Finansieringsplan for investeringstiltak og fellestjenester 2024-2026
- DS 50-23 Vedlegg 2 Beskrivelse av tiltakene i langtidsplanen per portefølje
- DS 51-23 Kunstig intelligens – vurderinger rundt ChatGPT

Referat fra møte i Digitaliseringsstyret 08.09.2023

Møte	4/2023	
Dato	08.09.2023	
Tid	Kl. 10.00–13.30	
Sted	Digitalt	
Medlemmer		
<i>Til stede</i>	Arne Benjaminsen (UiO)	Vigdis By Kampenes (OsloMet)
	Seunn Smith-Tønnesen (UiA)	Lars Atle Holm (NMBU)
	Pinar Heggernes (UiB) (<i>til sak 35/23</i>)	Bjørn Haugstad (NTNU)
	Per Eirik Lund (USN)	Merete Vadla Madland (UiS)
	Stine Grønvold (HINN)	Harald Bolstad Evensen (NSO)
	Jørgen Fosslund (UiT)	
<i>Forfall</i>	Lars-Petter Jelsness-Jørgensen (HiØ)	
HK-dir	Sveinung Skule	Elin Merete Bjørgen
	Kristin Selvaag	Annette Grande Furset
	Ingrid Melve	
Sikt	Vigdis Kvalheim (<i>for Roar Olsen</i>)	Lars Petter Mengshoel
	Terje Mørland	Julie Storlie
	Tom Røtting	Henrik Tøndel
	Anders Reitan	
Andre	Joakim Østbye (representant fra hovedsammenslutningene Akademikerne, LO, YS og Unio)	Kjærstin Åstveit (UHR)
	Jan Fredrik Schøyen (KD)	Matilde Holm (UiB)
	Rolf Larsen (KD)	Miriam Nesbø (NTNU)
	Finn-Hugo Markussen (KD)	

Sak	Saksbeskrivelse
32/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden (vedtakssak)
	Leder ønsket Harald Bolstad Evensen, ny representant fra NSO, velkommen som medlem i Digitaliseringsstyret.
	Det var ingen merknader til innkallingen og ingen innkomne innspill til sakene.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret godkjenner innkalling og dagsorden.
33/23	Godkjenning av referat fra møte 22.6.2023 (vedtakssak)
	Referat fra møte 22.6.2023 er offentliggjort på hkdir.no. Det var ingen merknader til referatet.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret godkjenner referatet fra forrige møte.
34/23	Kunstig intelligens – hvordan skille vitenskap fra fantasi? (drøftingssak)
	Sveinung Skule innledet. Pinar Heggernes, UiB, holdt et innlegg om algoritmer og kunstig intelligens, som hjelp til å skille det vitenskapelige fra det sensasjonelle. Pinar ga innblikk i noen av fremskrittene KI har bragt med seg, og hvordan disse endrer fag, forskning og utdanninger.

Sak	Saksbeskrivelse
	Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Takk for god og forståelig presentasjon. • Dette var et poengtert og nyttig innlegg om muligheter og trusler, et godt utgangspunkt for videre diskusjoner. • Vi må anerkjenne at fagområdene er svært forskjellige, og at KI brukes på veldig ulikt vis i ulike fag. Det vil ikke være riktig eller nyttig å tilby overordnede verktøy og retningslinjer med ambisjon om å dekke alle fagområder. • Digitaliseringsstyret bør ha en edruelig inngang til KI og se til felles grunnleggende behov på tvers av fagene. • Vi må ivareta dette i systemporteføljen vår og ha en bevissthet både rundt mulighetene og truslene forbundet med KI. • Ønsker en oppfølging av det lovmessige og regulatoriske, at vi setter KI-forordningen fra EU (Artificial Intelligence Act) på Digitaliseringsstyrets agenda. Er det aktuelt å invitere noen som kan fortelle om hvordan man jobber med lovgivningen i Norge og hvordan den vil treffe oss som sektor? • Regjeringens milliardsatsing på KI innebærer forskning på konsekvenser for samfunnet, forskning i IKT-fagene og fokus på innovasjon med næringslivet. Alt dette er viktig og relevant for våre institusjoner. • Sikt jobber med en datastrategi hvor KI, personvern og informasjonssikkerhet er viktige elementer. • Vi må diskutere videre hvilke implikasjoner kunstig intelligens bør ha for Digitaliseringsstyrets arbeid, hvilke problemstillinger det er særlig viktig at vi følger opp.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar det faglige innlegget til orientering og ber sekretariatet ta innspill til videre oppfølging med i saksforberedelser til kommende møter.
35/23	Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026 og ramme for felles investeringsmidler 2024 (vedtaks- og drøftingssak)
	Vigdis Kvalheim, Sikt, presiserte at Digitaliseringsstyret behandler langtidsplan for fellestjenester i to trinn. Etter dagens drøfting skal porteføljestyrene drøfte og behandle langtidsplanen, før den kommer til endelig vedtak i Digitaliseringsstyret i november. Julie Storlie, Sikt, presenterte status for langtidsplanen fra 2022 og gjennomgikk tiltakene i investeringsporteføljen for 2024-2026. Forslaget om en videreført ramme på MNOK 40 i felles investeringsmidler ble gjort rede for. Drøfting av endringer i kontingent (brukerbetaling) for 2024-2026 gjøres først i porteføljestyrene, deretter i Digitaliseringsstyret i november. Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: <i>Generelt</i> • Takk for fin og tydelig gjennomgang som utfylte saksdokumentene godt. • Tilslutning til forslaget om videreført ramme på MNOK 40 og at moderniseringen av FS gis prioritet. • Synes vi har god retning på arbeidet og en helhet i porteføljen, det støttes å utvikle porteføljestyringen videre. • Institusjonene og fagområdene er forskjellige. Vi har vært tydelige på at systemene som må fungere for alle (som FS og Opptak) er viktigere enn andre. Vi

Sak	Saksbeskrivelse
	synes dette er ivare tatt og kommer bedre frem i dagens presentasjon, enn i saksdokumentene. • Bør tydeliggjøres og være forutsigbart hvilke tjenester som skal være obligatoriske og hvilke som skal være valgfrie. Om tjenester skal endres fra obligatorisk til valgfri, vil det gi økte kostnader for de som tar tjenesten i bruk. • I utviklingsprosjekter bør stoppunkter for valg om å ta i bruk tjenesten være tydelige, og konsekvenser av å ta i bruk tjenesten bør være godt kommunisert. Det kan være utfordrende å forstå hva man forplikter seg til. • Ønsker en vurdering av hvordan kunstig intelligens påvirker porteføljen. • Ønsker at vi ser nærmere på bruk av smidige metoder i porteføljestyringen. <i>Økonomi</i> • Det bør presiseres at risikokapital med tilbakebetaling er et instrument for økt fleksibilitet, ikke for å øke den samlede porteføljen. • Det forutsettes at satsinger over statsbudsjettet går av KDs budsjett, og dermed dekkes av sektoren. Digitaliseringsstyret ønsker innvirkning på hvilke tiltak som fremmes til statsbudsjettet. Sikt presiserte at i årets prosess er det, utover dagens møte, lagt opp til involvering av porteføljestyrene i perioden frem til 1. november. • Vi må se hele kostnadsbildet, med oppmerksomhet også på drift og forvaltning, og på realisering av gevinster hos institusjonene. • Støtter at kontroll på kostnadsutvikling må ligge som et premiss for videre arbeid med langtidsplanen. Ønsker et budsjett hvor institusjonenes kontingent er tydelig, og at økningen ikke er mer enn generell prisstigning. Ved økning ut over dette bør det vises til gevinster, og/eller det bør være valgfrihet om tjenestene. Sikt presiserte at det må være rom for justering knyttet til lønns- og prisvekst, valutasingninger og vedtak om nye eller endrede produkter. • Ønsker at Sikt kommer tilbake med en oversikt over finansiering, hvor det fremgår hvordan risikokapital med tilbakebetaling og statslån påvirker kostnadene til institusjonene fremover. <i>Tiltak og produktportefølje</i> • Skepsis til om investeringer i Analyseplattformen bør finansieres over statsbudsjettet, som kan gå på bekostning av andre tiltak i sektoren. Heller ønskelig med et spleiselag hvor institusjonene som vil ta i bruk tjenesten deltar. Sikt presiserte at flere enn UH-institusjonene har uttrykt ønske om å ta i bruk Analyseplattformen, og at KD har uttrykt interesse for tjenesten. • FS-rapporten for 2022 er oppløftende, sluttrapporten for Arbeidslivsportalen (ALP) viser flere restanser. Ønsker tydelighet om forholdet mellom FS og ALP. Det ble presisert at utviklingen av ALP ikke må gå på bekostning av FS. Sikt forklarte at ALP-prosjektet er ferdigstilt, og at mange institusjoner etterspør mer funksjonalitet. Porteføljestyret for utdanning og administrasjon jobber med å vurdere veien videre for ALP, inkludert finansieringsplan. • Ønsker mer involvering enn hva som er gjennomført hittil for fornying av forskningsnett, og bedre informasjon om eventuelle økte kostnader som følge av ny infrastruktur. Sikt presiserte at det pågår en anskaffelse, og at det vil legges til rette for mer informasjon og involvering når det ikke lenger er

Sak	Saksbeskrivelse
	begrenset av anskaffelsen. Sikt presiserte også at ambisjonen er at brukerbetalingen holdes på dagens nivå. • Porteføljestyret for data og infrastruktur ønsker å holde prisene for felles IAM på et årlig nivå som ikke øker utover KPI og valutaeffekter. Det ble etterspurt tydelighet om at dette er forutsatt i langtidsplanen. Sikt bekreftet at dette legges til grunn i planen. • Institusjonene har strammere budsjetter og økte kostnader. Det stilles spørsmål ved behovet for Zoom, når Teams fungerer greit. Sikt forklarte at institusjonene innen 1. oktober kan vurdere om de forlenger avtalene for Zoom.
	Vedtak: 1. Utkast til langtidsplanen er drøftet, og innspillene til langtidsplanen tas med i det videre arbeidet. 2. Digitaliseringsstyret vedtar en videreført ramme på MNOK 40 i felles investeringsmidler for 2024. 3. Digitaliseringsstyret ber Sikt om å legge til grunn at kontingent i 2024 ikke skal overstige kontingent justert for konsumpris fra 2023, med mindre institusjonene tar i bruk nye eller utvidete tjenester. 4. Digitaliseringsstyret ber Sikt komme tilbake med en orientering om Analyseplattformen. 5. Digitaliseringsstyret ber Sikt komme tilbake med en oversikt over finansiering, hvor konsekvenser av risikokapital med tilbakebetaling er tydeliggjort.
36/23	Orienteringer fra HK-dir (orienteringssak)
	Direktør Sveinung Skule orienterte om: • Digitaliseringsdirektoratet har på vegne av Skate-direktørene distribuert et notat til toppledere i offentlig sektor med oversikt over sentrale EU-regelverk for deling, forvaltning og bruk av data. Flere av regelverkene vil bli gjeldende også i Norge, og det oppfordres til å sette seg inn i konsekvenser og muligheter for egen virksomhet. De nye EU-regelverkene kan være aktuelt som tema i et kommende møte. HK-dir har oppmerksomhet rundt regelverkslandskapet i flere av sine oppdrag. • HK-dir gjennomfører en tilstandskartlegging av arbeidet med digital omstilling i UH-sektoren. Eksisterende data fra en rekke datakilder gjenbrukes, i tillegg er et kartleggingsskjema på vei ut til institusjonene for å supplere der det ikke finnes data. Det vil også gjennomføres noen kvalitative intervjuer. Institusjonene oppfordres til å bidra med innspill og erfaringer. Rapport fra kartleggingen leveres innen utgangen av året. • På oppdrag fra HK-dir, i samarbeid med Sikt og NOKUT, utreder NIFU pedagogisk bruk av digital teknologi i høyere utdanning. Hovedformålet er å frembringe mer praksisnær kunnskap om hvordan digitale teknologier påvirker utdanningen, med et student- og underviserfokus. Som en del av prosjektet har NIFU gjennomført en systematisk kunnskapsoppsummering av bruk av digital teknologi i høyere utdanning. • HK-dir inviterer i samarbeid med UiA til en nasjonal konferanse om kvalitet og tilgjengelighet i høyere utdanning, i Kristiansand 20-21.09.2023.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Sak	Saksbeskrivelse
37/23	Orienteringer fra Sikt (orienteringssak)
	Tom Røtting og Vigdis Kvalheim, Sikt, orienterte om følgende: • 4 institusjoner har tatt i bruk felles IAM, nye institusjoner står for tur. Sikt opplever interesse også utenfra UH-sektoren, men prioriterer UH. • Er i gang med å gjennomgå innkomne tilbud for neste generasjons forskningsnett. • NVA har vært tema i porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser, med diskusjon om finansieringsmodell og anslag for brukerbetaling. Sikt vil gå ut samlet med tydelig informasjon etter beslutning 13.9. Har tett dialog med FFA og UHR, og fortsatt mål om leveranse i løpet av 2023. • BIBSYS-styret skal drøfte samspill med samstyringsmodellen og langsiktig prosess for anskaffelse av løsning fra 2025. • Sikt har hatt 47 sommerstudenter inne som har bidratt til utvikling og gitt positive erfaringer.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
38/23	Møteplan for 2024 (vedtakssak)
	Det var ingen merknader til sekretariatets foreslåtte møteplan for 2024.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret vedtar møteplan for 2024 som foreslått.
39/23	Evalueringsav møtet (orienteringssak)
	• Takk for gode referater og for gode saker til dagens møte. • Det faglige innlegget om kunstig intelligens var poengtert og nyttig for videre diskusjoner, demonstrerte samtidig at faglige innlegg kan fungere godt inn i møtene. • Honnør for god møteledelse.
40/23	Eventuelt (orienteringssak)
	Ingen saker til eventuelt.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 43/23

Vår arkivkode 23/15602

Sakstype Drøfting

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Ny nasjonal digitaliseringsstrategi

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar fremlegget til orientering og ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i videre prosess med KD og KDD i utarbeidelsen av ny nasjonal digitaliseringsstrategi.

Bakgrunn

Regjeringen arbeider med en [ny nasjonal digitaliseringsstrategi \(regjeringen.no\)](https://regjeringen.no). Strategien skal blant annet stake ut kursen for videre digitalisering av offentlig sektor, legge bedre til rette for næringsrettet digitalisering og ta opp viktige samfunnsspørsmål. Målet er sterkere samordning og utvikling av en helhetlig politikk som går på tvers av offentlig og privat sektor.

Vurdering

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) koordinerer arbeidet med ny nasjonal digitaliseringsstrategi, som etter planen skal være klar i 2024. KDD opplever stort engasjement rundt arbeidet, og har en åpen invitasjon ute om å gi [innspill direkte til KDD innen 30. november](#). KDD gjennomfører også en rekke innspillsmøter.

Kunnskapsdepartementet (KD) skal gi innspill til strategiarbeidet, og ønsker innsikt i hvilke strategiske tema, områder og perspektiver virksomhetene i universitets- og høyskolesektoren mener det er viktig å ivareta. HK-dir har fått i oppdrag fra KD å innhente overordnede innspill fra virksomhetene i sektoren, og å lage en samlet fremstilling av disse.

I møtet får vi to korte fremlegg:

- KDD orienterer om bakgrunnen for strategiarbeidet, om visjon og ambisjoner og foreløpige tanker om hovedfokus og tema for strategien.
- HK-dir oppsummerer hovedmomenter fra innspill samlet i universitets- og høyskolesektoren om hvilke tema og perspektiver det er viktig at strategien ivaretar.

Deretter ønsker vi Digitaliseringsstyrets refleksjoner rundt de to fremleggene om ambisjoner, tema og perspektiver for ny nasjonal digitaliseringsstrategi.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 44/23

Vår arkivkode 23/15602

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Orienteringer fra HK-dir

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for HK-dir, Sveinung Skule, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 45/23

Vår arkivkode 23/15602

Sakstype Drøfting

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Roland Mandal

Tilstandskartlegging digital omstilling

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar fremlegget til orientering og ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i videre oppfølging av strategi og handlingsplan for digital omstilling.

Bakgrunn

HK-dir har i høst gjennomført en første tilstandskartlegging av universitets- og høyskolesektorens arbeid med digital omstilling. Formålet med kartleggingen er å fremskaffe kunnskap om sektorens arbeid med å realisere Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021–2025 og tilhørende handlingsplan.

Tilstandskartleggingen skal bidra med oppdatert kunnskap om status, muligheter og utfordringer i arbeidet. Kunnskapen er ment å gi et grunnlag for å vurdere planer, prioriteringer og veivalg, både på institusjonsnivå og i sektoren samlet. Målet er at kartleggingen blant annet vil være nyttig i Digitaliseringsstyrets arbeid med å følge opp og prioritere strategiske tiltak i tråd med strategi og handlingsplan.

Kartleggingen bygger på en rekke datakilder, herunder gruppeintervjuer med 6 institusjoner og et kartleggings skjema der samtlige 21 universiteter og høyskoler som er underlagt Kunnskapsdepartementet, har bidratt med verdifull innsikt om eget arbeid på området.

Vurdering

Resultater og funn fra kartleggingen oppsummeres i en rapport som publiseres på nyåret. HK-dir ønsker å gi Digitaliseringsstyret noen smakebiter på foreløpige funn og analyser. Vedlagt ligger derfor et sammendrag av resultater og hovedfunn som vil bli kommentert i en kort innledning til saken i møtet.

Etter innledningen ønsker HK-dir en diskusjon rundt følgende punkter:

1. Refleksjoner rundt de resultater og funn som er presentert
2. De økonomiske rammene blir mer krevende fremover. Hvordan påvirker dette prioriteringer i arbeidet med digital omstilling i sektoren, både på nasjonalt og lokalt nivå?
3. Resultatene indikerer at det er et behov for å vri innsatsen mer over mot en faglig orientert digitalisering, slik strategien for digital omstilling legger opp til. Dersom sektoren skal bevege seg i retning av strategiens målsetninger, må det imidlertid prioriteres annerledes, og den digitale kompetansen blant undervisere, forskere og administrativt ansatte må løftes.

Vedlegg

Vedlegg 1: Sammendrag fra tilstandskartleggingen

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Vedlegg 1: Sammendrag fra tilstandskartleggingen

Bakgrunn

HK-dir gjennomfører nå en tilstandskartlegging av UH-sektorens arbeid med digital omstilling. Formålet med kartleggingen er å innhente oppdatert kunnskap om UH-sektorens arbeid med å gjennomføre [Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021–2025 \(regjeringen.no\)](#) og tilhørende [Handlingsplan for digital omstilling i høyere utdanning og forskning | HK-dir \(hkdir.no\)](#). Kartleggingen retter seg spesielt mot de seks innsatsområdene i strategien, samt forutsetningene for digital omstilling. Tilstandskartleggingen skal bidra med oppdatert kunnskap om status, muligheter og utfordringer i sektorens arbeid med digital omstilling, og gi et grunnlag for å vurdere planer, prioriteringer og veivalg videre fremover – både på institusjonsnivå og i sektoren samlet.

God utnyttelse av eksisterende datakilder og kunnskapsgrunnlag har vært et hovedpremiss for arbeidet, og vi har gjennom høsten gjennomført en omfattende datainnsamling. Vi har mottatt data fra SSB og Sikt, og vi har gjennomført en kartleggingsundersøkelse og kvalitative intervjuer. I kartleggingsundersøkelsen mottok vi svar fra alle 21 institusjoner som er underlagt Kunnskapsdepartementet. Videre har gruppeintervjuer med seks institusjoner – med ulik størrelse, innretning og profil – gitt oss mulighet til å utforske ulike spørsmål og tema mer i dybden. Basert på denne brede kombinasjon av ulike datakilder er målet å fremskaffe et nyttig og relevant kunnskapsgrunnlag.

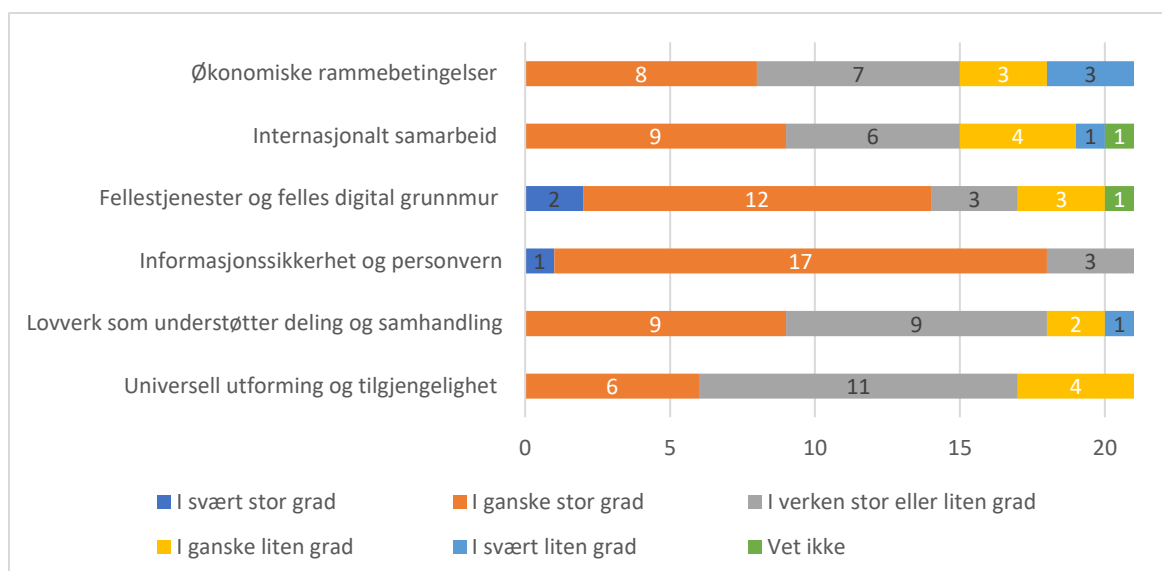
Involvering og forankring eksternt har vært viktig for å sikre kvalitet og relevans av arbeidet. Uttestingen av kartleggingsskjemaet involverte eksempelvis ulike fagpersoner ved forskjellige institusjoner. Vi har også etablert et tett samarbeid med Sikt, blant annet for å få tilgjengeliggjort data som er egnet til å si noe om digitaliseringen i sektoren.

I dette notatet oppsummerer vi foreløpige resultater og funn basert på i) kartleggingsundersøkelsen og ii) de kvalitative intervjuene. En mer utdypende tolkning av ulike resultater og funn, inkludert drøfting i lys av annen kunnskap, vil bli en del av den endelige rapporten.

Foreløpige resultater og funn

Status for arbeidet med forutsetningene for digital omstilling

Forutsetningene er beskrevet i strategi for digital omstilling, og synliggjør ulike områder som er sentrale for sektorens arbeid med digital omstilling.

Figur 1 Vurder i hvilken grad forutsetninger for digital omstilling er oppfylt ved institusjonen (N=21)

Vurdering av resultater:

- Samlet sett viser resultatene varierende grad av oppfyllelse når det gjelder forutsetningene for digital omstilling. Det er et «strekk i UH-laget» på disse områdene, og så å si ingen institusjoner opplever at en eller flere av forutsetningene er oppfylt i svært stor grad.
- Åtte av institusjonene gir uttrykk for at de økonomiske rammebetingelsene for å jobbe med digital omstilling er oppfylt i *ganske stor grad*. Spredningen i svarene indikerer at det fortsatt er behov for å jobbe med de økonomiske rammebetingelsene, for å legge et bedre grunnlag for arbeidet med digital omstilling.
- Fellestjenester og felles digital grunnmur, samt informasjonssikkerhet og personvern, er de forutsetningene som i størst grad vurderes som oppfylt. Resultatene gjenspeiler muligens at det skjer mye når det gjelder byggingen av den digitale grunnmuren i sektoren, både på institusjonsnivå og gjennom fellestiltak. Når det gjelder informasjonssikkerhet og personvern, bekrefter resultatene trolig at dette er et område som sektoren blir fulgt opp på gjennom Kunnskapsdepartementets styringsmodell for informasjonssikkerhet og personvern,¹ og som sektoren selv i økende grad retter sin oppmerksomhet mot.
- Om målet er at disse to forutsetningene skal være oppfylt i svært stor grad, er det imidlertid en god del som gjenstår; kun to institusjoner svarer at fellestjenester og felles digital grunnmur som forutsetning er oppfylt i svært stor grad for deres del, mens en institusjon svarer det samme når det gjelder informasjonssikkerhet og personvern.
- Når det gjelder internasjonalt samarbeid, svarer om lag halvparten av institusjonene (9 av 21) at den er oppfylt i *ganske stor grad*, mens resten svarer at den enten er oppfylt verken i stor eller liten grad eller i liten grad. Også dette ser dermed ut til å være et område som prioriteres i ulik grad på tvers av sektoren.
- Lovverk som understøtter deling og samhandling skal legge til rette for at data kan deles og gjenbrukes for bedre læring, forskning og innovasjon. Ni av 21 institusjoner opplever at lovverket i *ganske stor grad* understøtter deling og samhandling. Like mange opplever at lovverket ikke utgjør noen forskjell (verken/eller). To svarer at den ganske i liten grad er oppfylt, mens en institusjon svarer at den i svært liten grad er oppfylt. Svarene viser med andre ord en ganske stor variasjon. Selv om lovverket er det samme for alle, kan en mulig forklaring her være at institusjonene har kommet ulikt langt i å utforske og forstå hvilke

¹ For nærmere beskrivelser av departementets styringsmodell for informasjonssikkerhet og personvern, se [Styring av informasjonssikkerhet og personvern | HK-dir \(hkdir.no\)](https://hkdir.no).

muligheter og begrensninger regelverket gir når det gjelder deling av data i og utenfor egen institusjon.

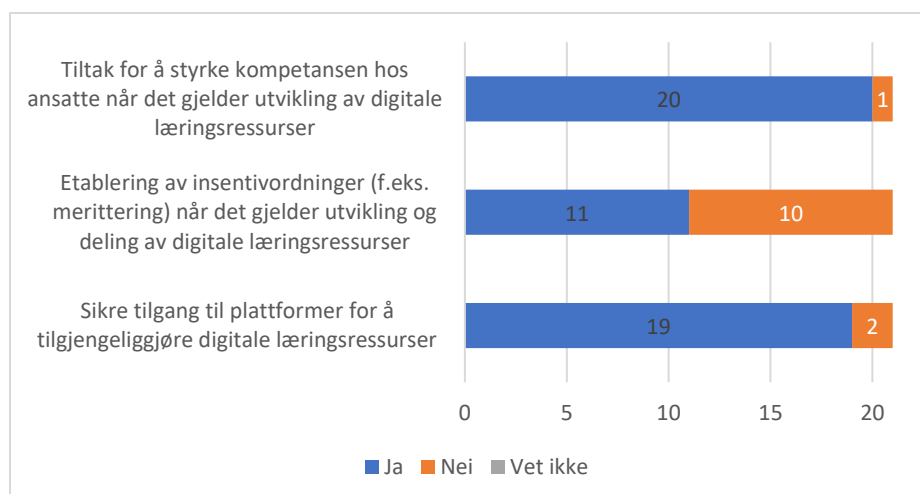
- Universell utforming, som er en lovpålagt oppgave, synes i begrenset grad å være oppfylt i sektoren. Seks institusjoner svarer at de i *ganske stor grad* ivaretar at studietilbud og digitale verktøy er universelt utformet, og at kompetanseheving innen universell digital utforming blir prioritert.
- Selv om det er enkelte positive resultater, viser resultatene samlet sett at det er en del som gjenstår før forutsetningene i sektorens strategi for digital omstilling er oppfylt.

Status for innsatsområdene i Strategi for digital omstilling

For å gi en tydelig retning for UH-sektorens arbeid med digital omstilling, vektlegger strategien seks ulike innsatsområder. Innsatsområdene dekker både undervisning, utdanning, forskning, datadeling og kultur og ledelse. I denne delen gjennomgår vi resultater og hovedfunn for de ulike innsatsområdene.

Digitalisering for fleksibel utdanning

Digitalisering for fleksibel utdanning handler om at universiteter og høyskoler skal være attraktive for studenter i alle livsfaser, tilby utdanninger som imøtekommer endringer i arbeidslivet og i samfunnet generelt, og bruke digital teknologi til å utvikle fleksible studietilbud med høy kvalitet.

Figur 2 Gjennomfører din institusjon følgende tiltak når det gjelder digitale læringsressurser?

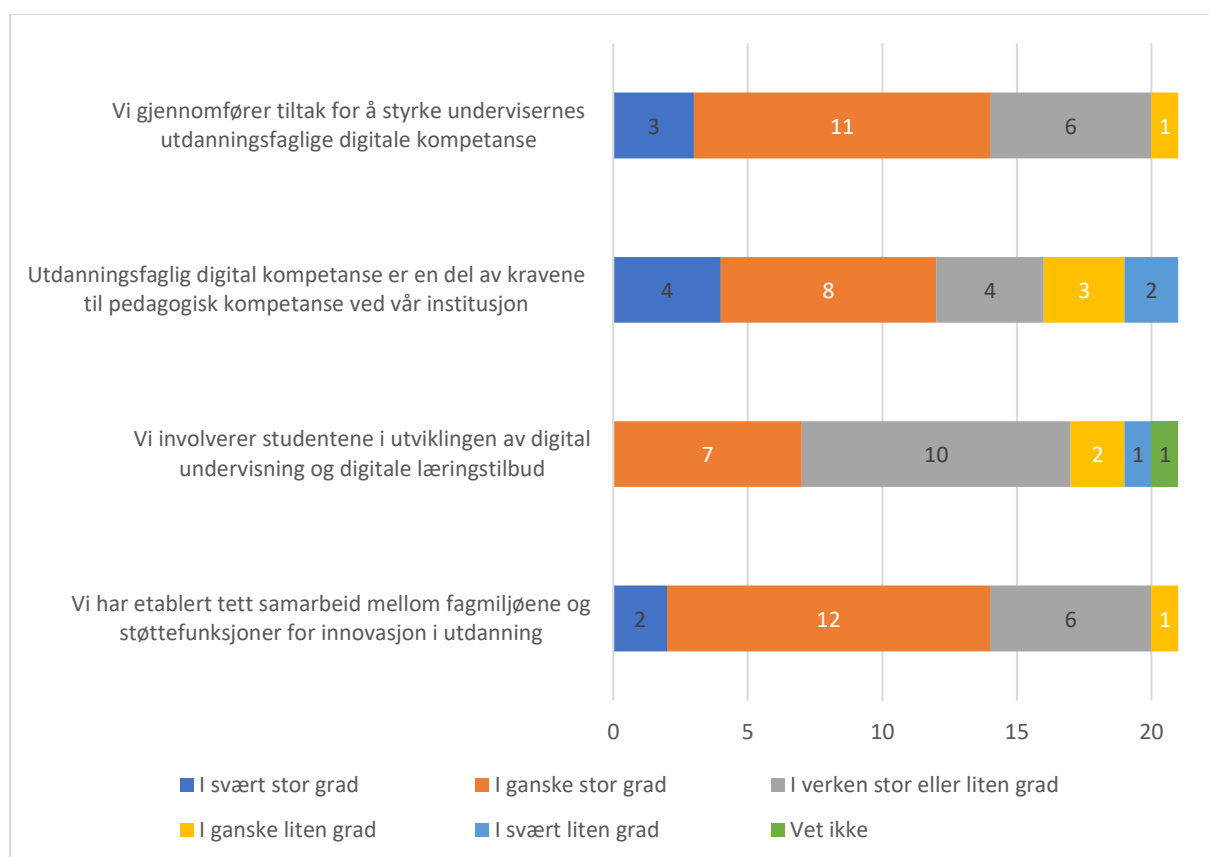
Vurdering av resultater:

- 20 av 21 institusjoner gjennomfører tiltak for å styrke kompetansen hos ansatte når det gjelder utvikling av digitale læringsressurser, mens 19 av institusjonene oppgir at de jobber for å sikre tilgang til plattformer for å tilgjengeliggjøre digitale læringsressurser.
- Antallet institusjoner som bekrefter at de jobber med å etablere insentivordninger (f.eks. merittering) knyttet til utvikling og deling av digitale læringsressurser, ligger lavere (11).
- Deling av læringsressurser er en viktig indikator for fleksibilitet i undervisning og utdanning. Vårt materiale viser positive resultater når det gjelder arbeidet med å tilrettelegge for økt deling av læringsressurser gjennom kompetanseheving, samt innsatsen for å sikre tilgang til plattformer for deling. Det er mindre vanlig blant institusjonene å jobbe med utvikling av insentivordninger for å styrke deling av læringsressurser.

Digital innovasjon i undervisning og læring

Innsatsområdet handler om at undervisernes utdanningsfaglige digitale kompetanse skal utvikles for å fremme nytenkning i alle former for undervisning, læring og vurdering. Digital teknologi kan brukes for å tilrettelegge for bedre læring.

To ulike spørsmålsbatteri ble presentert under dette temaet. Felles for dem begge er at de måler ulike sider av institusjonenes arbeid med digital innovasjon i undervisning og læring. Forskjellen er at de fire første spørsmålene fokuserer mest på digital kompetanse, studentinvolvering og samarbeid, mens de fire neste retter seg mer mot institusjonenes organisering og strukturering av arbeidet innenfor innsatsområdet (bruk av videoproduksjon, bygningsmessige tilpasninger og planverk knyttet til læringssanalyse og kunstig intelligens).

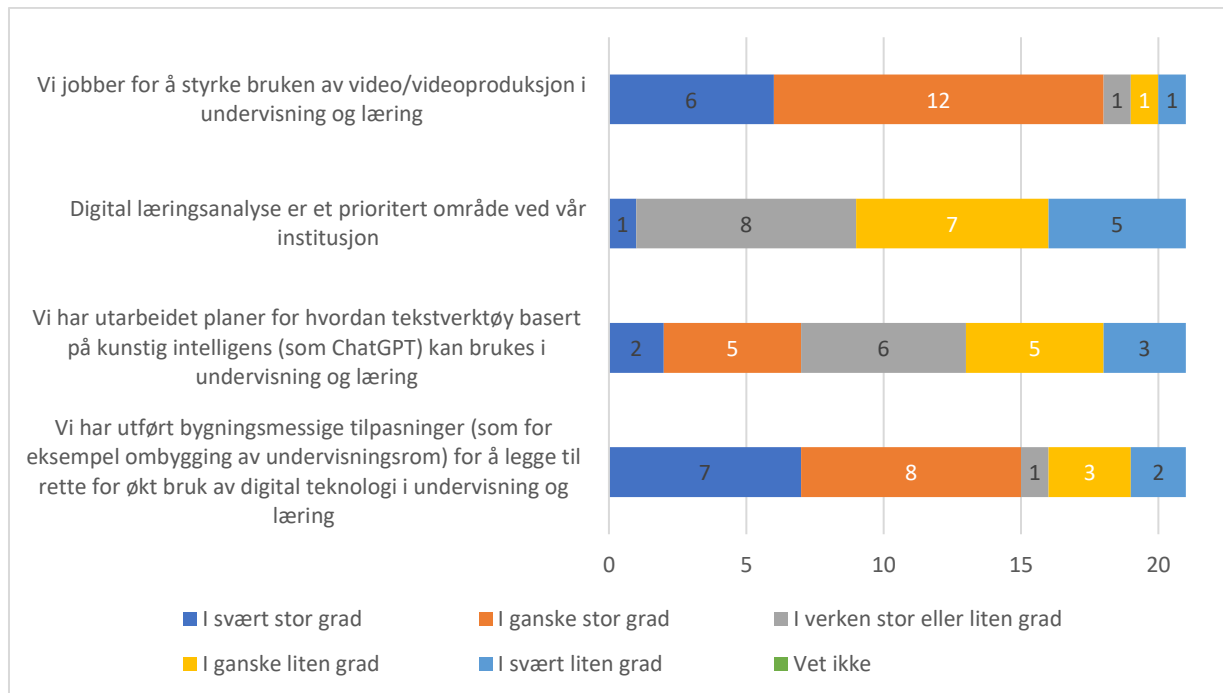

Figur 3 Vurder i hvilken grad følgende påstander knyttet til kompetanse, studentinvolvering og samarbeid beskriver situasjonen ved din/deres institusjon

Vurdering av resultater:

- To av tre institusjoner oppgir at de gjennomfører tiltak for å styrke undervisernes utdanningsfaglige digitale kompetanse, men kun tre av dem svarer «i svært stor grad». Dette fremstår uansett som et område som ser ut til å ha relativt høy prioritet i institusjonene. Samtidig meldes det (via andre informasjonskilder) om utfordringer knyttet til det å nå ut til alle med kompetansehevingstiltakene, spesielt til de som kanskje trenger det mest.
- 12 institusjoner svarer at utdanningsfaglig digital kompetanse, enten i svært stor eller ganske stor grad, er en del av kravene til pedagogisk kompetanse ved deres institusjon. Ni institusjoner svarer verken/eller, i ganske liten grad eller i svært liten grad.

- Syv institusjoner bekrefter at de involverer studentene i utviklingen av digital undervisning og digitale læringstilbud, mens et flertall av institusjonene i liten grad virker å prioritere dette. Dette er ikke en lovpålagt oppgave, men likevel et uttalt mål for en del institusjoner.
- To av tre institusjoner svarer at de, enten i svært stor grad eller i ganske stor grad, har etablert et tett samarbeid mellom fagmiljøene og støttefunksjoner for innovasjon i utdanning, som for eksempel læringsentre, UH-pedagogiske miljøer eller multimediesentre.

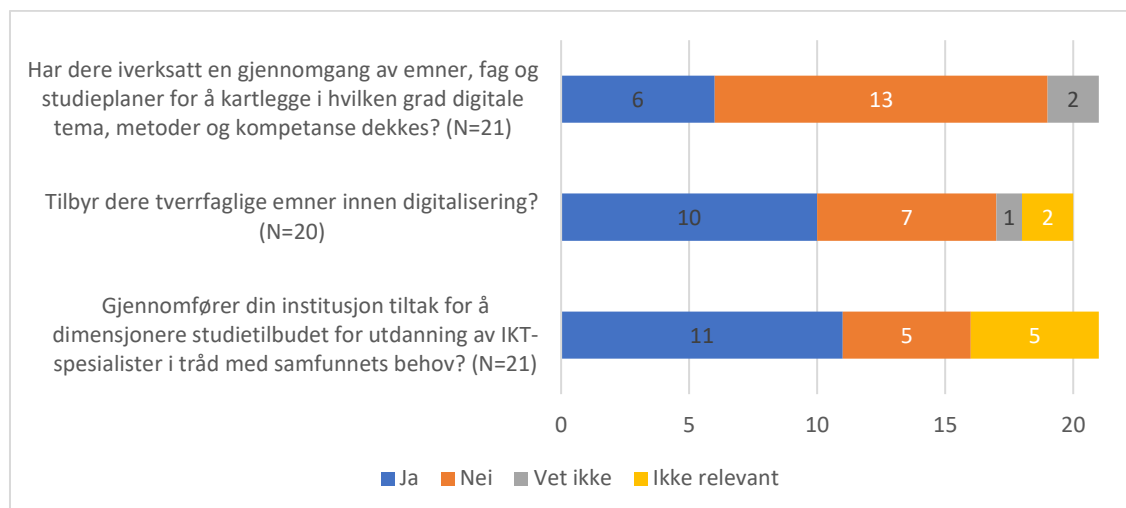
Figur 4 Vurder i hvilken grad følgende påstander knyttet til videoproduksjon, bygningsmessige tilpasninger og planverk etc. beskriver situasjonen ved din institusjon

Vurdering av resultater:

- Hele 18 av 21 institusjoner bekrefter at de jobber for å styrke bruken av video/videoproduksjon i undervisning og læring, mens 15 institusjoner bekrefter at de har utført bygningsmessige tilpasninger for å legge til rette for økt bruk av digital teknologi i undervisning og læring.
- I kontrast peker digital læringsanalyse seg ut som et område med et lavt aktivitetsnivå; i 20 av 21 institusjoner fremstår digital læringsanalyse som et område som i liten grad prioriteres. Aktivitetsnivået er noe høyere når det gjelder tekstverktøy basert på kunstig intelligens, slik som ChatGPT. Her oppgir sju institusjoner at de i en eller annen grad har utarbeidet planer for hvordan denne typen verktøy skal kunne brukes i undervisning og læring.
- Forskjellen i aktivitetsnivå mellom bruk av video/videoproduksjon og bygningsmessige tilpasninger på den ene side og utforskning av læringsanalyse og ChatGPT på den andre, synes å bekrefte en tendens som avtegner seg i ulike deler av vårt materiale, nemlig at institusjonene fortsatt ser ut til å være orientert mot det vi kan kalle en «tradisjonell» form for digitalisering (med vekt på støtte og tilrettelegging).

Digitale tema, metoder og kompetanse i alle fag

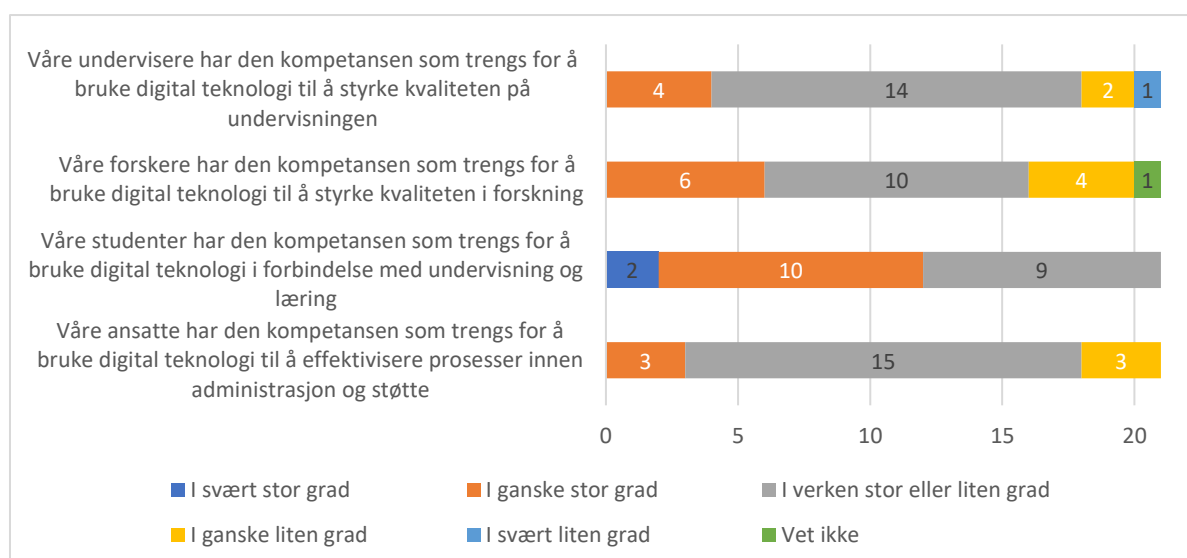
Innsatsområdet handler om å utvikle fagområder og studietilbud gjennom en faglig forståelse av digitalisering, der nye arbeidsmåter basert på mulighetene i digital teknologi utnyttes, og der digitaliseringsrelevante temaer er naturlig integrert med resten av det faglige innholdet.

Figur 5 Ta stilling til følgende spørsmål om digitale temaer, metoder og kompetanse i fagene

Vurdering av resultater:

- Seks institusjoner svarer at de har iverksatt en gjennomgang av sine emner, fag og studieplaner, for å kartlegge og få en helhetlig oversikt over i hvilken grad egen studieportefølje dekker digitale tema, digitale metoder og digital kompetanse.
- 10 institusjoner tilbyr tverrfaglige emner innen digitalisering. 11 institusjoner oppgir at de gjennomfører tiltak for å dimensjonere studietilbudet for utdanning av IKT-spesialister i sin institusjon, i tråd med samfunnets behov.

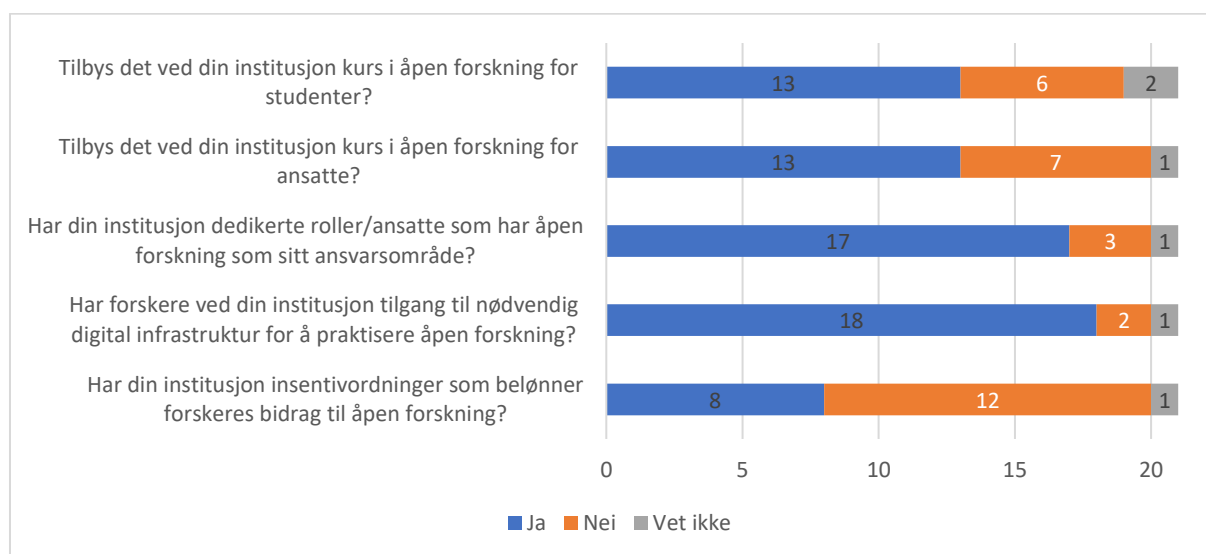
Figur 6 Vurder den digitale kompetansen hos ulike målgrupper ved institusjonen

Vurdering av resultater:

- Når det gjelder digital kompetanse hos ulike målgrupper ved institusjonene, vurderes studentene mest positivt. Resultatene ellers viser at den digitale kompetansen hos undervisere, forskere og administrativt ansatte vurderes som svak. Det er åpenbart et behov for å styrke kompetansen i disse gruppene.

Åpen forskning og nye forskningsmuligheter

Innsatsområdet handler blant annet om å styrke kvaliteten på forskningen gjennom digitale teknologier, bruk av nye forskningsmetoder og analyseverktøy i fagene, og ved å gjøre resultatene av forskningen mer tilgjengelig for alle.

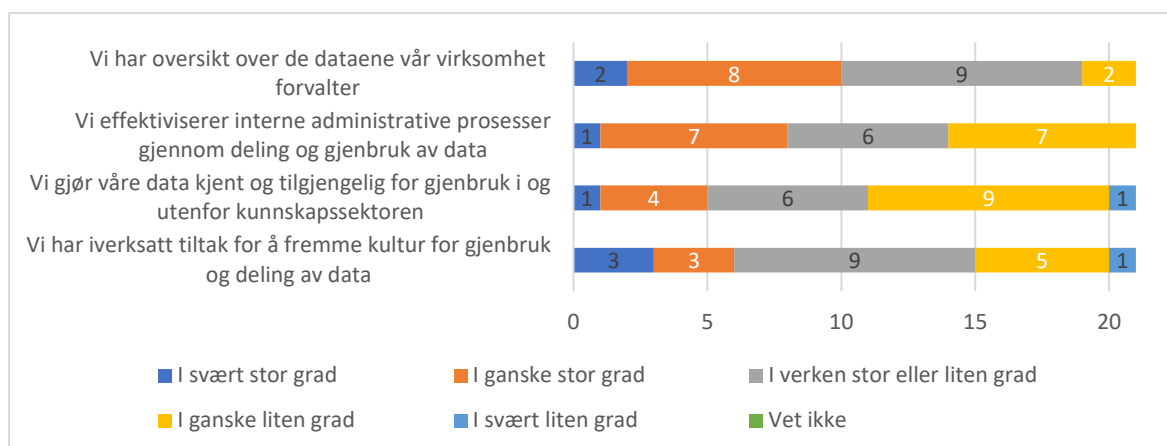
Figur 7 Ta stilling til følgende spørsmål om åpen forskning

Vurdering av resultater:

- Nær to av tre institusjoner tilbyr kurs i åpen forskning for henholdsvis studenter og ansatte, mens 17 institusjoner bekrefter at de har dedikerte ansatte/roller som har åpen forskning som arbeidsområde. Hele 18 institusjoner er av den oppfatning at deres forskere har tilgang til nødvendig infrastruktur for å praktisere åpen forskning.
- Når det gjelder retningslinjer for åpen forskning (figur ikke med), er 19 institusjoner enten i gang med å utvikle retningslinjer eller har allerede gjort det. En av tre institusjoner har utviklet og vedtatt retningslinjer som er harmonisert med internasjonale krav og føringer.
- Resultatene for innsatsområdet åpen forskning må sies å være gjennomgående positive. Dette fremstår derfor som et område der det er gjort prioriteringer, som har gitt synlige utslag (i form av kurstilbud, dedikerte roller og tilgjengelig infrastruktur). Samtidig ser vi også her at det er mindre vanlig å jobbe med incentivordninger enn andre tiltak. Dette samsvarer med det vi fant knyttet til utvikling og deling av digitale læringsressurser, der det også var mer vanlig å jobbe med andre tiltak enn etablering av incentivordninger.

Utnytte data om kunnskapssektoren

Innsatsområdet handler om å styrke utdanning, forskning, innovasjon og verdiskaping gjennom økt deling og tilrettelegging for viderebruk av data i og utenfor universitets- og høgskolesektoren.

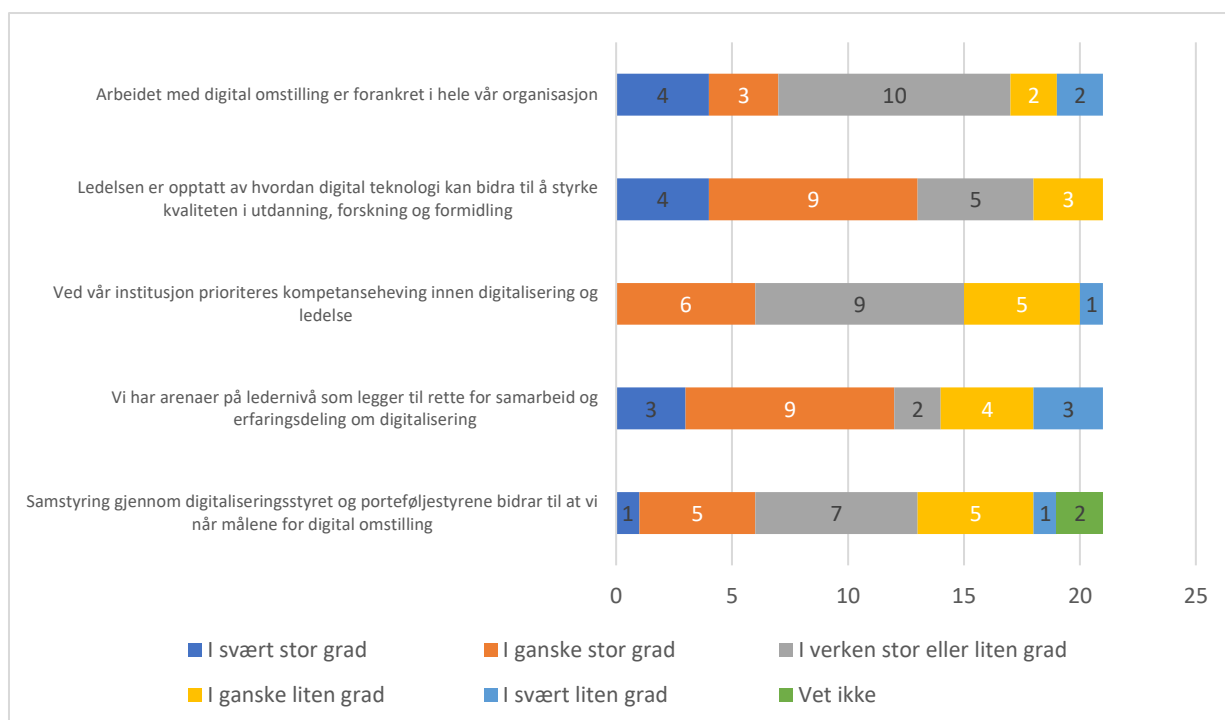
Figur 8 Påstander om deling av data

Vurdering av resultater:

- Cirka halvparten av institusjonene oppgir at de enten i svært stor eller ganske stor grad har oversikt over de dataene de eier og forvalter. Det er imidlertid kun to institusjoner som svarer at dette gjelder i svært stor grad. Dette indikerer at det er langt igjen før flertallet av institusjoner kan sies å ha «orden i eget hus».
- Kun en institusjon svarer at den i svært stor grad fokuserer på å effektivisere interne administrative prosesser gjennom deling og gjenbruk av data. Syv institusjoner svarer at det gjelder i ganske stor grad for deres del.
- Spørsmålet om institusjonene gjør sine data kjent og tilgjengelig for gjenbruk i og utenfor kunnskapssektoren, viser et enda lavere aktivitetsnivå. Kun fem institusjoner svarer at de i en eller annen grad har en aktivitet på dette området. 16 institusjoner svarer enten verken/eller, eller at de ikke har noen aktivitet.
- Også når det gjelder tiltak for å fremme kultur for gjenbruk og deling av data, svarer et flertall at de i liten grad har noen aktivitet på området.
- Samlet sett viser resultatene for datadeling et relativt lavt aktivitetsnivå. Gjennomgående virker dette å være et område der institusjonene har kommet kortere enn en del andre områder, som for eksempel digitalisering for fleksibel utdanning og åpen forskning. Dette er ikke overraskende, i og med at det å jobbe med deling av data slik at de kan utnyttes bedre i kunnskapssektoren, er noe helt annet enn kjerneaktiviteter som undervisning, utdanning og forskning.

Ledelse og kultur for digital omstilling

Innsatsområdet vektlegger god lederforankring på ulike nivå for den digitale omstillingen, og at institusjonene i fellesskap jobber for økt kvalitet i utdanning, forskning og formidling.

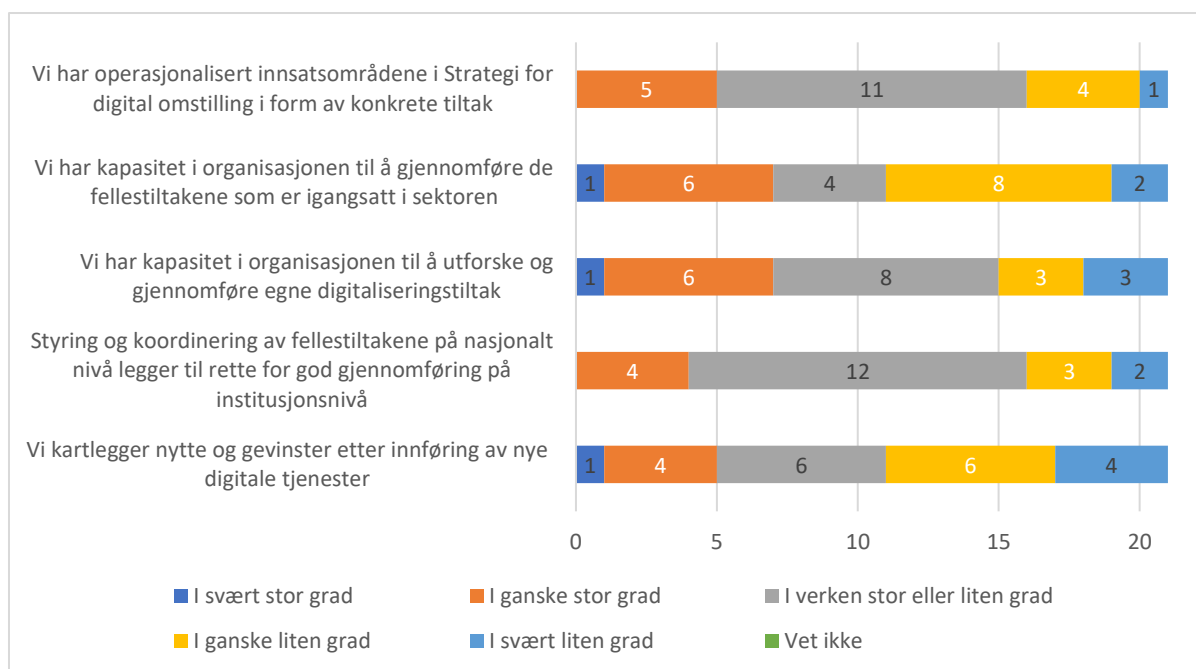
Figur 9 Påstander knyttet til ledelse og kultur for digital omstilling

Vurdering av resultater:

- Også resultatene når det gjelder ledelse og kultur for digital omstilling bekrefter bildet av «strekk i UH-laget» når det gjelder arbeidet med digital omstilling. Mens en av tre institusjoner svarer at arbeidet med digital omstilling er forankret i hele organisasjonen, er det færre som bekrefter at deres institusjon prioriterer kompetanseheving innen digitalisering og ledelse.
- To av tre institusjoner oppgir at de har en ledelse som er opptatt av å bruke digital teknologi for å styrke kvaliteten i utdanning, forskning og formidling.
- Når det gjelder samstyring gjennom digitaliseringsstyret og porteføljestyrene, så er det seks institusjoner som svarer bekreftende til at dette bidrar til at de når målene som er satt for digital omstilling (fem av seks svarer «i ganske stor grad»).
- Det er relativt stor spredning i svarene for de fleste spørsmålene innenfor området «ledelse og kultur for digital omstilling». Samlet sett viser resultatene at dette er et innsatsområde som per nå ikke gir det grunnlaget og fundamentet for den digitale omstillingen i sektoren som det har potensial til å gjøre.

Organisering og samarbeid

Organisering og samarbeid handler om hvordan arbeidet med digital omstilling planlegges, styres og koordineres, og om kapasiteten sektoren har til å gjennomføre digitaliseringstiltak.

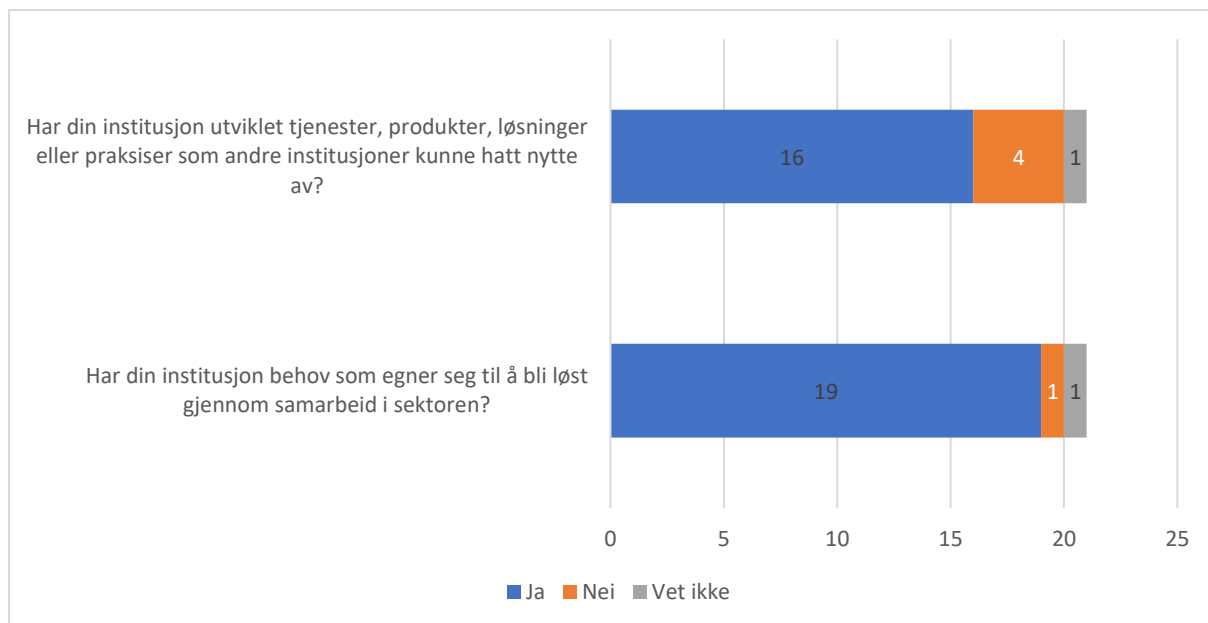
Figur 10 Vurder i hvilken grad følgende påstander beskriver situasjonen ved din institusjon

Vurdering av resultater:

- Resultatene viser at institusjonene i liten grad har operasjonalisert strategien i form av konkrete tiltak. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med at strategien ikke blir lagt til grunn eller brukt i institusjonene; en del institusjoner bruker den trolig som et retningsgivende dokument, som angir en overordnet kurs og som gir noen rammer for den digitaliseringen de planlegger for.
- Når det gjelder organisatorisk kapasitet til å jobbe med digitalisering, oppgir en av tre institusjoner at de har kapasitet i egen organisasjon til å gjennomføre fellestiltak og utforske «egne» digitaliseringstiltak. Kun en institusjon oppgir at dette gjelder i «svært stor grad».
- Når det gjelder fellestiltakene, svarer samtidig 10 av 21 institusjoner at de i ganske liten eller svært liten grad har kapasitet til å gjennomføre disse. Det at nær halvparten av institusjonene svarer på denne måten, gir et tydelig signal om at «mottaksapparatet» i mange institusjoner, herunder kapasiteten til å håndtere innføring, idriftsetting og realisering av fellestiltak, er presset.
- Fire institusjoner stiller seg positive (i ganske stor grad) til den styringen og koordineringen av fellestiltakene som finner sted på nasjonalt nivå. Det kan være naturlig å se funnene her i sammenheng med institusjonenes vurdering av sin egen kapasitet til å følge opp digitaliseringstiltak.
- Avslutningsvis ser vi at institusjonene i liten grad kartlegger nytte og gevinster etter at nye digitale tjenester er innført. Også dette funnet bør trolig ses i sammenheng med det vi finner når det gjelder kompetanse og organisatorisk kapasitet til å jobbe med digitalisering; mange institusjoner sliter trolig med tilgangen til de ressursene og den kompetansen som kreves for å jobbe med gevinstkartlegging og -realisering.

Spørsmål om sektorsamarbeid

Institusjonene ble spurt om de har behov som egner seg til å bli løst gjennom samarbeid i sektoren, og om de har utviklet tjenester, produkter, løsninger eller praksiser som andre institusjoner kunne hatt nytte av. En viktig hensikt med spørsmålene var å kartlegge «grunnlaget» og potensialet for samarbeid i sektoren.

Figur 11 Institusjonenes svar på spørsmål om utvikling av tjenester og behov for samarbeid

16 institusjoner svarer bekreftende på at de har utviklet tjenester, produkter, løsninger eller praksiser som de mener at andre institusjoner kan ha nytte av. Enda flere institusjoner, i alt 19, svarte «ja» på spørsmålet om de har behov som egner seg til å bli løst gjennom samarbeid i sektoren.

Resultatene bekrefter at det i aller høyeste grad er et grunnlag for å tenke samarbeid og deling etc. på tvers av UH-sektoren. Mange institusjoner oppgir at de har tjenester og løsninger som andre institusjoner kan ha nytte av, og behovet for å dekke enkelte behov gjennom samarbeid er åpenbart. Disse tallene bør gi et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med digital omstilling i sektoren, også når det gjelder fellestjenester og det videre arbeidet med den digitale grunnmuren.²

Noen hovedfunn og samlede vurderinger

- **Sektoren er ikke i mål med forutsetningene for digital omstilling** – selv om det er enkelte positive resultater, viser funnene fra spørreundersøkelsen samlet sett at det er en del som gjenstår før forutsetningene for digital omstilling er oppfylt. Det er med andre ord behov for å jobbe videre med grunnlaget som den digitale omstillingen skal bygge på. I intervjuene med seks institusjoner, uttrykkes det at de økonomiske betingelsene blir mer krevende fremover. Oppfatningen er derfor at sektoren har behov for å spisse og tydeliggjøre prioriteringene i arbeidet med digital omstilling, både på nasjonalt nivå og på institusjonsnivå. Hva er det viktigste nå, og hva kan vente til senere? Dette er en problemstilling som ble adressert av alle institusjoner som det ble gjennomført intervjuer med. Det henger også sammen med opplevelsen av at kostnadene og kompleksiteten knyttet til innføring av fellestiltak, for eksempel UH-sak, er økende.
- **Fortsatt søkelys på IKT-drift og verktøy, mindre på digital omstilling** – sektoren synes å ha vært mer orientert mot det vi kan kalle en tradisjonell form for digitalisering. Her rettes fokus i stor grad mot grunndrift, brukerstøtte og digitale verktøy, snarere enn digital omstilling,

² På begge spørsmål ble respondentene gitt en mulighet til å utdype hvilke tjenester/produkter og behov det er snakk om. En oppsummering og kategorisering av de åpne svarene kommer i den endelige rapporten.

det vil si endringer av og forbedringer i måten oppgaver og arbeidsprosesser utføres på. Dette understøttes av funn både fra kartleggingen og intervjuene med institusjonene. På spørsmålet der institusjonene selv ble bedt om å plassere seg langs en skala med administrativ digitalisering og faglig digitalisering som ytterpunktene, lå hovedtyngden av institusjonene innenfor den administrative varianten. Et annet eksempel er forskjellene vi fant mellom bruk av video/videoproduksjon og bygningsmessige tilpasninger (høyt aktivitetsnivå) og utforskning av læringsanalyse og ChatGPT på den andre (lavt aktivitetsnivå). I intervjuene ble det oppgitt at tradisjonell organisering («siloe») og etablerte arbeidsformer («gamle kulturer») kunne gjøre det utfordrende å fornye og forbedre kjerneoppgavene og arbeidsprosessene. Forståelse for og kompetanse om hvordan digitale løsninger kan benyttes til å utvikle nye praksiser, særlig innen undervisning, ble derfor fremhevet som en viktig problemstilling.

- **Lokal organisering og kompetanse legger føringer for hva som er mulig å oppnå** – måten digitaliseringsarbeidet er organisert på lokalt i institusjonene, setter viktige rammer for hva som er mulig å oppnå. Det samme gjelder ledelsens forståelse for og involvering/engasjement i digitaliseringsarbeidet. I intervjuene kom det frem at selv om det er forskjeller på tvers av de seks institusjonene i hvordan arbeidet er organisert – og hvorvidt digital omstilling er operasjonalisert i lokale strategier og handlingsplaner – var et gjennomgående budskap behovet for en mer systematisk og helhetlig institusjonell tilnærming til digital omstilling. Det gjelder særlig evnen til å jobbe på tvers i organisasjonen med digital omstilling, spesielt som følge av «plattformisering» og innføring av sammenhengende tjenester. Det kan derfor se ut som at det er et «organisatorisk og kompetansemessig etterslep» i enkelte institusjoner, og at deler av sektoren mangler noe av grunnlaget for å realisere målsetninger og ambisjonsnivået for den digitale omstillingen. Flere av institusjonene er imidlertid i ferd med å «rigge seg» på en mer robust måte for å realisere målsettingene med digitaliseringen.
- **Behov for å styrke den digitale kompetansen hos ulike målgrupper ved institusjonene** – resultatene fra spørreundersøkelsen når det gjelder digital kompetanse i ulike målgrupper, viser at undervisere, forskere og administrativt ansatte i liten grad vurderes å ha den kompetansen som trengs for å bruke digital teknologi til å løse sine oppgaver. Resultatene viser at det er et behov for å styrke den digitale kompetansen i disse målgruppene. I intervjuene opplyser flertallet av de seks institusjonene om at de har bygd opp eller styrket sentrale miljøer for støtte til digital kompetanseutvikling, særlig innen undervisning. Det er imidlertid utfordrende å nå ut til fagmiljøene med kompetansehevende initiativ. Samtidig er det variasjoner både på tvers av institusjoner og mellom interne fagmiljøer når det gjelder evne til og interessen for digital kompetanseheving. Når det gjelder IT-miljøene, ble det også der oppgitt at de har andre kompetansebehov enn tidligere (mindre driftskompetanse og mer kompetanse på tjenesteutvikling, prosessutvikling og prosjektgjennomføring).
- **Sektoren jobber lite systematisk med gevinstkartlegging og -realisering** – når det gjelder oppfølging av nytte og gevinster, virker det ikke å være spesielt høy aktivitet i sektoren. Dette avdekkes både gjennom intervjuene og spørreundersøkelsen. Ingen av de seks institusjonene som ble intervjuet, opplyste for eksempel om at de hadde oversikt over gevinster eller hadde etablert tilfredsstillende metodikk for å kartlegge og dokumentere gevinster. Flere av dem var imidlertid i ferd med å etablere gevinstrealiseringsmetodikk/-ordninger. Alle institusjonene mente likevel at de hadde høstet viktige gevinster, og viste til flere eksempler på dette. Kvalitative gevinster, for eksempel i form av prosessforbedring eller nye læringsdesign, var langt mer fremtredende enn økonomiske gevinster og effektivisering. Videre ble en rekke årsaker til manglende vurdering og kartlegging av gevinster nevnt, blant annet at måling av gevinster reiser mange utfordrende metodiske problemstillinger. I tillegg ble det oppgitt at knappe ressurser heller prioriteres til å forberede mottak og innføring av nye fellesløsninger, enn til realisering av forventede gevinster og evaluering av gevinstene. Til sist var det et gjennomgangstema at mulige utskiftninger av systemer som institusjonene har tilpasset seg, for eksempel LMS og plagiatskontroll, kan redusere gevinstpotensialet.

- **Digitaliseringen går både for sakte og for fort!** – synet på tempoet i den digitale omstillingen handler om to forhold. For det første at det oppleves å være uløste behov for digitalisering innen mange områder som kunne eller burde vært tilfredsstilt, enten gjennom lokale eller nasjonale tiltak/løsninger. For det andre at tempoet og omfanget av tiltak på nasjonalt nivå (fellestiltak) i en del sammenhenger oppleves som såpass stort at det blir utfordrende for institusjonene å håndtere dem på en hensiktsmessig måte, spesielt hos de mindre og mellomstore institusjonene. I intervjuene som ble gjennomført, nevnte samtlige institusjoner at dette kan gjøre det vanskelig å absorbere digital omstilling, blant annet med hensyn til gevinstrealisering. Disse funnene bør derfor ses i sammenheng med styringen og koordineringen av innsatsen på nasjonalt nivå.
- **Grunnlaget for å jobbe med digital omstilling må utvikles videre** – en hovedutfordring i sektoren er samsvaret mellom ambisjonsnivået for digital omstilling i sektorstrategien og institusjonenes forutsetninger for å absorbere nasjonale ambisjoner og fellestiltak. I intervjuene med seks institusjoner kom det frem at de var minst like opptatt av å forberede mottak av nye fellestiltak som å gjennomføre digital omstilling «hjemme hos seg selv». Dette påvirker blant annet evnen til omstilling og forbedring av arbeidsprosesser, og til å realisere gevinster av viktige tiltak, både egenvalgte og fellestiltak. Det ble også uttrykt behov for strammere prioriteringer og porteføljestyring på nasjonalt nivå, slik at institusjonene får tid til å absorbere og nyttiggjøre seg innførte fellestiltak før de må forberede seg på mottak av nye. Samtidig mente flere av institusjonene at de har behov for å organisere eget arbeidet med digital omstilling på andre måter enn tidligere. Institusjonene mente likevel at den viktigste utfordringen i denne sammenheng ikke er organisatorisk, men knyttet til kapasitet og kompetanse.
- **Forskjeller i aktivitetsnivå og fremdrift på tvers av innsatsområdene** – mens aktivitetsnivået fremstår som relativt høyt på områdene «digitalisering for fleksibel utdanning» og «åpen forskning», fremstår det som mer sprikende innenfor området «utnytte data om kunnskapssektoren». En mulig forklaring er at sistnevnte i mindre grad griper inn i kjernevirksomheten ved institusjonene (det er i større grad et generelt «offentlig sektor-tema»). I intervjuene kan det virke som aktiviteten innen digital omstilling var størst på administrasjons- og undervisningssiden. Innen forskning var det enkelte institusjoner som fremhevet arbeidet med åpen forskning og åpen tilgang til forskningsdata, men dette området ble generelt mindre drøftet og belyst enn de to andre. Dette kan synes å stå i motsetning til resultatene fra spørreundersøkelsen, men kan henge sammen med at forskningssiden var mindre representert i intervjuene enn teknisk-administrativt personell og utdanningssiden.
- **Sektoren er positiv til samarbeid** – synet på sektorsamarbeid er grunnleggende positivt. Det kommer blant annet frem av de to spørsmålene fra spørreundersøkelsen som omhandler sektorsamarbeid. Disse viser at mange institusjoner oppgir å ha tjenester og løsninger som andre institusjoner kan ha nytte av, samtidig som mange av dem erkjenner at de har behov som egner seg til å bli løst gjennom samarbeid. Den positive holdningen til sektorsamarbeid, og kulturen i sektoren for åpenhet og deling, kom også tydelig til uttrykk i intervjuene. Her mente flere institusjoner at UH-sektoren er ledende i et nasjonalt perspektiv på samarbeid innen digital omstilling, og ingen av institusjonene så realistiske alternativer til fortsatt sektorsamarbeid. Fordelene med samarbeid ble vurdert som særlig positive med hensyn til systemanskaffelser. Samtidig stilte enkelte institusjoner spørsmål ved formen på dagens sektorsamarbeid. Det handlet blant annet om arbeidsdelingen mellom Sikt og institusjonene (hvem bør gjøre hva?), om forholdet mellom BOTT og UH17 og om fellestiltak i for stor grad er preget av behovene til de største institusjonene. Enkelte mente også at dagens samstyringsmodell kan virke tungrodd (byråkratisk, ressurskrevende), og at det kan spørres om den har stor nok innflytelse på nasjonale prioriteringer (fellestiltak). Det ble likevel understreket at modellen må få tid til å «sette seg» før man kan vurdere nærmere hvordan den fungerer.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.11.2023
Saksnummer	46/23
Saksarkivnr.	23/00224
Sakstype	Orientering

Saksansvarlig	Roar Olsen
Saksbehandler	Henrik Tøndel

Orienteringer fra Sikt

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for Sikt, Roar Olsen, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 47/23

Saksarkivnr. 23/00224

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Roar Olsen

Saksbehandlere Tom Røtting, Vigdis Kvalheim, Terje Mørland, Julie Storlie

Status for Sicts produktportefølje per andre tertial 2023

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Med bakgrunn i samstyringsmodellen er formålet med denne saken å orientere om status for Sicts produktporteføljer og investeringstiltak.

Hensikten med rapporten er å skape oversikt over økonomi og skape forutsigbarhet om endringer, samt legge til rette for styring av risiko, gevinster og nytteeffekter.

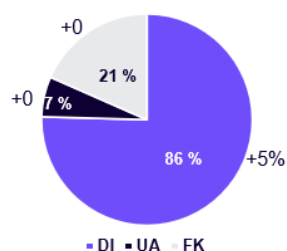
Vurdering

Oppsummering status for Sikt

Produktene fra Sikt er organisert i 3 porteføljestyrer og 19 produktområder. Per 2. tertial 2023 har Sikt 914 betalende kunder, en økning på 15 kunder siden 2022. I tillegg til å øke antall nye kunder, er det stadig flere av de eksisterende kundene som tar i bruk flere produkter i porteføljen.

Det er porteføljen for data og infrastruktur som har vekst, hvor ~40 kunder har tatt i bruk et nytt produkt. Økt antall kunder bidrar til bedre produkter, bedre priser for kundene og nytteeffekter for flere. Se grafen under for fordeling av kunder mellom porteføljene.

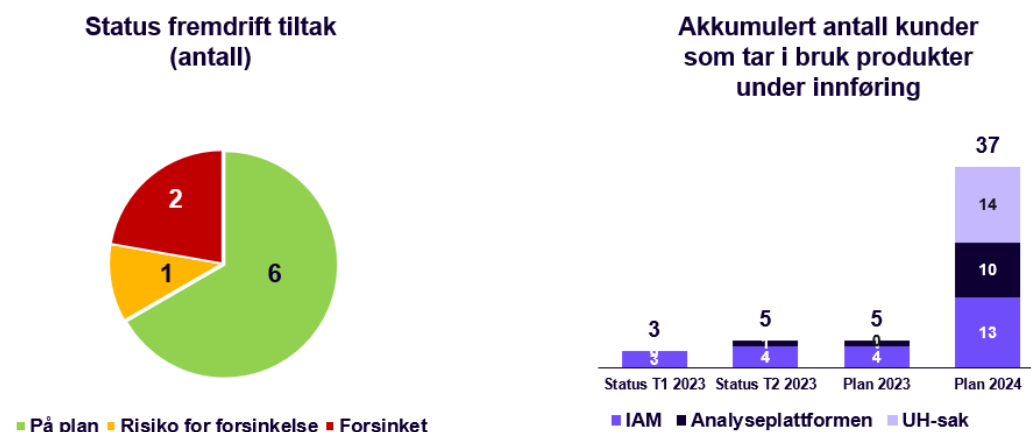
914 kunder per T2 2023

Oversikten viser fordeling mellom porteføljene for betalende kunder.
Virksomheter som benytter bevilgningsfinansierte produkter, er ikke med.

Grafene under viser fremdrift for investeringstiltak og produkter under innføring per 2. tertial 2023.

For investeringstiltak er 6 av 9 tiltak på plan. UH-sak og Cris/NVA blir forsinket. Nytt opptakssystem har risiko for forsinkelse på kort sikt, som skyldes at det har tatt noe lenger tid å etablere prosjektet, samt pågående sammenslåing av produktområdene for Felles studentsystem og Samordnet opptak. Sammenslåingen er et tiltak for å tilrettelegge for mer effektiv utvikling og lavere risiko i driften. Analyseplattformen er i slutfase og vil bli overlevert til forvaltning og kontinuerlig utvikling ved årsskiftet. Se vedlegg 1 for oversikt over tiltakene i porteføljen.

Produktene har forskjellig modenhet; noen er under innføring, andre er tatt i bruk og andre skal fases ut eller moderniseres. For produkter som er under innføring er sky-løsningen for IAM tatt i bruk av 4 virksomheter, og 2 har startet innføring og vil være i produksjon i 2024. Analyseplattformen er under pilotering i 2023, og 10 institusjoner har meldt interesse for innføring i 2024.

UH-sak er forsinket, og foreløpig plan for innføring er 12–14 virksomheter i 2024, samt overføring av forvaltning til Sikt samme år.

Budsjettert resultat inkl. risikokapital i 2023 for produktporteføljene totalt er MNOK 3,4 og årsprognosen per 2. tertial er MNOK 12,9. Avviket skyldes i hovedsak Forskningsnettet, hvor kostnaden til nødvendig fornying av infrastrukturen holdes på et minimum i påvente av neste generasjon forskningsnett. Cris/NVA og Analyseplattformen har utsatt innføringen til 2024, og avviket er forutsatt håndtert med risikokapital. Resultateffekten for resultat inkl. risikokapital er dermed MNOK 0.

Når det gjelder risiko er ressurstilgang, innføringskapasitet hos virksomhetene og sikkerhet moderate risikoer, og tiltak pågår for å senke sannsynlighet og konsekvens. Se vedlegg 1 for oversikt per 2. tertial 2023.

Årshjul 2024

Møter med Digitaliseringsstyret for 2024 er planlagt og årshjulet for samstyring om fellestjenester er oppdatert til styrets kalender. Se tabell under for en foreløpig oversikt over plan for saker.

16. februar	21. juni	31. oktober	4. desember
• Status T3 2023 • Finansieringsmodell • Status og plan for produktstrategier og produktråd • Status og plan for Felles studentsystem	• Status T1 2024 • Langtidsplan, gevinst/nytemål og styringssignaler • Ramme 2025 felles investeringsmidler • Status / plan Arbeidslivsportalen • Status og plan for Nytt opptakssystem	• Status T2 2024 • Drøfte langtidsplanen • Enkelsaker	• Beslutte langtidsplanen • Enkelsaker

Status for porteføljen Data og infrastruktur

Porteføljestyret for Data og infrastruktur har gjennomført tre møter hittil i år. Siden T1 er betalingsmodellen for IAM besluttet, og produktstrategi for Cybersikkerhet og langtidsplanen har vært drøftet. Innspill til langtidsplanen ligger omtalt i saksunderlaget for langtidsplan. Styret har videre vært involvert i det innledende arbeidet med produktstrategi for Feide.

Data og infrastruktur har 801 betalende kunder per T2, og er porteføljen med flest kunder i Sikt. Antall kunder øker, særlig for Campusnett, Feide og Cybersikkerhet hvor ~40 kunder har tatt i et eller flere nye produkter hittil i år.

I perioden som har vært, er samhandlingsproduktet Zoom reforhandlet, med godt resultat. Flere av kundene vil få en prisnedgang i 2024 i forhold til 2023.

Cybersikkerhetssenteret har gjennomført en kundeundersøkelse med god respons. De foreløpige resultatene er positive. Senteret har vært svært aktive med flere webinarer og seminarer der alle har hatt god deltagelse.

Sikt KI-chat er et produkt som Sikt har tatt frem både som et læringsprosjekt og for å kunne tilby en sikker KI-chat til kunnskapssektoren. Sikt KI-chat bruker en språkmodell som er bygd på GPT (Generative Pretrained Transformer), som er utviklet av Open AI og levert av Azure. Sikt KI-chat er like smart og bruker samme språkmodell som ChatGPT. Sikt KI-chat er sikker fordi vi har sørget for at det du skriver ikke vil bli lagret permanent eller brukt til å lære opp modellen videre. Vi har sikret at databehandlingsavtalene er i tråd med GDPR og norsk lov. Det er kun Sikt og underleverandørene våre som har tilgang til dataene, og de vil ikke bli delt med noen andre. Våre underleverandører vil heller ikke kunne koble det du skriver med hvem du er.

Det største pågående investeringstiltaket i porteføljen til DI er Forskningsnettet. Anbudsdokumenter på fiber og optisk spekter for Forskningsnettet er ute i markedet, med en første evaluering mot årsslutt 2023, og videre forhandlingsrunder første tertial 2024. Flere institusjoner ønsker mer informasjon om neste generasjon forskningsnett. Sikt vil tilrettelegge for involvering av når utfallet av forhandlingene er klart, slik at institusjonene kan være med å påvirke ulike scenarier av muligheter.

For å sikre en god drift av det lokale nettverket tilbyr Sikt tjenesten CNaaS lokallnett. CNaaS lokallnett er fundert på de krevende behovene kunnskapssektoren har knyttet til forskning, undervisning og formidling. Ved at sektoren velger en felles tilnærming til drift og forvaltning av IKT-infrastruktur på campus, legges det til rette for økt kvalitet, effektivitet og sikkerhet. Tjenesten er fortsatt relativt ung – første lokallnett ble levert i 2020. I dag kjører CNaaS på 48 lokasjoner levert til 24 virksomheter og mange gode referanser gjør at stadig flere ønsker CNaaS

Gjennom GÉANT har vi etablert et samarbeid med RENU som er Uganda sitt svar på Sikt. Vi hadde nettopp prosjektstart der målet er å gjøre RENU i stand til å levere CNaaS til kunnskapssektoren i Uganda.

IAM er inne i en utrullings- og driftsfase. Etter hvert som det tas i bruk av flere kunder så vil produktområdet komme i balanse, og i 2024 regner vi med et driftsunderskudd i størrelsesorden 3-5 MNOK. IAM er tatt i bruk av UiB, OsloMet, UiT og HiM. Forberedelse til for Nord universitet og Meteorologisk institutt er godt i gang. Med kontinuerlig læring øker farten på utrulling fra institusjon til institusjon. UiB er nå flyttet over på samme løsningsplattform som de øvrige kundene, noe som bidrar til større utrullingsfart fremover.

Økonomien i porteføljen er stabil, med et budsjettresultat for 2023 på MNOK -17. Budsjettresultat inkludert risikokapital er MNOK 7,9. Risikokapital med tilbakebetaling betyr at Sikt har lagt ut for investeringen. Ordningen er benyttet til IAM, som vil tilbakebetales i henhold til innføringsplan etter hvert som produktet tas i bruk. Prognosen for resultat inkludert risikokapital per T2 er MNOK 15,5, som følge av bedre resultat enn forutsatt for Feide, Forskningsnettet og Cybersikkerhetssenteret. Forskningsnett har et overskudd som følge av at kostnaden til nødvendig fornying av infrastrukturen på dagens forskningsnett holdes på et minimum for å ivareta stabil drift og sikkerhetsaspekter i påvente av neste generasjon forskningsnett, som starter i 2024.

Når det gjelder risiko og usikkerheter er Sikt fortsatt tett på utviklingen innen cyber-området og trusselbildet knyttet til Ukraina-situasjonen. Forskningsnettets og Feide er særlig viktig infrastruktur som overvåkes og oppgraderes løpende. Begge produktområdene har solide og oppdaterte beredskapsplaner, og det er nylig gjennomført øvelser som øker beredskapen ytterligere. For risiko om investeringstiltakene er usikkerhet om utfall av anskaffelsen på Forskningsnettets den viktigste. Det er blant annet knyttet usikkerhet til valutaeffekter, utfall fra pris og forhandlinger og leveransetider. Produktområdet har tung kompetanse og erfaring fra tilsvarende prosesser, og prosjektet er i henhold til plan. Det er mottatt mange tilbud og forhandlingene er godt i gang.

Se vedlegg 2, for oversikt over status for produktporteføljen.

Status for porteføljen Utdanning og administrasjon

Porteføljestyret for Utdanning og administrasjon har hatt fem møter i 2023. I 2. tertial har styret blant annet jobbet med porteføljestrategi, styringsmodell for kontinuerlig produktutvikling, tjeneste- og prismodell for Analyseplattformen og veien videre for Arbeidslivsportalen. Analyseplattformen ligger som sak til møtet i november. Arbeidslivsportalen forslås lagt frem i et av de senere møtene.

Porteføljen hadde 63 betalende kunder i 2022. Fokus i 2023 er å tilrettelegge for eksisterende kunder og god fremdrift om pågående investeringstiltak. Antall kunder forventes derfor å være stabilt i 2023. Det jobbes fortsatt med å utløse opsjoner for UH-sak, og 9 institusjoner har utløst opsjon hittil i år. Det er også kontakt med aktører i fagskolesektoren og grunnopplæringen med ambisjon om å utvide kundekretsen for enkelte tjenester til nye sektorer over tid. Dette i henhold til forventninger fra KD.

Vesentlige tiltak i porteføljen er moderniseringen av Felles studentsystem (FS), utvikling av fremtidens opptakssystem, UH-sak, innføring av Analyseplattformen og anskaffelse av LMS og andre undervisningstjenester. Tiltakene er på plan, med unntak av UH-sak som er tilnærmet et år forsinket. Oppstart av felles forvaltning for UH-sak er forskjøvet til høsten 2024. Det jobbes med å skape mer helhetlige prinsipper for ansvarsdeling om prosessarbeid mellom FS og UH-sak, og tiltak er iverksatt for bedre informasjonsflyt mellom de to tiltakene.

FS jobber fortsatt mest med plattformen. Flertallet av API-ene som skal erstatte RPA-er er påbegynt og planlagt ferdigstilt innen 3. tertial. Arbeidet med nye brukerflater er godt i gang, og prototype for studentflaten er produsert.

For porteføljen totalt vil prioriteringene for neste periode være sammenslåingen av FS og Samordnet opptak, anskaffelsene på undervisningsfeltet, konkretisering av retning for Arbeidslivsportalen og klargjøring for innføring av Analyseplattformen.

Når det gjelder økonomi, så er budsjettresultat inkludert bruk av risikokapital MNOK 0,4. Årsprognosen inkl. risikokapital per T2 er MNOK 1,3. Avviket skyldes i hovedsak forsinket innføring av Analyseplattformen, og det vil styres inn mot et nullresultat for porteføljen totalt sett. Finansieringen av fremtidens opptakssystem ble bekreftet i revidert nasjonalbudsjettet med totalt MNOK 230 for perioden 2023 – 2027. I statsbudsjettet for 2024 er det foreslått en økning i rammebevilgning for Samordnet opptak på MNOK 15,5.

Når det gjelder usikkerhet/risiko, er det fortsatt vesentlig risiko knyttet til UH-sak. Det er også knyttet usikkerhet til tekniske veivalg for fremtidens opptakssystem. Videre er det usikkerhet om finansiering av back-end for Deling av læringsressurser (DLR), usikkerhet om innføringsplanen for Analyseplattformen og usikkerhet om utfall av anskaffelsene innen læring og vurdering.

Se vedlegg 2, for oversikt over status for produktporteføljen.

Status for porteføljen, Forskning og kunnskapsressurser

Porteføljestyremøtet for Forskning og kunnskapsressurser har hatt fire møter i 2023. I 2. tertial har styret behandlet langtidsplanen for fellestjenester og satt seg inn i de ulike produktområdene.

Arbeidet med å opprette produktråd og oppnevne konsortie for bibliotekstjenester er pågående. Cris/NVA er fast på agendaen i styremøtene, og betalingsmodell for Cris/NVA er besluttet. Betalingsmodellen for Cris/NVA følger prinsippene slik de er beskrevet i felles betalingsmodell for fellestjenester. Betalingsmodell for Microdata er forankret med eiere og eksisterende kunder, og informasjon om ny betalingsmodell for brukerbetaling er sirkulert til samtlige 105 brukerinstitutioner.

For produkter som er i forvaltning og kontinuerlig utvikling er det stabil drift. Etablering av produktstrategier har god fremdrift, og hensyntar også informasjonssikkerhet og personvern, samt produktivitet, kostnadsreduksjoner og avvikling der det er relevant.

Flere produkter tas i bruk av flere kunder og brukere, og i denne perioden er microdata.no tatt i bruk av 7 nye virksomheter, og antall publikasjoner med Microdata som kilde er stigende. Innen Forskning og kunnskapsressurser er det 2 pågående investeringstiltak. Det er besluttet å utsette fullskala lansering av Cris/NVA til sommeren 2024. All vesentlig funksjonalitet fra Cris/NVA er ferdigstilt for testing nå i november. Ressurssituasjonen som tidligere har vært en utfordring er bedret.

Tiltaket for microdata.no er på plan og microdata.no endres fra finansiering som prosjekt til å bli et grunn- og brukerfinansiert produkt i forvaltning fra 2024. Sikt har med utgangspunkt i datainfrastrukturen microdata.no og sammen med SSB, FHI og Kreftregisteret sendt inn ny prosjektsøknad til Forskningsrådets infrastruktursatsing.

Innen porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser bidrar det til flere EU-prosjekter. Et av prosjektene er EOSC Future-prosjektet, der Sikt har koordinert arbeidet med et Prosjekt 9 'Climate Neutral and Smart Cities'. I samarbeid med samfunnsforskere og eksperter på klima og luftkvalitet er det jobbet med å integrere data for et utvalg av europeiske storbyer fra samfunnsundersøkelsen European Social Survey (ESS) med luftkvalitet data fra the European Environmental Agency (EEA) og klima data fra Copernicus ERA5.

Når det gjelder økonomi så er budsjettert resultat inkludert bruk av risikokapital MNOK –4,8. Årsprognosen per T2 er MNOK –1,1. Dataforvaltning går med underskudd, men har en positiv utvikling med et resultat MNOK 1 bedre enn budsjett. Merforbruket på Cris/NVA dekkes av risikokapital og påvirker dermed ikke resultatet etter risikokapital. For øvrige produktområder er prognosen tilnærmet på budsjett.

Risiko for produktporteføljen er hovedlanseringen av Cris/NVA i 2024. Plan for dekkende og systematisk bruker- og ende-til-ende testing, samt opplæring er etablert for å redusere risikoen og tilrettelegge for en best mulig brukeropplevelse. Av andre risikoer er det knapphet på ressurser innen EU-prosjekter som følge av underfinansiering av EU. Sikt vil vurdere nivå på videre medvirkning i EU-prosjekter tilpasset til fremtidig finansiering.

Se vedlegg 2, for oppsummert status for produktporteføljen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Oversikt investeringstiltak, prognose helår 2023 og risikovurdering

Vedlegg 2: Status per portefølje

Vedlegg 1

- Oversikt investeringstiltak
- Prognose 2023 per 2. tertial for produktporteføljen totalt
- Prognose 2023 felles investeringsmidler
- Risiko

Sikt Oversikt investeringstiltak per 2. tertial 2023

#	Navn på tiltak	Ansvarlig virksomhet	Produktportefølje	Fase	Finansieres av	Tidsramme
<i>Pågående tiltak - finansiert med felles investeringsmidler, risikokapital med tilbakebetaling og brukerfinansiering</i>						
1	Analyseplattform - ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte	Sikt	Utdanning og administrasjon	Avslutning	Digitaliseringsstyret	2019-2023
2	Modernisering av Felles Studentsystem	Sikt	Utdanning og administrasjon	Transformasjon	Digitaliseringsstyret/ Brukerfinansiering/ Sikt	2022-2026
3	Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Sikt	Data og infrastruktur	Utrulling/Innføring	Sikt	2018-2023
<i>Pågående tiltak - finansiert med bevilgning, Forskningsrådet/SSB, OsloMet og brukerfinansiering</i>						
4	Nasjonalt vitenarkiv (Cris/NVA)	Sikt	Forskning	Gjennomføring	Sikt	2019-2024
5	microdata.no/Microdata2	Sikt og SSB	Forskning	Gjennomføring	Forskningsrådet, Sikt, SSB	2020-2023
6	UH-sak	BOTT, UH17	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	UH21	2022-2025
7	Fremtidens opptak	Sikt	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	Sikt	2022-2027
8	Forskningsnett	Sikt	Data og infrastruktur	Gjennomføring	Sikt	2023-2025
9	Anskaffelse LMS, Digital eksamen, Plagiatkontroll	Sikt	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	Brukerbetaling/kontingent	2023-2025
<i>Tiltak til vurdering</i>						
10	Utvikling av nasjonal infrastruktur for bibliometri	Sikt	Forskning	Satsingsforslag	Sikt	2025-2027
11	Cybersatsing - videreutvikle informasjonssikkerheten	Sikt	Data og infrastruktur	Satsingsforslag	Sikt	2025-2027
12	Datasamlinger om det norske samfunn	Sikt	Forskning	Satsingsforslag	Sikt	2024-2027
<i>Tiltak som ikke rapporteres til Digitaliseringsstyret, men til porteføljestyret</i>						
13	Nasjonalt utdanningsregister	Sikt	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	Sikt	2023-2024
14	KUDAF	HK-Dir.	Data og infrastruktur	Gjennomføring	HK-dir	2022-2025
15	Anskaffelse samhandlingsløsning (Zoom)	Sikt	Data og infrastruktur	Avslutning	Sikt	2023

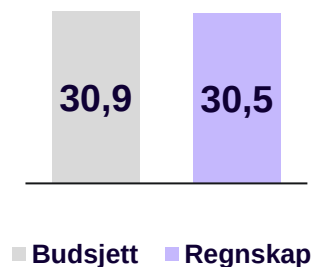
Sikt produktporteføljen totalt, per T2 2023 (tall i 000)

	DI prognose	FK prognose	UA prognose	Sum prognose produktporteføljer	Avvik prognose vs. budsjett
<i>Tall i tusen kroner norske kroner</i>					
Inntekter	268 009	187 425	260 990	716 424	-7 339
Overførte midler	2 770	24 193	19 934	46 897	2 427
Felles investeringsmidler	0	0	40 000	40 000	0
SUM INNTEKTER	270 779	211 618	320 924	803 321	-4 913
Andre driftskjøp	-98 728	-55 240	-84 594	-238 562	-2 623
Lønn og personalkostnader	-147 765	-160 592	-180 255	-488 612	9 135
Eksterne konsulenter	-33 788	-25 129	-75 754	-134 671	-3 442
SUM KOSTNADER	-280 280	-240 961	-340 603	-861 844	3 071
RESULTAT	-9 501	-29 343	-19 679	-58 523	-1 842
Bruk av risikokapital	25 000	25 460	20 950	71 410	11 350
RESULTAT inkl risikokapital	15 499	-3 883	1 271	12 887	9 508

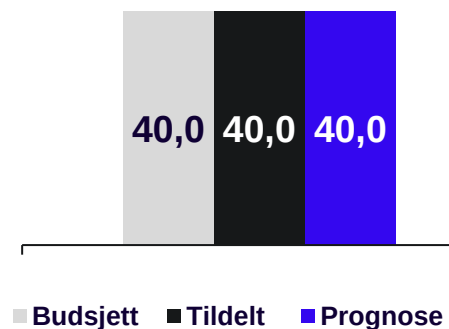
Status økonomi, felles investeringsmidler per 2. tertial 2023

Felles investeringsmidler

2. tertial 2023 (MNOK)

Helår 2023 (MNOK)

Kommentarer

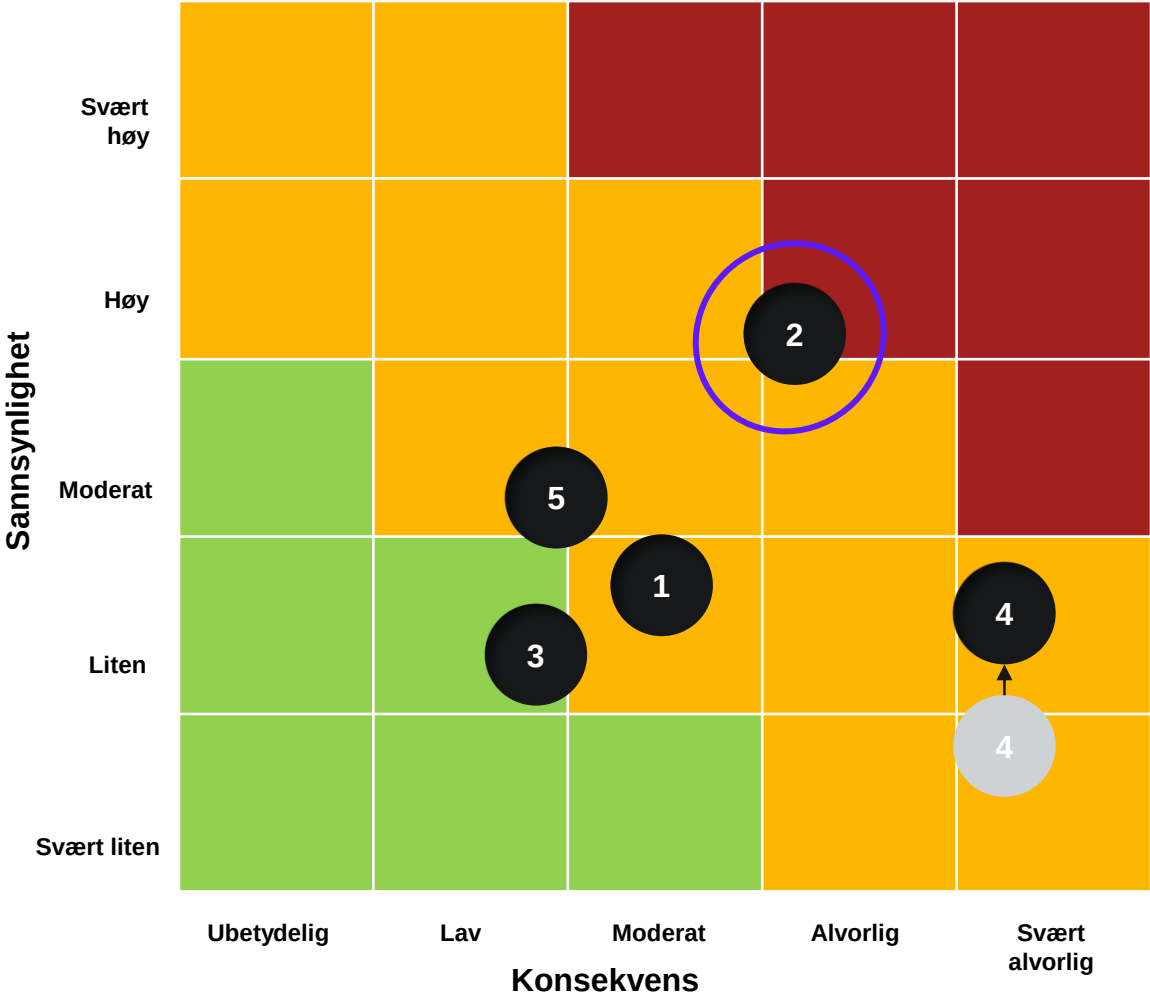
Prognosen for helår 2023 er lik budsjett

- I 2023 er rammen for felles investeringsmidler MNOK 40. Rammen er tildelt til og følges opp av porteføljestyret for Utdanning og administrasjon
- Siden forrige status rapportering har Analyseplattformen blitt tildelt siste del av rammen på MNOK 3,4 av porteføljestyret for Utdanning og administrasjon
- I 2023 er det en rammetildeling på MNOK 32,5 til Felles studentsystem
 - Regnskap hittil for Felles studentsystem er tilnærmet lik budsjett, og estimert regnskap for felles investeringsmidler er dermed ~MNOK 30,9
 - Veikartsmål for 2023 er besluttet for Felles studentsystem, og status fremdrift på måloppnåelse er i henhold til plan

 Sikt

Risiko produktporteføljen

Matrisen viser risiko som treffer mange initiativ og/eller er vesentlige for initiativ som er store. Med store menes flerårige, berører mange, store i andel av investeringsmidlene og/eller betydelig andel av gevinstpotensialet i porteføljen

Høy sannsynlighet, alvorlig konsekvens

Moderat sannsynlighet, moderat konsekvens

Lav sannsynlighet, lav konsekvens

#	Risiko	Beskrivelse	Tiltak
1	Ressurser gir risiko for forsinkelse av investeringstiltak og innføring av nye produkter	- Krevende marked å rekruttere i, og stor etterspørsel etter konsulenter (noen slutter) - Manglende ressurser kan gi forsinkelse og/eller høyere kostnadspådrag enn forutsatt	a.Rammeavtale for utviklere signert b.Flere ansettelse landet c.Cris/NVA tilføres ressurser og annen støtte
2	Mange pågående tiltak – usikkerhet om innføringskapasiteten til kunden/brukerne	Innføringskapasitet kan påvirke gevinstrealisering og/eller forsinke tiltakene	a.Avvente tilstandskartlegging til handlingsplanens kapasitetsvurdering er tilgjengelig b.Prioritert ned TILDE og DLT c.Tilrettelegge for god oversikt over hva som kommer nå
3	Risiko for at KD ikke beslutter regelverk kan gi reduserte gevinster (Masteropptak)		a.Sikt har sendt brev til KD på vegne av DS b.HK-dir. eier av styringsgruppen for nytt opptakssystem, og ansvar for oppfølging av regelverk plasser i linjen hos HK-dir. Foreslås å ta ut risiko 3
4	Sikkerhetshendelse gjør kritiske fellestjenester fra Sikt utilgjengelige	Cybersikkerhetssangrep, phishing, hacking, sabotasje på fysisk infrastruktur.	a. Utarbeidet kontinuitetsplan for FS/USIT b. Øvd på kontinuitetsplaner for Forskningsnettet og FEIDE. FS gjenstår. c. Sikkerhet innebygd i alle produktstrategier/produkter d. Systematisk kompetanseutvikling og bevisstgjøring overalt i Sikt.
5	Finansieringsusikkerhet for 2024 for Cybersikkerhet, Analyseplattformen og Microdata.	- Kostnadsreduksjoner kan påvirke måloppnåelse - Konkurranse om kompetanse øker lønnskostnadene.	a.Tidlig og god prioritering b.Systematisk arbeid med finansiering c.Tettere oppfølging av kostnadsreduksjoner

Ubetydelig	Lav	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
<5% avvik fra måloppnåelse for kost eller tid, ingen konsekvens for kvalitet/gevinster	5% - 10% avvik fra måloppnåelse for kost og tid, lav konsekvens for kvalitet/gevinster	10-20% avvik fra måloppnåelse for kost og/eller tid og/eller moderat konsekvens for kvalitet/gevinster	20 - 30% avvik fra måloppnåelse for kost og/eller tid og/eller alvorlig konsekvens for kvalitet/gevinster	50% avvik fra måloppnåelse for kost og/eller tid og/eller svært alvorlig konsekvens for kvalitet/gevinster

Vedlegg 2

Status per portefølje

- Data og infrastruktur
- Utdanning og administrasjon
- Forskning og kunnskapsressurser

Status porteføljen for Data og infrastruktur, per 2. tertial 2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produkt-område	Status drift	Status investerings-tiltak	Antall kunder* (31.12.2022 / endring hittil i år 2023)	Økonomi Resultat helår 2023, inkl. risikokapital (MNOK)			Risiko	Status produkt-strategi
				Budsjett	Prognose T2	Avvik		
Forskningsnettet	 Høy aktivitet: Oppgradering av tilknytninger og kunder utvider til nye lokasjoner	 Anskaffelse på plan	158 / 0	6,71	8,18	1,47		Til PS: MM/ÅÅ
Campusnett	 Høy etterspørsel CNaas med løpende innføringer	Ikke relevant i 2023	72 / +6	0,00	0,04	0,04		Til PS: MM/ÅÅ
Cybersikkerhets-senteret (eduCSC)	 Kundetilfredshet CISO-forum for Cyber Rammeavtale ressurser	Ikke relevant i 2023	50 / +7	0,00	3,46	3,46	 Finansiering for 2024 fra KD delvis avklart	✓ Til PS: Jun/23
IAM*	 Ungt produkt. I produksjon hos 4 kunder. Ingen driftsproblemer så langt	 Innføring på plan Revidert betalings-modell besluttet.	1 / +3	0,00	-0,32	-0,32		Til PS: MM/ÅÅ
Samhandling (Zoom++)	 Anskaffelse pågående	 Anskaffelse på plan	57 / +1	1,08	1,71	0,64		Til PS: MM/ÅÅ
Produktplattform og innovasjon		Ikke relevant i 2023	6 / 0	0,07	-1,03	-1,11		Til PS: MM/ÅÅ
Feide	 Min ID uten foreldrestyring for barn Øke verdien av IntArk	Ikke relevant i 2023	677 / + 26	0,04	3,46	3,42		Til PS: Nov/23
Produktporteføljen oppsummert			786 / + 42	7,90	15,50	7,60		2 av 7 drøftet i PS innen 2023

*Antall kunder er antall fakturerte kunder for brukerfinansierte produkter per 31.12.2022
Økonomi er inkl. bruk av Sikt sin risikokapital. Se neste side for spesifikasjon.

 På plan/
Lav risiko
  Forsinket, kan komme
på plan med tiltak/
Middels risiko
  Etter plan/
Høy risiko
  Trend

Prognose for helår 2023, per 2. tertial for Data og infrastruktur (tall i 000)

	Forskningsnettet	Campusnett	Cybersikkerhetssenter	IAM	Samhandling	Prodplattform og innovasjon	Feide	Sum prognose DI produktportefølje	Avvik prognose vs. budsjett
<i>Tall i tusen kroner norske kroner</i>									
Inntekter	96 224	31 955	28 967	16 290	15 821	17 131	61 620	268 009	-2 428
Overførte midler	0	0	0	-1 076	363	0	3 483	2 770	3 483
Felles investeringsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER	96 224	31 955	28 967	15 214	16 184	17 131	65 104	270 779	1 056
Andre driftskjøp	-60 358	-11 216	-10 595	-3 304	-7 622	12 123	-17 755	-98 728	-636
Lønn og personalkostnader	-27 562	-20 601	-22 835	-15 320	-6 847	-25 075	-29 525	-147 765	3 439
Eksterne konsulenter	-127	-100	-2 080	-11 908	0	-5 212	-14 361	-33 788	3 738
SUM KOSTNADER	-88 046	-31 917	-35 510	-30 532	-14 469	-18 164	-61 642	-280 280	6 541
RESULTAT	8 178	39	-6 543	-15 318	1 715	-1 033	3 462	-9 501	7 597
Bruk av risikokapital	0	0	10 000	15 000	0	0	0	25 000	0
RESULTAT inkl risikokapital	8 178	39	3 457	-318	1 715	-1 033	3 462	15 499	7 597

Status porteføljen for Utdanning og administrasjon, per 2. tertial 2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produkt-område	Status drift	Status investerings-tiltak	Antall kunder* (31.12.2022 / endring hittil i år 2023)	Økonomi Resultat helår 2023, inkl. risikokapital (MNOK)			Risiko	Status produkt-strategi
				Budsjett	Årsprognose per T2	Avvik		
Opptakssystem Nasjonale registre	 Opptakssystem sårbart	 Styringsdokument besluttet Arkitektur sendt på høring	Bevilgningsfinansiert, antall kunder ikke tilgjengelig.	-1,35	-0,46	0,89	 Sammenslåing av FS og Opptak kan redusere fremdrift på kort sikt	Til PS: MM/ÅÅ
FS - Felles studentsystem		 Modernisering på plan.	44 +/-	1,72	1,72	0,00	 Risiko for dobbeltarbeid pga for lite koordinering med UH-sak	✓ Til PS: 06/23
Dataanalyse og beslutningsstøtte		 Fase 1 analyseplattform i sluttfase.	29 +/- 0	0,03	0,00	-0,03	 Usikkerhet om hvor fort betalende kunder etableres	Til PS: 02/24
Administrasjons- tjenester		 UH-sak forsinket (eksternt prosjekt)		0,00	0,00	0,00	 Risiko for ytterligere forsinkelse	Til PS: MM/ÅÅ
Undervisnings- tjenester	 Stabil drift Sårbarhet for DLR back end	 Anskaffelse på plan RFI for LMS gjennomført	Så godt som alle UH er med off/priv	0,00	0,00	0,00	 Ny innkjøpsmodell gir noe usikkerhet om oppslutning/finansiering	Til PS: MM/24 (Produktråd opprettes i 2023)
Produktporteføljen oppsummert				0,41	1,27	0,86	Felles risiko: Tid til kommunikasjon med sektoren	1 av 5 drøftet i PS innen 2023

*Antall kunder er antall fakturerte kunder for brukerfinansierte produkter per 31.12.2022
Økonomi er inkl. bruk av Sikt sin risikokapital.

 På plan/
Lav risiko
  Forsinket, kan komme
på plan med tiltak/
Middels risiko
  Etter plan/
Høy risiko
  Trend

Prognose for helår 2023, per 2. tertial for Utdanning og administrasjon (tall i 000)

	Undervisnings- tjenester	Adm. tjenester	Dataan. og besl.støtte	FS	Opptak	Nasjonale registre	Sum prognose UA produkt- portefølje	Avvik prognose vs. budsjett
<i>Tall i tusen kroner norske kroner</i>								
Inntekter	29 226	43 907	5 355	79 127	77 850	25 525	260 990	-1 651
Overførte midler	8 053	8 611	-612	1 000	-5 536	8 417	19 934	-1 331
Felles investeringsmidler	0	0	7 500	32 500	0	0	40 000	0
SUM INNTEKTER	37 279	52 518	12 243	112 627	72 314	33 942	320 924	-2 982
Andre driftskjøp	-19 176	-27 472	1 038	-28 857	2 257	-12 384	-84 594	-482
Lønn og personalkostnader	-13 191	-17 402	-10 597	-83 333	-41 155	-14 577	-180 255	4 453
Eksterne konsulenter	-4 905	-7 639	-8 630	-13 720	-33 392	-7 469	-75 754	-3 375
SUM KOSTNADER	-37 273	-52 513	-18 189	-125 910	-72 289	-34 430	-340 603	596
RESULTAT	7	5	-5 946	-13 283	25	-487	-19 679	-2 386
Bruk av risikokapital	0	0	5 950	15 000	0	0	20 950	3 250
RESULTAT inkl risikokapital	7	5	4	1 717	25	-487	1 271	864

Status porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser, per 2. tertial 2023

(rapporteringsform under utvikling)

Produkt-område	Status drift	Status investerings-tiltak	Antall kunder* (31.12.2022 / endring hittil i år 2023)	Økonomi Resultat helår 2023, inkl. risikokapital (MNOK)			Risiko	Status produkt-strategi
				Budsjett	Prognose T2	Avvik		
Personvern	Stabilt og i utvikling: Automatisert vurdering Digital DPIA	<i>Ikke relevant i 2023</i>	130 / + 2	-1,15	-2,77	-1,64	Revidering av mønsteravtale og finansieringsmodell	Til PS: NN/24
Kunnskapsressurser/ bibliotekstjenester	Bedre løsning for brukerimport	<i>Ikke relevant i 2023</i>	82 / -2	0,00	0,00	0,00	Prosess for ny kontrakt startet	Til PS: 02/24
Forsknings- informasjon	Fordelingsmodell for brukerbetaling avklart i porteføljestyret	Cris/NVA Forsinket	78 / 0	0,55	0,03	-0,52	Leveranser har god kvalitet – forsinket ift plan	Til PS: NN/24
Dataforvaltning	Implementert visualiserings- og analyseverktøy for ESS	<i>Ikke relevant i 2023</i>	19** / 0	-3,48	-1,40	2,08	Utviklingskapasitet og –finansiering	Til PS: NN/24
Microdata	Stabil drift	På plan Siste prosjektår	Ikke relevant i 2023	-0,79	0,31	1,10	Finansiering avklart	Til PS: NN/24
Åpen forskning	Flere tegner seg for avtale om vitenskapelig publisering	<i>Ikke relevant i 2023</i>	130 / 0	0,00	0,00	0,00		Til PS: NN/24
Produktporteføljen oppsummert			188 / +9	-4,87	-3,82	1,05		Porteføljen gjennomgås i 2023 Produktstrategier drøftes i 2024

*Antall kunder er antall fakturerte kunder for brukerfinansierte produkter per 31.12.2022
**19 kunder på dataforvaltning med over 200 000 brukere
Økonomi er inkl. bruk av Sikt sin risikokapital. Se neste side for spesifikasjon.

Prognose for helår 2023, per 2. tertial for Forskning og kunnskapsressurser (tall i 000)

	Personverntjenester	Kunnsapsres og bibtj	Forkningsinfo	Dataforvatning	Microdata	Åpen forskning	Sum prognose FK produkt-portefølje	Avvik prognose vs. budsjett
<i>Tall i tusen kroner norske kroner</i>								
Inntekter	41 548	39 032	43 030	43 348	8 602	11 866	187 425	-3 261
Overførte midler	-56	18 893	5 462	-106	0	0	24 193	274
Felles investeringsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER	41 492	57 925	48 492	43 242	8 602	11 866	211 618	-2 986
Andre driftskjøp	-613	-37 414	-11 307	-5 806	-514	414	-55 240	-1 505
Lønn og personalkostnader	-43 643	-20 438	-34 849	-39 595	-9 779	-12 288	-160 592	1 244
Eksterne konsulenter	0	-125	-24 803	-200	0	0	-25 129	-3 805
SUM KOSTNADER	-44 256	-57 977	-70 959	-45 601	-10 293	-11 874	-240 961	-4 067
RESULTAT	-2 764	0	-22 467	-2 359	-1 691	0	-29 282	-7 053
Bruk av risikokapital	0	0	22 500	960	2 000	0	25 460	8 100
RESULTAT inkl risikokapital	-2 764	0	33	-1 399	309	0	-3 822	1 047

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.11.2023
Saksnummer	48/23
Saksarkivnr.	23/000224
Sakstype	Orientering

Saksansvarlig	Terje Mørland
Saksbehandlere	Ole Martin Nodenes

Analyseplattformen: Overgang fra prosjekt til kontinuerlig videreutvikling

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Tiltaket Analyseplattform – ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte er vedtatt av Digitaliseringsstyret. Tiltaket har er finansiert med felles investeringsmidler tilsvarende MNOK 24,1.

I perioden juni til oktober 2023 har prosjektet gjennomført møter om tjenestenivå og prismodell med alle institusjoner i UH-21. I møtene har prosjektet presentert bakgrunn for prosjektet, status i dag, demo av rapporter fra tjenestenivå 3, samt diskusjon av hvilken nytte analyseplattformen representerer for institusjonene i UH-21. Pris og økonomi har også vært tema.

Vurdering

Porteføljestyrets behandling

Porteføljestyret for utdanning og administrasjon har diskutert veien videre for analyseplattformen i 3 møter. Først med introduksjon til analyseplattform-prosjektet (møte 2/23), diskusjon av finansieringsmodell og simulering av kostnader og inntekter (møte 4/23), før vedtak av analyseplattformen som en brukerfinansiert tjeneste fra 2024 (møte 5/23).

Et sentralt premiss for porteføljestyret har vært at bruk av analyseplattformen er frivillig. Videre at kostnad pr. institusjon skal være knyttet til institusjonens valg av tjenestenivå og antall ansatte i virksomheten.

Ambisjonen for analyseplattformen er å bli selvfinansierende så raskt som mulig. Med forslag til utrullingsplan vil det være fra 2025. Vedtaket i porteføljestyret forutsetter bruk av Sikts risikokapital i størrelsesorden 5,5-7,5 MNOK i 2024. Det er ikke knyttet betingelser om tilbakebetaling fra sektoren for bruk av risikokapitalen for Analyseplattformen.

Porteføljestyret har oppnevnt produktråd for produktområdet dataanalyse og beslutningsstøtte. Produktrådet består av 8 representanter fra UH-21 og ledes av UiS. Kjerneløsningen for produktrådet er analyseplattformen med administrative data tilrettelagt for analyse innenfor økonomi, lønn- og personal, utdanning og forskning. Produktrådet vil også ha et overordnet ansvar for å se fellesløsningene STAR (FS) og DUCT (Cristin/NVA) og andre analyseløsninger i UH-sektoren i sammenheng.

Produktrådet vil utarbeide forslag til produktstrategi som tydeliggjør hvilke felles mål og effekter som skal oppnås i strategiperioden (2024-2029), for vedtak i porteføljestyret i 2024. Produktrådet vil deretter styre produktområdet i tråd med produktstrategien og årlige veikart.

Nærmere om analyseplattformens 3 tjenestenivåer, finansieringsmodell og priser for 2024

3 tjenestenivåer

Analyseplattformen skal ivareta brukerinstitutioner med svært ulike behov. Analyseplattformen tilbyr derfor tre ulike tjenestenivåer; *dataintegrasjon og rådata (tjenestenivå 1)*, *datamodeller (tjenestenivå 2)*, samt *ferdige rapporter og analyser (tjenestenivå 3)*. De ulike tjenestene setter ulike krav til infrastruktur og kompetanse fra brukerinstitutionene. Noen institusjoner har egne datavarehus, datavarehusutviklere og analysemiljøer, mens andre institusjoner ikke har dette. Samlet sett viser dialogen med sektoren at inndeling i tre ulike tjenestenivåer dekker de forskjellige behovene på en tilfredsstillende måte.

Sikt har utarbeidet en «one-pager» som er planlagt brukt som informasjonsmaterieell for utsending og dialog med institusjonene.

Pris for de ulike tjenestenivåene i 2024

Porteføljestyret har vedtatt finansieringsmodellen for analyseplattformen. Parameterne i finansieringsmodellen for analyseplattformen er; 1) Hvilket tjenestenivå en institusjon benytter og 2) Antall ansatte (FTE) i DBH.

Pris per institusjon er summen av et fastpriselement, pluss antall ansatte i virksomheten multiplisert med pris pr. ansatt. En tieringsmodell er lagt til grunn, som innebærer at prisen per ansatt blir lavere jo flere ansatte en institusjon har. Modellen er i henhold til prinsippene i felles betalingsmodell for fellestjenester og prinsipper om enkelhet, transparens og forutsigbarhet er lagt til grunn.

Vedlegg

1. Tjenestenivåer og innføringsplan
2. Eksempelpriser per institusjon 2024

Dato 28.11.2023
Fra Analyseplattformen
Saksbehandler Ole Martin Nodenes
Til Digitaliseringsstyret

Vedlegg 1: Tjenestenivåer og innføringsplan for Analyseplattformen

Konkretisering av tjenestenivåer

Analyseplattformen skal ivareta brukerinstitusjoner med svært ulike behov. Analyseplattformen tilbyr derfor tre ulike tjenestenivåer; *dataintegrasjon og rådata* (tjenestenivå 1), *datamodeller* (tjenestenivå 2), samt *ferdige rapporter og analyser* (tjenestenivå 3). De ulike tjenestene setter ulike krav til infrastruktur og kompetanse fra brukerinstitusjonene. Noen institusjoner har egne datavarehus, datavarehusutviklere og analysemiljøer, mens andre institusjoner ikke har dette. Samlet sett viser dialogen med sektoren at inndeling i tre ulike tjenestenivåer dekker de forskjellige behovene på en tilfredsstillende måte.

Sikt har utarbeidet en «one-pager» som informasjonsmateriell for utsending og dialog med institusjonene ordnet etter kategoriene *Overordnet beskrivelse*, *Potensielle gevinster/besparelser*, *Funksjonalitet og tjenester*, samt *Forutsetninger for bruk*.

	Tjenestenivå 1 Analyseplattformen Dataintegrasjon og rådata	Tjenestenivå 2 Analyseplattformen Datamodeller	Tjenestenivå 3 Analyseplattformen Innsikt
Overordnet beskrivelse av tjenestenivå	• Oppdaterte kilde-data i ubehandlet format • Effektiv og hurtig last til institusjonens lokale dataplattform for videre behandling • Vedlikehold av eksisterende og implementering av nye integrasjoner mot datakilder	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Felles datamodeller for UH-sektoren optimalisert for analyse og rapportering	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Brukervennlige dashboards og rapporter tilpasset ledere, lederstøtte og forretningsanalytikere
Potensielle gevinster / besparelser	• Nylig oppdaterte data • Redusert sårbarhet for nøkkelpersonell som etablerer og vedlikeholder dataintegrasjoner • Flere tilgjengelige datakilder • Mulighet til å utvikle egne datamodeller og prototype nye datamodeller	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Kvalitetssikret datagrunnlag med høy granulering • Kvalitetssikrede datamodeller • Redusert sårbarhet for nøkkelpersonell som utvikler rapporter og analyser • Mulighet for benchmarking • Deltakelse i kompetansefellesskap i sektoren	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Kvalitativt bedre virksomhetsstyring • Virksomhetsstyring gjennom hele året, ikke bare på rapporteringstidspunkt • Kvalitativt bedre analyser om virksomheten • Benchmarking mot andre institusjoner • Mer selvbetjening
Funksjonalitet og tjenester	• Ett kontaktpunkt for enkel forvaltning av koblinger og integrasjoner mot sentrale datakilder • Kryptert og sikret lagring og integrasjon med bruk av moderne skydataplattform • Integrasjon mot institusjonens lokale dataplattform • Fleksibilitet til å lage egne datamodeller og dybdeanalyser • Radsikkerhet/Row Level Security • Godt dokumenterte datakilder	Tjenestenivå 1 og i tillegg: • Ferdig koblede stjernemodeller (fakta og dimensjoner) tilgjengelig for egenutvikling av rapporter • Direkte tilkobling med valgfritt BI-verktøy • Felles datamodeller fremmer og tilrettelegger for samarbeid og deling av analyser og rapporter på tvers av institusjoner • Tilrettelagt for analyser for lederstøtte/forretningsanalytikere • Aggregerte datamodeller for benchmarking • Godt dokumenterte datamodeller	Tjenestenivå 1 og 2, og i tillegg: • Brukervennlige rapporter for beslutningsstøtte og virksomhetsstyring • Innsikt i ulike forretningsområder for å identifisere overordnede problemstillinger • Ferdige kalkulasjoner for parametere som kan inngå i årsrapport til KD/utviklingsavtale som for eks. publikasjonspoeng og økonomioversikt • Benchmarking mot andre institusjoner på utvalgte data • Funksjonalitet for integrasjon av rapporter og dashboards i nettsider, intranett og Office365. • Teknisk plattform for kompetansedeling og samarbeid om rapporter
Forutsetninger for bruk	• Anbefalt med lokal dataplattform for videre behandling, men kan nås via BI-verktøy • Inngående kjennskap til kildesystem • Kompetanse på datamodellering • Kompetanse på rapportutvikling	• Mulighet for lokalt forvaltet BI-verktøy • Forståelse for stjernemodeller (dimensjoner og fakta) • Kompetanse på rapportutvikling	• Kan tas i bruk uten kjennskap til datakildene • Kan tas i bruk uten kompetanse på datamodellering og rapportutvikling

Pris per tjenestnivå

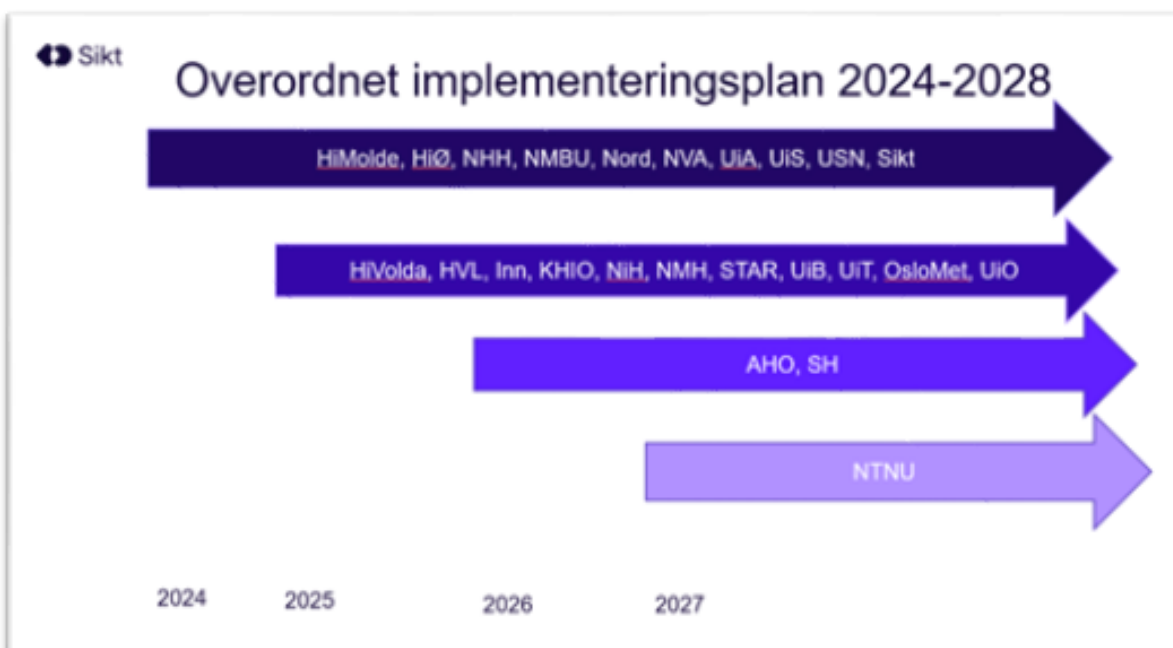
Avrunding opptil nærmeste 10 000			Redusert års-kontingent ved oppstart etter 30.06	Tjeneste 1: Rådata og data-integrasjon	Tjeneste 2: Datamodeller inkl. «benchmarking»	Tjeneste 3: Rapporter og visualiseringer
Fastpris per organisasjon			Fastpris	Fastpris årlig	Fastpris årlig	Fastpris årlig
			210 000	365 000	460 000	210 000
10 % Pris per ansatt (FTE)						
Rabatt	Fra	Til	Pris per ansatt	Pris per ansatt	Pris per ansatt	Pris per ansatt
0,0 %	0	1000	52	52	210	623
10,0 %	1001	2000	47	47	189	561
20,0 %	2001	3000	42	42	168	498
30,0 %	3001	4000	36	36	147	436
40,0 %	4001	5000	31	31	126	374
50,0 %	5001	6000	26	26	105	312
60,0 %	6001	7000	21	21	84	249
70,0 %	7001	99999	16	16	63	187

Tabellen viser finansieringsmodell med faste priser pr. tjenestenivå og antall ansatte

Implementeringsplan

Basert på tilbakemeldinger i intervjuer med sektoren og hva som kan være et realistisk utrullingstempo rent praktisk, er det laget en foreløpig implementeringsplan. I planen er det lagt inn forslag til hvilket år de ulike institusjonene tar i bruk det enkelte tjenestenivå i analyseplattformen og begynner å betale brukerkontingent for det.

Se diagram på neste side for foreløpig implementeringsplan.

			Redusert årskontingent ved oppstart etter 30.06		Tjeneste 1: Rådata		Tjeneste 2: Datamodeller inkl benchmarking		Tjeneste 3: Rapporter og visualiseringer
Organisasjon	FTE-ansatte 2022	Studenter	Pris		Pris		Pris		Pris
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	8 051	41 965	490 000		640 000		1 560 000		3 460 000
Universitetet i Oslo	7 092	27 505	470 000		630 000		1 500 000		3 280 000
Universitetet i Bergen	4 222	18 465	400 000		550 000		1 210 000		2 410 000
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	3 866	16 655	390 000		540 000		1 160 000		2 270 000
OsloMet – storbyuniversitetet	2 465	21 025	330 000		490 000		940 000		1 630 000
Universitetet i Sørøst-Norge	1 917	17 955	310 000		460 000		850 000		1 350 000
Høgskulen på Vestlandet	1 716	16 590	300 000		460 000		810 000		1 240 000
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	1 763	5 670	300 000		460 000		820 000		1 270 000
Universitetet i Stavanger	1 890	11 560	310 000		460 000		840 000		1 340 000
Universitetet i Agder	1 554	12 995	290 000		450 000		780 000		1 150 000
Nord universitet	1 444	11 090	290 000		440 000		760 000		1 090 000
Høgskolen i Innlandet	1 305	14 520	280 000		440 000		730 000		1 010 000
Høgskolen i Østfold	644	7 150	250 000		400 000		600 000		620 000
Norges handelshøgskole	455	3 660	240 000		390 000		560 000		500 000
Høgskulen i Volda	386	4 500	240 000		390 000		550 000		460 000
Norges idrettshøgskole	239	1 150	230 000		380 000		520 000		360 000
Norges musikkhøgskole	234	780	230 000		380 000		510 000		360 000
Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk	250	2 500	230 000		380 000		520 000		370 000
Kunsthøgskolen i Oslo	216	570	230 000		380 000		510 000		350 000
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	166	725	220 000		380 000		500 000		320 000
Samisk høgskole	114	175	220 000		380 000		490 000		290 000
Sikt - kunnskapssektorens tjenesteorgan	400	0	240 000		390 000		550 000		460 000

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.11.2023
Saksnummer	49/23
Saksarkivnr.	23/00224
Sakstype	Orientering
Saksansvarlig	Tom Are Røtting
Saksbehandlere	Bjørn Helge Kopperud

Evaluering av Cybersikkerhetssenteret

Vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Satsingen på Cybersikkerhet var et treårig prosjekt (2019-2022) finansiert av KD som en satsing på informasjonssikkerhet og personvern. 1. april 2022 besluttet Digitaliseringsstyret å etablere Cybersikkerhetssenteret for forskning og utdanning som en fellestjeneste for UH-sektoren. Styret ba også om at det skulle gjennomføres en evaluering av Cybersikkerhetssenteret (eduCSC) innen 2023. Evalueringen skulle omfatte en vurdering av samarbeidet med andre kunnskapsmiljøer på Cybersikkerhet i sektoren.

Vurdering

Evalueringen har vært gjennomført høsten 2023. Porteføljestyret for Data og infrastruktur har vært involvert for definering av formål, omfang og innretning på evalueringen, og evalueringsskjema har vært kvalitetssikret av HK-dir og eksterne spesialister.

Evalueringen er oppsummert i vedlagte rapport. Rapporten vil deles til samme tidspunkt med Digitaliseringsstyret og porteføljestyret for Data og infrastruktur. For produktområdet Cybersikkerhet for forskning og utdanning (eduCSC) foreligger det en produktstrategi som revideres hvert halvår basert på tilbakemeldinger fra kunder, porteføljestyret og andre interessenter. Produktstrategien ble revidert i oktober, og er tilgjengelig for nedlasting fra Sikt sine hjemmesider¹. Neste revisjon av produktstrategien vil hensynta evalueringen, og gjøres inn mot sommeren 2024 og i forkant av langtidsplanen for neste periode (2025 – 2027).

Vedlegg

1. Evalueringsrapport med vedlegg

¹ <https://sikt.no/tjenester/cybersikkerhetssenter-forskning-og-utdanning>

Evalueringsrapport for Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning

7. november 2023

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Nøkkeltall.....	4
3	Kundetilfredshet.....	5
4	Roller og mandat	7
5	Samarbeid med andre cybersikkerhetsmiljøer i sektoren	8
6	Konklusjon	12

1 Innledning

På sitt møte 1. april 2022 ba Digitaliseringsstyret om å få en evaluering av Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) i løpet av 2023, og at evalueringen tok opp i seg samarbeidet med andre kunnskapsmiljøer på cybersikkerhet i sektoren.

Evalueringen er nå gjennomført og oppsummert i denne rapporten. Den består av noen nøkkeltall, resultater fra en nylig gjennomført kundetilfredshetsundersøkelse og en beskrivelse av utvalgte samarbeidsaktiviteter cybersikkerhetssenteret har hatt med andre virksomheter i kunnskapssektoren.

2 Nøkkeltall

Digitaliseringsstyrets vedtak i april 2022 ga Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning et viktig fundament i form av vedvarende, stabil grunnfinansiering etter at satsingsmidlene fra Kunnskapsdepartementet (KD) tok slutt samme år.

Tjenestene som Digitaliseringsstyret besluttet at UH211 solidarisk skulle finansiere og konsumere er det som i dag omtales som basispakken til Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC), samt tilleggstenesten sårbarhetsscan.

I perioden mai 2022 – oktober 2023 er det ytterligere 36 virksomheter som har besluttet å abonnere på tjenester fra eduCSC, og det er nå totalt 57 virksomheter som er tilknyttet cybersikkerhetssenteret. Det er ventet at dette antallet vil øke i tiden som kommer.

P.t. er det 67% som abonnerer på basisbakken, 26% på plusspakken og 7% på totalpakken. Det er sannsynlig at denne fordelingen vil jevne seg ut over tid, da nyutviklede tjenester i stor grad blir tilgjengeliggjort i pluss- og totalpakken.

Den økonomiske prognosen for Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) viser et negativt resultat for 2023 på ca. 7 millioner kroner. Det er ikke planlagt å øke kostnadene for eksisterende kunder ut over normal prisjustering. De kommende årene er man derfor avhengig av økt bevilgning fra Kunnskapsdepartementet (KD) og/eller flere tilknyttede virksomheter for å sikre at dagens aktivitetsnivå er økonomisk bærekraftig. Inntektsbudsjettet inneværende år er på ca. 29 millioner kroner, der UH21 står for ca. 14 av disse.

¹ De 21 universitetene og høyskolene som er direkte underlagt Kunnskapsdepartementet

3 Kundetilfredshet

I oktober 2023 ble det gjennomført en kundetilfredshetsundersøkelse (KTU), der alle virksomheter som har et abonnement hos eduCSC ble oppfordret til å svare. Undersøkelsen var åpen i to uker, og ble sendt til postmottak ved virksomhetene, med kopi til sikkerhetsmiljøene. Totalt 44% (25 stk.) av de forespurte virksomhetene svarte på undersøkelsen. Av disse var 44% universiteter og høyskoler underlagt Kunnskapsdepartementet (UH21) og 56% øvrige virksomheter.

Respondentene hadde følgende roller i egen virksomhet:

Svar	Antall	% av svar	
CISO	6	24%	24%
IT-leder	10	40%	40%
IRT-medlem	5	20%	20%
CTO	1	4%	4%
Annet	3	12%	12%

Figur 1: KTU - Roller i egen virksomhet

Tillit er et viktig fundament i arbeidet med informasjonssikkerhet, og helt avgjørende for å kunne samarbeide og samhandle på tvers av virksomheter slik vi gjør i norsk kunnskapssektor. Virksomhetene har i all hovedsak stor grad av tillit til Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning:

I hvor stor grad har dere tillit til eduCSC?

Figur 2: KTU - Tillit til eduCSC

Den grunnleggende tilliten vi har mellom cybersikkerhetsmiljøene i kunnskapssektoren legger til rette for utstrakt deling av informasjon. Denne informasjonsdelingen opplever de aller fleste virksomhetene at de har nytte av:

Har din virksomhet hatt nytte av at andre har delt informasjon om cybersikkerhetshendelser i et av eduCSCs forum?

Antall svar: 25

Svar	Antall	% av svar	
Ja	23	92%	92%
Nei	1	4%	4%
Vet ikke	1	4%	4%

Figur 3: KTU – Deling av informasjon

Det er stor forskjell på virksomhetene som er tilknyttet Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning, både når det gjelder størrelse, kompleksitet og fagområder.

Kundetilfredshetsundersøkelsen viser også at det er et stort spenn i antall medarbeidere som jobber med informasjonssikkerhet/cybersikkerhet i den enkelte virksomhet. Rundt halvparten (48%) av virksomhetene har én eller to medarbeidere som jobber med informasjonssikkerhet/cybersikkerhet. I den andre enden av skalaen er det to (8%) virksomheter som har mellom 12 og 20 medarbeidere på samme fagområde. Dette innebærer naturligvis at virksomhetene har ulike behov for tjenester fra Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning. Til tross for forskjellene uttrykker de fleste virksomhetene at de er fornøyd med tjenestetilbudet som leveres fra eduCSC:

I hvilken grad er dere fornøyd med eduCSCs tjenestetilbud som helhet?

Antall svar: 25

Svar	Antall	% av svar	
Svært stor grad	3	12%	12%
Stor grad	16	64%	64%
Noen grad	4	16%	16%
Liten grad	2	8%	8%
Vet ikke	0	0%	0%

Figur 4: KTU – Fornøyd med eduCSCs tjenestetilbud

Opplevd nytteverdi per tjeneste finnes i vedlagte rapport fra kundetilfredshetsundersøkelsen.

Oppsummert er det Sikker chat (Mattermost), varslingslister, webinar, temamøter og sertifikattjenesten som oppleves særskilt verdifulle for virksomhetene som har svart på kundetilfredshetsundersøkelsen. Rådgivning knyttet til styring og etterlevelse, samt virksomhetstilpassede øvelser er ifølge undersøkelsen de minst brukte tjenestene.

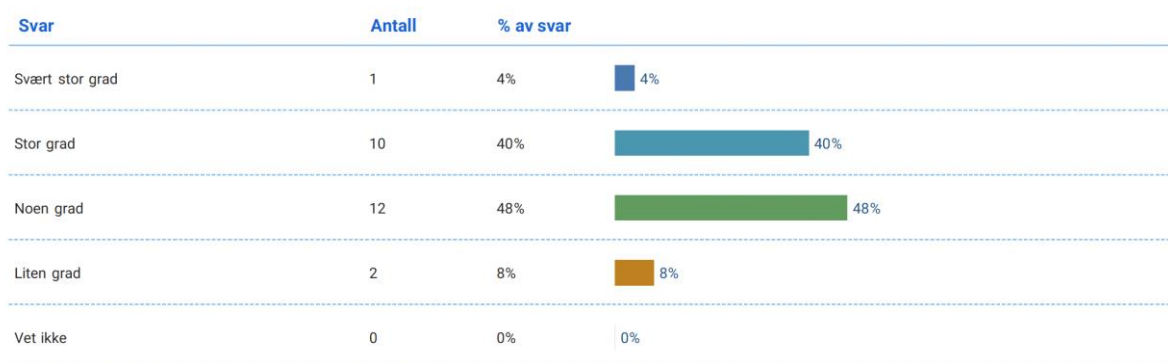
4 Roller og mandat

Cybersikkerhetssenteret har flere overlappende roller og ansvar. Forvaltningen av sikkerhetsansvaret som følger av Sikts rolle som nettleverandør er sentralt, inkludert varsling og begrenset rådgivning til nettkundene ved behov. Rollen som sektorvist responsmiljø (SRM) utgjør en formalisering av deler av dette, og utvider ansvaret til å omfatte varsling, koordinering og erfaringsutveksling både i egen sektor og nasjonalt. I tillegg leverer eduCSC en rekke sikkerhetstjenester, og har et naturlig ansvar for disse leveransene.

De ulike rollene har oppstått over tid, og dette er trolig årsaken til at om lag halvparten av respondentene i kundetilfredshetsundersøkelsen opplever rollen som noe uklar:

I hvor stor grad opplever dere rollen og mandatet til eduCSC som tydelig?

Antall svar: 25

Figur 5: KTU – Rolle og mandat

Justisdepartementet (JD) har startet en prosess der ordningen med sektorvise responsmiljø er i ferd med å bli evaluert. Det er ventet at det vil komme forslag til justeringer i kjølvannet av dette. I tillegg er Riksrevisjonen i ferd med å konkludere sine undersøker om hvordan forskningsvirksomheter under Kunnskapsdepartementet sikrer forskningsdata mot dataangrep, og hvordan departementet ivaretar sitt overordnede ansvar for informasjonssikkerhet i høyere utdannings- og forskningssektoren.

Begge disse prosessene kan påvirke den fremtidige organiseringen av arbeidet med informasjonssikkerhet i kunnskapssektoren. Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) har jevnlig dialog med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) knyttet til disse problemstillingene.

5 Samarbeid med andre cybersikkerhetsmiljøer i sektoren

I sitt vedtak 1. april 2022 ba Digitaliseringsstyret om at evalueringen av Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) tar opp i seg samarbeidet med andre kunnskapsmiljøer⁹ innen cybersikkerhet i sektoren.

Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) har i perioden siden behandlingen i Digitaliseringsstyret jobbet med å videreutvikle arenaer som legger til rette for samarbeid, erfaringsutveksling og kompetanseheving. Disse blir i varierende grad tatt i bruk av andre kunnskapsmiljøer i sektoren, og oppleves å gi noe verdi for deltakende virksomheter:

I hvilken grad gir disse tjenestene verdi for deres organisasjon?

Svar	Svært stor grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Vet ikke	Diagram
Sikker chat / Mattermost	11	6	6	1	1	
Semi-ukentlig brief (IRT)	1	10	13		1	
CISO-forum	1	8	10	3	3	
CISO-kaffe		5	9	4	7	
Varslingslister (epost)	11	11	2	1		
Webinarer og digitale temamøter	6	14	5			
Cybersikkerhetssenterets Sikkerhetssamling	6	8	5		6	

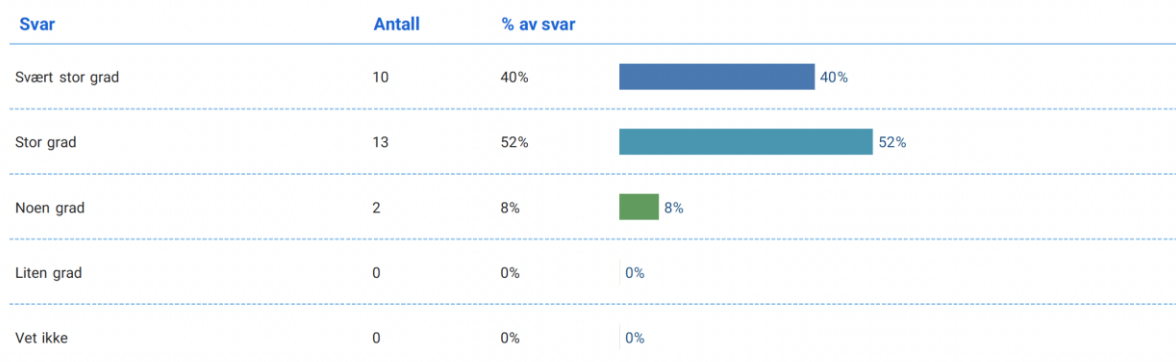
Figur 6: KTU – Verdi av samarbeidsfora

Respondentene er særlig fornøyd med informasjon om sårbarheter som sendes på varslingslister (epost). Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) jobber aktivt for å identifisere sårbare instanser hos tilknyttede virksomheter for å varsle disse direkte. Dette er et arbeid som skal videreføres og forbedres, fordi det har god effekt og gir gode tilbakemeldinger fra berørte kunder.

Tilknyttede virksomheter opplever at det er enkelt å komme i kontakt med eduCSC:

I hvor stor grad synes dere det er enkelt å komme i kontakt med eduCSC?

Antall svar: 25

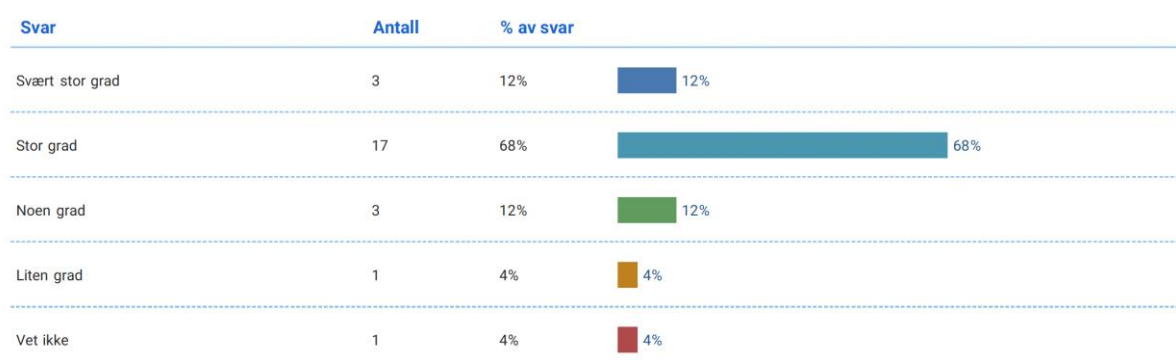

Figur 7: KTU – Kontakt med eduCSC

Respondentene i kundetilfredshetsundersøkelsen er også i stor grad samstemte om at Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) i stor grad legger til rette for samarbeid knyttet til cybersikkerhet i kunnskapssektoren:

I hvor stor grad synes dere eduCSC legger til rette for samhandling og samarbeid knyttet til cybersikkerhet i sektoren?

Antall svar: 25

Figur 8: KTU - Tilrettelegging for samhandling og samarbeid knyttet til cybersikkerhet

Det er allikevel potensiale for å bli enda bedre på samhandling og deling i fremtiden. Det vil Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) ta initiativ til.

I tillegg til nevnte felles tiltak for samhandling er det gjennomført en rekke bilaterale samarbeidsaktiviteter mellom Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) og virksomheter i kunnskapssektoren. Noen av disse er beskrevet i det følgende.

Det er inngått rammeavtaler med både NTNU og Universitetet i Oslo (UiO)² som legger til rette for at Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) kan kjøpe tjenester knyttet til cybersikkerhet fra disse. Som del av disse avtalene er det allerede inngått kontrakt om kjøp av trusselindikatorer (sperrelistedata), og det er dialog om samarbeid knyttet til deling av data fra flere kilder. Avtalene legger til rette for et avklart og velfungerende samarbeid mellom partene.

Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) og Universitetet i Oslo har også hatt dialog knyttet til databehandleravtale for tjenester som sistnevnte konsumerer. Dette har bidratt til økt

² Avtalen med UiO er godkjent av begge parter, men foreløpig ikke signert

bevissthet og høyere kvalitet på avtaleverket som benyttes i forbindelse med eduCSCs tjenesteleveranser.

Det er også inngått en intensjonsavtale mellom NTNU og eduCSC om samarbeid knyttet til en doktorgrad som skulle ta for seg måling av sikkerhetskultur i kunnskapssektoren. Doktorgradsstudenten har imidlertid konkludert med at det blir for omfattende å ta for seg hele sektoren, og vil derfor starte med å ta for seg NTNU i første omgang. Sikt og eduCSC håper å kunne bidra på et senere tidspunkt i dette arbeidet, og/eller kunne være samarbeidspartner for andre PhD-studenter knyttet til fagområdet i fremtiden.

Gjennomføringen av øvelse Morris på «Norwegian Cyber Range» ved NTNU ga også god læring og nyttige erfaringer for begge parter.

Det er en rekke bilaterale samarbeid knyttet til innhold på arrangement, som for eksempel webinarer, temamøter og samlinger. De siste 18 måneder har fagmiljøene innen cybersikkerhet i følgende virksomheter vært viktige bidragsyttere med å dele av sin erfaring og kunnskap i form av innlegg/foredrag på eduCSC-arrangementer:

- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)
- Institutt for energiteknikk (IFE)
- Kunnskapsdepartementet (KD)
- NTNU
- OsloMet
- Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør
- Sikresiden.no
- Universitetet i Oslo
- Universitetet i Stavanger
- Universitetet i Tromsø

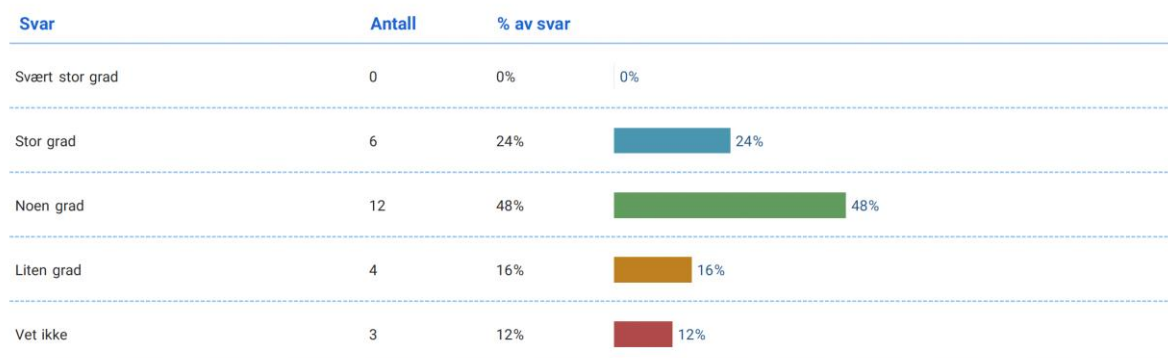
Tilsvarende bidrar eduCSC på arrangementer i kunnskapssektoren på forespørsel, som for eksempel NTNUs stjerneprogram og NTNUs sikkerhets- og beredskapsdag.

I løpet av 2023 er det utarbeidet en produktstrategi for Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC) som gir en oversikt over hvilke aktiviteter som er planlagt gjennomført de neste årene. Denne strategien er drøftet med blant andre HK-dir, porteføljestyret for data og infrastruktur, UH-IT og CISO-forum. Det har kommet en rekke tilbakemeldinger, og disse er i hovedsak hensyntatt i den siste revisjonen av produktstrategien som er tilgjengelig for nedlasting via hjemmesidene til Sikt³. Respondentene på kundetilfredshetsundersøkelsen har i noen grad kjennskap til produktstrategien.

³ <https://cms.sikt.no/sites/default/files/2023-10/2023-10-20-Produktstrategi-eduCSC.pdf>

I hvor stor grad har dere kjennskap til eduCSCs produktstrategi?

Antall svar: 25

Figur 9: KTU - Kjennskap til produktstrategi

6 Konklusjon

De siste atten månedene har det vært en stabil økning av virksomheter som er tilknyttet Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC), og tilknyttede virksomheter tar stadig i bruk en større andel av tjenestene som tilbys.

Dagens aktivitetsnivå er ikke økonomisk bærekraftig, men etter hvert som tjenestetilbudet utvikles og gjøres kjent vil trolig inntektene øke i takt med dette. Det jobbes også med å øke sentralfinansieringen for å dekke myndighetspålagte oppgaver.

Kundetilfredshetsundersøkelsen viser at virksomheter i norsk kunnskapssektor har tillit til Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning (eduCSC), og at majoriteten i stor grad er fornøyd med dagens tjenestetilbud. Den viser også at det kan være behov for tydeliggjøring av eduCSCs roller.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 28.11.2023
Saksnummer 50/23
Saksarkivnr. 23/00224
Sakstype Vedtak

Saksansvarlig Roar Olsen
Saksbehandler Julie Storlie

Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026

Forslag til vedtak

Langtidsplanen for fellestjenester for perioden 2024–2026 beslattes. Planen oppdateres årlig.

Bakgrunn

Langtidsplanen for fellestjenester 2024–2026 beskriver investeringstiltak med finansierungsplan, samt endringer i den årlige brukerfinansierte kontingenten for produkter i forvaltning. Langtidsplanen er drøftet av Digitaliseringsstyret og behandlet to ganger i hvert porteføljestyre. Langtidsplanen legges frem for beslutning med de anbefalinger og kommentarer som foreligger fra porteføljestyrene.

Formålet med langtidsplanen er å bidra til realisering av strategier, mål og handlingsplaner, og er forankret i handlingsplanen for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren. Planen legger til rette for prioritering, finansiering og risikostyring i et treårsperspektiv, og skal gi en helhetsoversikt som bidrar til forutsigbarhet, involvering og bedre beslutninger.

Vurdering

Styringssignaler fra Digitaliseringsstyret

Digitaliseringsstyret har gitt styringssignaler til arbeidet med langtidsplanen:

- Ferdigstille eksisterende tiltak før oppstart av nye tiltak
- Moderniseringen av Felles studentsystem, nytt opptakssystem og anskaffelsene innen undervisning har høyest prioritet
- Planen bør synliggjøre hvordan kostnadsutviklingen holdes nede
- Planen bør synliggjøre gevinst- og nytteeffekter

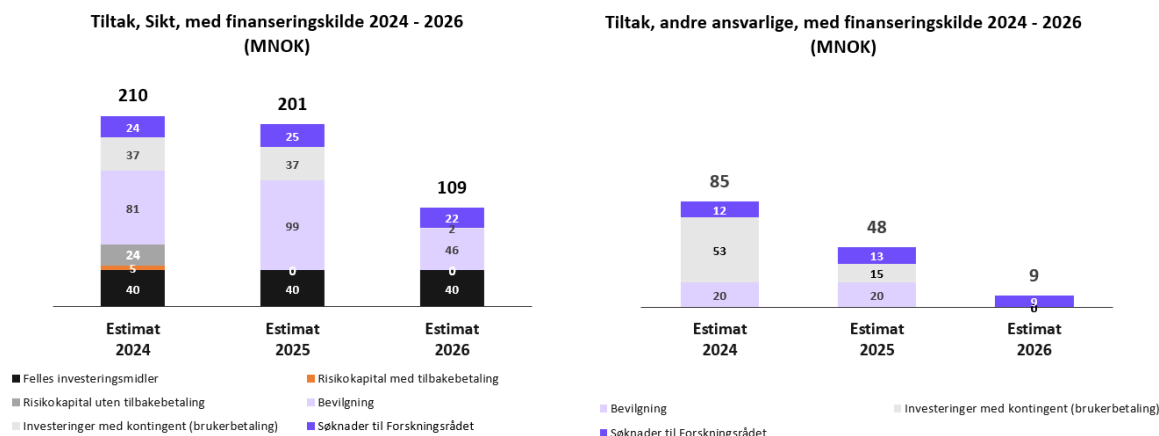
Styringssignalene har vært videreformidlet for drøfting i porteføljestyrene.

Investeringstiltak

Investeringstiltak er igangsatte, planlagte og omsøkte tiltak for kommende treårsperiode. Langtidsplanen viser både tiltak som Sikt har ansvaret for og fellestiltak som andre har ansvaret for. Hensikten er å skape oversikt som legger til rette for bedre styring av blant annet kapasitet, avhengigheter og risiko.

Grafen til venstre beskriver tiltak som Sikt har ansvaret for, og grafen til høyre tiltak som andre har ansvaret for.

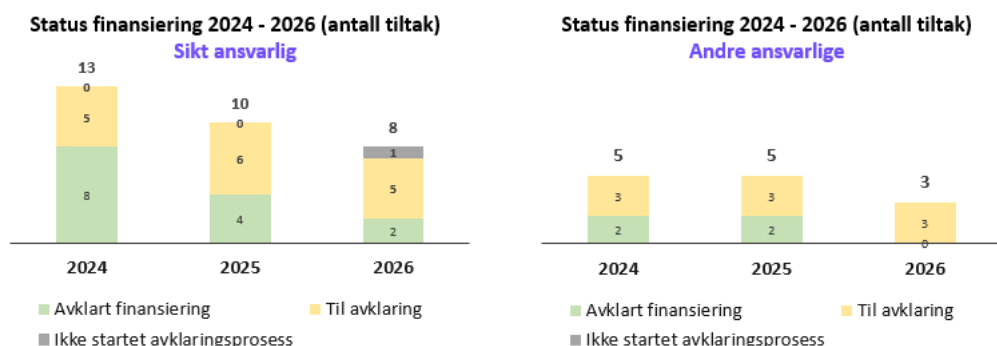
I langtidsplanen for 2024–2026 er det lagt vekt på å ferdigstille eksisterende tiltak fremfor å starte nye. Videre er styrets prioritering av Felles studentsystem vektlagt.

I 2024 vil investeringsbehovet til Sikt være i størrelsesorden MNOK 190 til 210. Som en følge av pågående anskaffelse er beløpene for Forskningsnettet ikke med i estimatene.

Investeringstiltakene har flere finansieringskilder, herunder felles investeringsmidler, satsinger over statsbudsjett, konkurransebaserte tilskudd og finansiering gjennom kontingent (brukerbetaling). Tilnærmet 63% av finansieringen i 2024 er bevilgning. Søknader til Forskningsrådet, felles investeringsmidler, risikokapital og finansiering gjennom kontingent utgjør med tilnærmet lik fordeling 30% av finansieringen i 2024.

I løpet av 2025 og 2026 avsluttes flere tiltak, herunder UH-sak, KUDAF og Felles studentsystem, og finansieringsnivået reduseres dermed i perioden.

Se vedlegg 1 for oversikt over finansierungsplan per tiltak, og vedlegg 2 for beskrivelse av tiltakene.

Av tiltak som Sikt har ansvaret for har 8 av 13 tiltak avklart finansiering for 2024. Finansieringen fra Sikt av Modansa og Cris/NVA vil avklares i budsjettprosessen for 2024. De to søknadene til Forskningsrådet forventes avklart høsten 2024. Finansieringen av arbeidet med anbud, oppsett og integrasjoner for LMS, Plagiatkontroll og Digital eksamen er forankret i porteføljestyret. Det er

usikkerhet om finansieringsnivået som følge av avhengighet til utfall av anskaffelsene. For å tilrettelegge for forutsigbarhet om bruk og mulighet for flest mulig til å få nytteeffekter med produktene, har institusjonene mulighet til å velge hvilke produkter de tar i bruk i etterkant av anskaffelsene. Det har vært gjort en grundig vurdering av behov og de fleste institusjonene ønsker å ta i bruk produktene.

Når det gjelder gevinster og nytteeffekter er det i årets prosess lagt vekt på å tydeliggjøre nytteverdi for hvert tiltak. Porteføljestyret for Utdanning og administrasjon har startet arbeidet med å gå opp roller, ansvar og samarbeidsform for arbeidet med gevinst- og nytteeffekter. De fleste produktområder i Sikt er i gang med å etablere produktstrategier, hvor det vil jobbes systematisk med mål og gevinst/nytteeffekter i dialog med sektoren. Ambisjonen er at det er etablert et godt fundament for oversikt og styring av gevinster og nytte til neste års langtidsplan.

Oppfølgingspunkter fra Digitaliseringsstyrets drøfting av langtidsplanen

Utover de fire styringssignalene ba Digitaliseringsstyret om at tre tema ble tydeliggjort; Bedre oversikt over risikokapital, tydelighet om hvordan det legges til rette for involvering om satsingsforslag og hvordan muligheter og risiko med kunstig intelligens (KI) er vurdert.

Når det gjelder produkter finansiert med risikokapital, så er Felles studentsystem (FS) og Identitets- og tilgangsstyring (IAM) finansiert med risikokapital med tilbakebetaling. FS betales tilbake med felles investeringsmidler og IAM betales tilbake i henhold til innføringsplanen.

Det andre temaet er involvering om satsingsforslagene for 2025. Satsingsforslagene deles med porteføljestyrene, og innspill vil tas med i det videre arbeidet. I neste års prosess med satsingsforslag kan porteføljestyrene involveres på et tidligere tidspunkt. Satsingsforslagene er unntatt offentlighet og distribueres til Digitaliseringsstyret separat.

Kunstig intelligens har vært en del av arbeidet med langtidsplanen, og et tema i alle porteføljestyrene. KI vil sannsynligvis være en del av alle produkter i fremtiden, men på kort sikt vil det også håndteres som et eget innsatsområde. For Sikt sine produkter håndteres dermed KI både ved at det tilbys som produkt og ved at det bygges kompetanse og innlemmes i den øvrige produktporteføljen.

Endringer i årlig kontingent for fellestjenester (brukerbetaling)

Hensikten med å legge frem endringer i kontingent (brukerbetaling) er å skape forutsigbarhet og dialog i forkant av kostnadsvarsel, og dermed tilrettelegge for samstyrte budsjettprosesser for fellestjenester i sektoren. Kostnadsvarsel for 2024 ble sendt i etterkant av drøftingene i porteføljestyrene, og er i stor grad sammenfallende med tidligere estimer. Det er lagt til grunn en prisjustering som ikke overstiger konsumprisindeks på 3,8%, med unntak av leveranser fra UiO (USIT), hvor prisjustering ligger på 4,8%.

Når det gjelder produkter under innføring, så er det pågående dialog med porteføljestyrene for konkretisering av planen for Analyseplattformen og Identitets- og tilgangsstyring (IAM). En samlet oversikt over innføringsplaner for produkter under utvikling kan gjøres tilgjengelig til neste møte med Digitaliseringsstyret.

Utover innføringen av produkter vil anskaffelser påvirke prisnivå i perioden. For Forskningsnettet er ambisjonen at fornyingen ikke skal føre til økte priser utover konsumprisjustering, og at eventuelle endringer i kostnader kan dekkes inn gjennom økt kundemasse.

Se vedlegg 1 for oversikt over endringer i kontingent. Det henvises for øvrig til kostnadsvarsel for 2024, som ble distribuert oktober 2023.

Kostnadsreduksjoner

Ved behandlingen av langtidsplanen i Digitaliseringsstyret i november 2022, ble det etterspurt underlag for diskusjon om kostnadsreduksjoner. Kostnader og andre styringssignaler fra Digitaliseringsstyret har vært ivarettatt i saksunderlagene til porteføljestyrene.

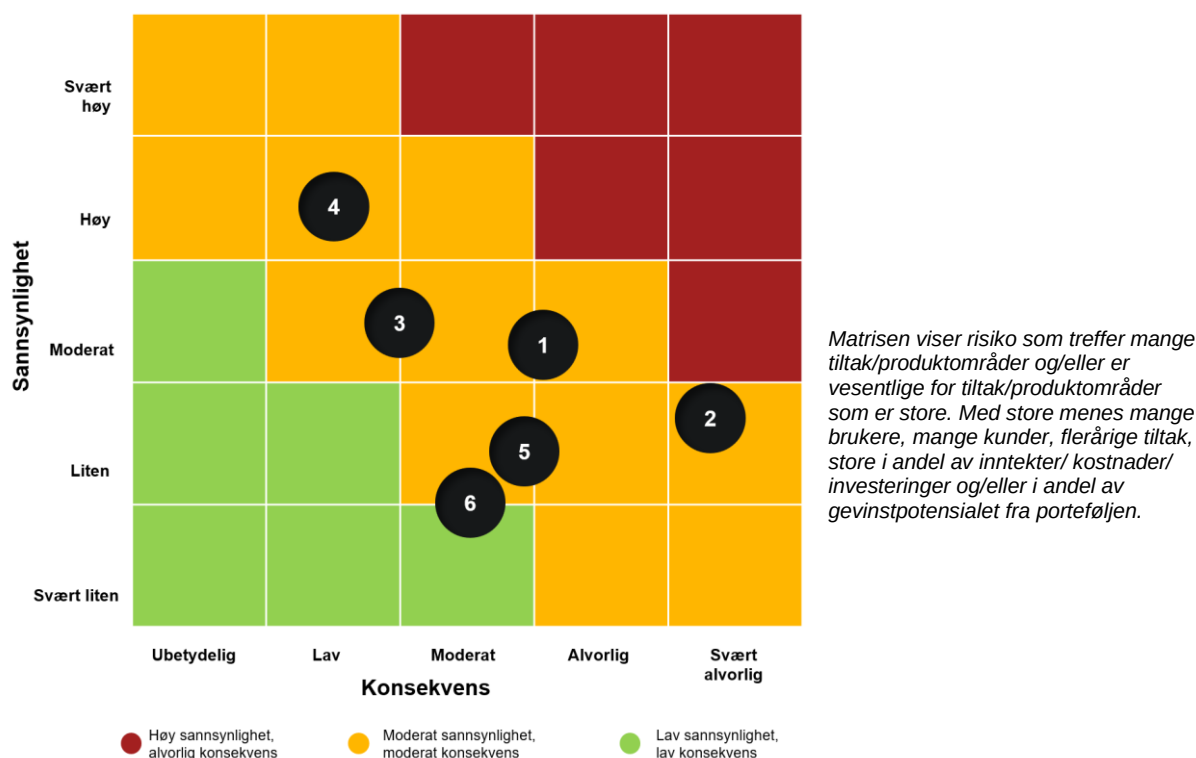
Anbefalinger fra porteføljestyrene

Langtidsplanen er drøftet i alle porteføljestyrene, og to av tre porteføljestyre har anbefalt planen. Porteføljen for Data og infrastruktur er i stor grad sammensatt av fellestiltak som har vært behandlet før det nye styret ble etablert. Videre er Forskningsnettet tiltaket med høyest kostnadsramme og på grunn av pågående anskaffelsesprosess har porteføljestyret liten innsikt i prosjektet. Porteføljestyret for Data og infrastruktur ønsket derfor å ta langtidsplanen for 2024-2026 til orientering.

Som følge av kort kalendertid mellom møtene i porteføljestyrene og Digitaliseringsstyret, vil oppsummering fra protokollene ettersendes.

Risiko

Figuren under beskriver risikoer i langtidsplanen.

#	Risiko/usikkerheter	Beskrivelse	Tiltak
1	Strammere ramme/lavere bemanning i sektoren, og flere pågående tiltak – usikkerhet om innføringskapasiteten til kunden/brukerne	• Innføringskapasitet kan påvirke gevinstrealisering og/eller forsinke tiltakene	a. Tilrettelegge for god involvering, testing og opplæring underveis for å redusere endringskostnaden hos kunde/bruker b. Avventer ytterligere tiltak til resultat fra tilstandskartlegging er klart
2	Sikkerhetshendelse gjør kritiske fellestjenester fra Sikt utlignjengelige	• Cybersikkerhetsangrep, phishing, hacking, sabotasje på fysisk infrastruktur.	a. Utarbeidet kontinuitetsplan for FS/USIT b. Øve på kontinuitetsplaner for Forskningsnettet FEIDE og FS. c. Sikkerhet innebygd i alle produktstrategier/produkter d. Systematisk kompetanseutvikling og bevisstgjøring overalt i Sikt.
3	Innføring av nye produkter kan avdekke uforutsette feil i løsninger eller ta lenger tid enn forventet (UH-sak, Analyseplattform, IAM og Cris/NVA)	• Kan påvirke gevinst- og nyttrealisering fra produktene • Kan gi negativ brukeropplevelse og kreve mer ressurser til endringsledelse. Går ut over annet arbeid i sektoren.	a. UH-sak: Økt budsjett til å støtte innføring/overgang til forvaltning b. Cris/NVA: Salt i produksjon for noen virksomheter, forlenget testfase for å redusere risiko c. IAM: Trinnvis innføring gir læring mellom institusjoner og betydelig lavere risiko d. Analyseplattformen: God forankring om innføringsplan
4	Finansieringsusikkerhet fra Forskningsrådet og KD	• Til KD: Cybersikkerhet, Modansa, analyseløsning forskning • Forskningsrådet: Microdata • Manglende finansiering kan påvirke realisering av mål og strategier	a. Tilrettelegge for god forankring med sektoren
5	Driftsrisiko for Samordnet opptak	• Produktet for Samordnet opptak er på sårbar teknologi.	a. Sammenslåing av FS og Samordnet opptak til et produktområde b. Gode rutiner for overvåking og beredskap
6	Usikkerhet om kapasitet til kommunikasjon, forvaltningstyring og medvirkning kan påvirke samarbeid og tilfredshet med produktene.	• For de tre satsingsforslagene til KD og Forskningsnettet er det behov for bedre involvering • Omorganiseringen av FS og Opptak vil påvirke fremdriften på kort sikt, og det bør være tydelighet om hva som kommer når	a. Etablere / forbedre kommunikasjonsplaner for Studieadm. (Opptak og FS) og Forskningsnettet b. Tilrettelegge for medvirkning i produktstrategier og prosjekter c. Tydelighet om hva som kommer i porteføljestyrene og underliggende produkttråd og brukerfora

Oppfølging og endringshåndtering av langtidsplanen

Tiltakene i langtidsplanen følges opp gjennom samstyringsmodellen. Status rapporteres og endringer håndteres hvert tertial.

For endringer i kontingent vil det utarbeides kostnadsvarsel for 2025 som sendes til institusjonene i løpet av første kvartal 2024.

Vedlegg

1. Finansieringsplan for investeringstiltak og fellestjenester 2024–2026
2. Beskrivelse av tiltakene i langtidsplanen per portefølje
3. Satsingsforslag 2025 (unntatt offentlighet, sendes separat)
4. Oppsummering porteføljestyrenes behandling av langtidsplanen (ettersendes)

Til Digitaliseringsstyret
Dato 28.11.2023

Vedlegg 1: Finansieringsplan for investeringstiltak og fellestjenester 2024–2026

Oversikt over tiltak som Sikt har ansvaret for

Investeringstiltak # (beløp i millioner kroner)	Produktportefølje	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026	Totalt 2024 - 2026	Kommentar til finansiseringsbehov	Avklart/ ikke avklart finansiering	Beslutningstaker	
Felles investeringsmidler DS						Kommentar			
1	Modernisering av Felles Studentsystem (FS)	Utdanning og administrasjon	40,0	40,0	13,0	93,0	Beløp iht. vedtak, sep 2023. MNOK 40 til FS, hvor MNOK 35 er til modernisering og MNOK 5 er tilbakebetaling til Sikt.	Avklart	Digitaliseringsstyret
2	Nytt tiltak fra 2026 - egen prosess på beslutning ila 2024/25	Ikke relevant i 2024		27,0	27,0	Prioritert tiltak fra sektorens strategier og handlingsplaner. Innspill til saatsinger våren 2024.	Ikke relevant i 2024	Ikke relevant i 2024	
Sum felles investeringsmidler			40,0	40,0	40,0	120,0			
Risikokapital Sikt - for tilbakebetaling						Kommentar			
3	Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Data og infrastruktur	5,0	0,0	0,0	5,0	Innføring til nye institusjoner 2023 - 2028. 2024 er siste år med investeringer.	Avklart	Digitaliseringsstyret
Sum risikokapital med tilbakebetaling			5,0	0,0	0,0	5,0			
Risikokapital Sikt - uten tilbakebetaling						Kommentar			
4	Cris/NVA	Forskning og kunnskapsressurser	14,0	0,0	0,0	14,0	Prosjektet forlenget til 2024.	Til avklaring	Sikt
5	Analyseplattformen	Utdanning og administrasjon	6,5	0,0	0,0	6,5	Estimert til MNOK 5,5 -7,5 i 2024. Gjennomsnitt er lagt inn i tabellen.	Avklart	Porteføljestyret for UA
10	MODANSA: Datasamlinger om det norske samfunnet	Forskning og kunnskapsressurser	3,3	0,0	0,0	3,3	Beløpet i 2024 er 50% av estimatet.	Til avklaring	Sikt
Sum risikokapital uten tilbakebetaling			23,8	0,0	0,0	23,8			
Bevilgning Statsbudsjett						Kommentar			
6	Neste generasjon forskningsnett	Data og infrastruktur				0,0	20-årig rentefritt statslån. Pga anskaffelse kommuniseres beløpene muntlig, ikke i saksunderlaget.	Avklart	Kunnskapsdepartementet
7	Nytt opptakssystem	Utdanning og administrasjon	72,0	71,3	16,7	160,0	Satsing over statsbudsjettet.	Avklart	Kunnskapsdepartementet
8	Utdanningsregister	Utdanning og administrasjon	8,9			8,9	Bevilgning.	Avklart	Kunnskapsdepartementet
9	Cybersikkerhet for forskning og utdanning	Data og infrastruktur	0,0	15,0	15,0	30,0	Satsingsforslag. Prosess for involvering av sektoren er pågående.	Til avklaring	Kunnskapsdepartementet
10	MODANSA: Datasamlinger om det norske samfunnet	Forskning og kunnskapsressurser	0,0	8,0	9,0	17,0	Satsingsforslag.	Til avklaring	Kunnskapsdepartementet
11	Analyseløsning for virksomhetsstyring ved norske forskningsinstitusjoner	Forskning og kunnskapsressurser	0,0	5,0	5,0	10,0	Satsingsforslag. Erstatter tidligere søknad for bibliometri.	Til avklaring	Kunnskapsdepartementet
Sum bevilgning Statsbudsjett			80,9	99,3	45,7	225,9			
Investeringer med kontingent						Kommentar			
12	FEIDE: Datadeling for innovasjon og forskning	Data og infrastruktur	25,0	25,0	?	50,0	Finansiert av Udir.	Avklart	Udir.
13	Anskaffelse og integrasjoner/migrasjon: LMS, Digital eksamen, Plagiatkontroll	Utdanning og administrasjon	10,0	10,0	0,0	20,0	Brukerfinansiering med kontingent. Estimaten vil oppdateres når anbudsprosessene har kommet lenger.	Til avklaring	Porteføljestyret UA/Produktråd
14	Anskaffelse biblioteksystem	Forskning og kunnskapsressurser	1,5	1,5	1,5	4,5	Bruk av oppspart kontingent. Styres av konsortiestyret.	Avklart	Konsorite
Sum investeringer med kontingent			36,5	36,5	1,5	74,5			
Samarbeidssøknader til Forskningsrådet						Kommentar			
15	Microdata	Forskning og kunnskapsressurser	22,0	25,0	22,0	69,0	Felles søknad til Forskningsrådet. Sikt, SSB og FHI partnere.	Til avklaring	Forskningsrådet
16	NorARTnet	Data og infrastruktur	2,0			2,0	Felles søknad til Forskningsrådet. Under utarbeidelse.	Til avklaring	Forskningsrådet
Sum søknader Forskningsrådet			24,0	25,0	22,0	71,0			
Totalt finansiseringsbehov 2024 - 2026			210,1	200,8	109,2	520,1			

Oversikt over tiltak som andre ansvaret for

Tabellen under viser totale beløp, ikke Sikt sin andel av totalen.

Tiltak (beløp i millioner norske kroner)	Portefølje	Estimat 2024	Estimat 2025	Estimat 2026	Totalt 2024-2026	Kommentar til finansiering	Avklart/ikke avklart finansiering	Ansvarlig	Beslutnings-taker
1 UH-sak – saksbehandling og arkiv	Utdanning og administrasjon	53,0	15,0	0,0	68,0	Brakerfinansiering. Økt fra MNOK 22 til MNOK 53 i 2024. Skyldes forsinkelse, utvidet funksjonalitet og støtte under innføring.	Avklart	UH-21	Eiermøtet UH-21
2 KUDAF-programmet	Data og infrastruktur	20,0	20,0	0,0	40,0	HK-dir ansvarlig. Bevilgningsfinansiert	Avklart	HK-dir	Kunnskaps-departementet
3 ACCESS Life Course Database: Upgrade, Expansion and Innovation	Forskning og kunnskapsressurser	2,6	3,6	3,3	9,5	Felles søknad til Forskningsrådet. OsloMet er eier og Sikt er bidragsyter.	Til avklaring	OsloMet	Forsknings-rådet
4 KODEM: Koordinerte online-paneler, demokrati og styresett i Norge	Forskning og kunnskapsressurser	?	?	?	?	Felles søknad til Forskningsrådet. UiB er eier og Sikt er bidragsyter. Estimaterne er under utarbeidelse.	Til avklaring	UiB	Forsknings-rådet
5 Generations and Gender Programme Norway	Forskning og kunnskapsressurser	9,9	9,8	5,9	25,6	Felles søknad til Forskningsrådet. SSB er eier og Sikt er bidragsyter. Usikkerhet om estimatene.	Til avklaring	SSB	Forsknings-rådet

Oversikt over årlig endring i kontingent, utover ordinær lønns- og prisvekst

Tabellen viser endring fra år til år i perioden 2024 – 2026 for produkter under innføring og anskaffelser. For øvrige endringer henvises det til kostnadsvarsel for 2024, som ble distribuert i oktober 2023.

#	Produkter (tall i millioner kroner)	Divisjon/ produktportefølje	Prognose 2023	Endring 2024	Endring 2025	Endring 2026	Kommentar til kostnadsvarsel 2025
1	UH-Sak forvaltning	Utdanning og administrasjon	0,0	18,8	23,5	0,0	Prosjektet er forsinket, og tidslinje for innføring og kostnadsnivå for forvaltning vil bli revidert. Prosjektet eies av UH-21. Estimert helårseffekt MNOK 43. Hvor 3/4 er til Sopra Steria og 1/3 til Sikt. Det er usikkerhet om estimatene.
2	Analyseplattform	Utdanning og administrasjon	0,0	?	?	?	Enighet om foreløpig innføringsplan i porteføljestyret for Utdanning og administrasjon. Kostnadsvarsel for Analyseplattformen sendes separat. Estimaterne vil oppdateres når endelig innføringsplan er avklart.
3	IAM	Data og infrastruktur	16,0	?	?	?	Kostnader gjelder fra det tidspunkt IAM tas i bruk og sendes separat. Betalingsmodell er behandlet i porteføljestyret. Tabellene oppdateres etter hvert som institusjonene tar i bruk produktet.
4	Zoom/videokommunikasjon	Data og infrastruktur	13,0	-2,0	0,0	0,0	Ny og rimeligere avtale etablert.
5	Cris/NVA (Brage for 2022/2023)	Forskning og kunnskapsressurser	4,0	4,0	2,0	0,0	Tidslinjen for innføringen er endret fra 2023 til 2024. Prisnivå for 2024 besluttet av PS. Estimert helårspris for Cris/NVA er MNOK 10, fordelt på 150 institusjoner
6	LMS, digital eksamen og plagiat-kontroll, til andre leverandører	Utdanning og administrasjon	43,0	?	?	?	Anskaffelser pågår, estimerte endringer er unntatt offentlighet.
7	Microdata	Forskning og kunnskapsressurser	0,0	?	?	?	Revidert betalingsmodell for Microdata er forankret med eksisterende kunder og distribuert. Estimert prisnivå for 2024 - 2026 er ikke estimert enda. Se kostnadsvarsel for mer informasjon.
8	Sikt KI-chat	Data og infrastruktur	?	?	?	?	Nytt produkt, 2024 er ikke estimert enda.
Sum endringer		Sikt		20,8	25,5	0,0	

Til Digitaliseringsstyret
Dato 28.11.2023

Vedlegg 2: Langtidsplan for fellestjenester 2024–2026, beskrivelse av tiltak per portefølje

Porteføljen for Data og infrastruktur

Cybersikkerhet	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2025 - 2027
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Planlagt

Cybersikkerhetssenteret er sektorvist responsmiljø (SRM) for norsk forskning og høyere utdanning. Cybersikkerhetssenteret (eduCSC) forebygger, oppdager og håndterer sikkerhetshendelser i Kunnskapssektoren. Senteret bistår de lokale sikkerhetsmiljøene, og er partner med de nasjonale sikkerhetsmyndighetene.

Gjennom tillitsnettverk deles gjensidig hvilke trusler, hvilke vurderinger som utføres, og det gis støtte når hendelser inntreffer. Nærheten til Forskningsnettet, og den brede tilgangen på data og trusselinformasjon gjør innovasjon og utvikling mulig.

Tiltaket for bedre beredskap innen cybersikkerhet er en treårig satsing som blant annet inkluderer oppgradering av sensorinfrastruktur, samt automatisering og raskere utveksling av kvalitetssikret informasjon knyttet til sårbarheter, trusler og uønskede hendelser nasjonalt og internasjonalt.

Nytteeffekter av tiltaket:

- Økt deteksjonsevne for å avdekke og forhindre uønskede hendelser
- Bedre og mer tilgjengelige data og analyser som skaper innsikt, kontroll og bedre deteksjonsevne
- Større forutsetning for å avverge hendelser og oppdage hendelser tidlig, slik at konsekvensene blir mindre
- God etterretningsinformasjon til bruk når en hendelse har inntruffet

Det er sendt satsingsforslag for tiltaket, og finansieringen er til avklaring.

Fremtidens forskningsnett	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2023 - 2026
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Forskningsnettet er blant landets kraftigste nettinfrastrukturer, og er tilknyttet det globale forskningsnettverket. Nettet er en forutsetning for digitalisering og forskning, kunnskapsdeling, samt tilgjengeliggjøring av data og ressurser.

Nettverket gir tilgang til de internasjonale motorveiene for dataoverføring, slik at forskningsinstrumenter, observatorier og digitale ressurser kan benyttes, og slik at det kan kommuniseres med verdens fremste forskningsmiljøer og utdanningsinstitusjoner.

Forskningsnettet benyttes av over 150 institusjoner og har over 300 000 daglige brukere.

Bakgrunnen for at forskningsnettet fornyes er kommende kapasitetsvekst i multiterabits-området og behov for ny funksjonalitet i nettet. Eksisterende avtaler utløper i perioden, og fornyelsen vil derfor skje i sammenheng med at nye avtaler inngås.

I 2023 og 2024 gjennomføres anbudsprosessen for forskningsnettet på Fastlands-Norge. Svalbard er ikke med i anskaffelsen. Anskaffelsen omfatter langdistanse optisk fiber, optiske spektrum, optiske transportsystemer og kraftige rutere.

Nytteeffekter av tiltaket:

- Skalering som håndterer fremtidens datatrafikk i et 20-års perspektiv
- Ny funksjonalitet som muliggjør fremtidens forskning med høypresisjons tids- og frekvenssynkronisering, samt optisk måling og deteksjon.
- Videreføring av svært høy oppetid og produksjonskvalitet.
- Videreføring av høy informasjonssikkerhet.

Finansieringen av fremtidens forskningsnett er avklart, og anskaffelsen er pågående.

Feide	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2024 - 2026
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Feide er den nasjonale løsningen for sikker innlogging og datadeling i utdanning og forskning.

Med Feide får elever, studenter, forskere og undervisere trygg og riktig tilgang til en rekke digitale tjenester med ett brukernavn og passord. Feide tilbyr også sterk autentisering der sikrere innlogging er nødvendig.

Feide muliggjør sikker og enkel deling av data for administrator, samtidig som personvernet til brukerne ivaretas. Produktet skaper god oversikt og kontroll over dataflyten, og muliggjør datadrevet innovasjon.

Det jobbes kontinuerlig med videreutvikling av Feide, og noen av tiltakene er:

- Tilpasse tilgjengelige innloggingsmetoder til behovene i kunnskapssektoren, og i tillegg se på rollen Feide kan spille som nasjonal innloggingsløsning for barn og unge.
- Innføre ESI (European Student Identifier) som er en identifikator som benyttes i stadig økende grad. Tiltaket skal bidra til bedre samhandling mellom digitale utdanningstjenester i Europa.
- Datadeling vil fortsatt være et satsingsområde i langtidsperioden, for å øke verdien av delte data, gjøre datadeling transparent og sikkert, samt få til et godt samspill mellom ulike komponenter for datadeling innad i sektoren og til andre sektorer.
- Videreutvikle Feides kundeportal til å i enda større grad støtte prosessen med å ta i bruk tjenester. Rollestyring vil gi tilgang for flere enn Feide-administratorer til å jobbe med tjenester og datakilder i Feides kundeportal, bedre tilgangsstyring for datakilder med flere behandlingsansvarlige og bedre administrasjon av utveksling av data der informasjonen som flyter tilpasses direkte til sluttbrukeren som er innlogget. Vi vil også få på plass automatisk varsling når tjenester blir endret ved for eksempel at de etterspør mer data.

Videreutviklingen av Feide finansieres av Utdanningsdirektoratet. Finansieringen avklares årlig.

Identitet- og tilgangsstyring (IAM)	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2022 - 2027
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Ved å automatisere og sikre at studenter, gjester og ansatte får tilganger basert på tjenstlige behov, unngås manuelle prosesser som historisk har ledet til svekket sikkerhet, lav produktivitet og mulige brudd på lovverk og retningslinjer.

Felles IAM gir en rekke nytteeffekter, blant annet:

- bedre informasjonssikkerhet ved at alle studenter, gjester og ansatte har riktig tilgang i tråd med deres tjenstlige behov til riktig tid
- bedre etterlevelse av lovverk og retningslinjer
- bedre utnyttelse av interne ressurser
- reduserte lisenskostnader
- legger til rette for mobilitet for studenter og ansatte
- bedre tilrettelagt samspill mellom institusjonene ved standardisering av tilgangsstyringen

IAM er under innføring til de statlige universitetene og høyskolene (UH-21), og tas i bruk av 5–6 virksomheter per år i perioden 2022 - 2027. Produktet tilbys også til kunder utenfor UH-21, og innføres til disse basert på etterspørsel og kapasitet.

IAM finansieres av UH-21. Finansieringen er løst ved at Sikt har lagt ut for investeringen og UH-21 betaler tilbake når produktet tas i bruk.

Norwegian Artistic Real-Time Network	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2024
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Under planlegging

NorARTnet er et norsk nettverk for kunst som muliggjør forskning innen kunst ved bruk av Forskningsnettet. Nettverket er logisk separert fra andre nettverk og tilrettelegger dermed for sikre og fleksible eksperimenter og innovasjon mellom samarbeidspartnere. Partnere er institusjoner i høyere utdanning, museer og andre aktører innen kultur.

Tiltaket bygger på tidligere infrastruktureksknader. Hensikten er å opprette høykvalitets nettverksinfrastruktur for sanntidskommunikasjon over avstander til bruk innen kunstnerisk utviklingsarbeid og nærliggende kunstneriske forskningsområder, eksempelvis sanntidssamspill av musikk over nett. Tiltaket vil være et samarbeidet med representanter fra relevante kunstneriske fakultet som UiB, UiO, UiT, NTNU, KhiO, NMH og UiA.

For 2024 søkes det om midler til en mindre utretning. Prosjektet er i tidligfase, og det er jobbes med avklaring av omfang og estimer.

Porteføljen for Utdanning og administrasjon

Analyseplattform og beslutningsstøtte	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2020 – 2026
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Analyseplattformen gir tilgang til data og analysemuligheter med en rekke kildesystemer på tvers av fagområder.

Analyseplattformen er i en overgangsfase fra prosjekt til innføring og kontinuerlig utvikling. Estimert innføringsperiode er 2024 - 2025.

Institusjonene får tilgang til et fleksibelt produkt som tilrettelegger for tilgang på brede datasett for analyse og import til lokale systemer, og som tilrettelegger for bruk av både egne og felles BI-verktøy (analyse og presentasjonsverktøy). Virksomheter som har behov for det vil få standardrapporter. Datasettene inneholder sentrale datakilder som alle institusjonene har behov for innenfor økonomi (UBW), lønn og personal (SAP), utdanning (FS) og forskning (Cristin), og gir et godt utgangspunkt for fremtidige utvidelser.

Analyseplattformen muliggjør nytteeffekter og skal bidra til:

- å frigjøre tid og ressurser på den enkelte institusjon til analyse- og virksomhetsstyring
- å skape likere begrepsbruk på sentrale styringsdata, som muliggjør sammenligning (benchmarking) og samarbeid

Analyseplattformen har i perioden 2020 til 2023 vært finansiert av felles investeringsmidler fra UH-21. Innføring av Analyseplattformen er planlagt i perioden 2024 – 2026.

Nasjonalt utdanningsregister	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2023 – 2024
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Nasjonalt utdanningsregister skal gi en samlet oversikt over både aktive og historiske utdanningstilbud som tilbys av ulike institusjoner. Registeret skal kunne kobles til internasjonale tjenester for akkreditering og utdanningsoversikter.

Det finnes i dag ingen komplett oversikt over det formelle utdanningstilbudet i Norge. Distribuert forvaltning av data fører til flere versjoner av samme data, dårlig datakvalitet og ineffektive prosesser. Det er tidkrevende og i stor grad manuell øvelse å hente ut data fra de ulike utdanningstilbyderne. For søkere og studenter vil det være viktig å enkelt kunne finne ut om utdanningen de ønsker å søke til eller de allerede går på, er akkreditert. Det har betydning både for studiestøtte og utdanningens anseelse.

Tiltaket skal bidra til:

- Enklere tilgang for søkere og studenter til informasjon om utdanning er akkreditert
- Effektivisering av forvaltningsoppgaver gjennom raskere tilgang på nødvendige data og tilgang på nye og digitale data
- Mer automatiserte prosesser i utdanningssystemet, for eksempel studiestøtte/lånegodkjenning fra Lånekassen, verifikasjon av resultater, studieplanarbeid og statistikk

- Forenklet arbeid med analyse og statistikk ved at alle utdanninger har en unik ID. Det vil forenkle arbeid når data fra ulike kilder skal kobles sammen for å få frem ønskede kunnskapsgrunnlag. Det blir også enklere å gjennomføre utdanningsanalyser med utvikling over tid
- Bedre datakvalitet i rapporteringen til internasjonale tjenester og oversikter.

Finansieringen er avklart, tiltaket er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Fremtidens opptak	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2022 – 2027
	Ansvarlig:	HK-dir og Sikt
	Status:	Pågående

Samordna opptak er et nasjonalt digitalt produkt som gjør det mulig å gjennomføre samordna opptak til grunntidning og fagskoler. I dag koordinerer Samordna opptak opptaket til 27 universiteter og høgskoler og 23 fagskoler, både offentlige og private.

Med et samordna opptak ivaretas prinsippet om likebehandling av søkere og dermed en rettferdig tilgang til høyere utdanning for alle. Samtidig oppnås en stor samfunnsøkonomisk effektivitetsgevinst ved at lærestedene saksbehandler for hverandre og søkerne kun sender én søknad.

Systemforvaltningen og opptaksforvaltningen er et samarbeid mellom Sikt og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), hvor Sikt forvalter systemene og HK-dir forvalter opptaket.

Dagens teknologi for Samordna opptak har behov for fornying og oppgradering. Anbefalingene i satsingsforslaget fremtidens opptak innebærer å utvikle et mer moderne og fleksibelt opptakssystem som imøtekommer krav til sikkerhet og brukervennlighet. Fremtidens løsning vil støtte flere typer opptak, blant annet lokale opptak og samordnet masteropptak. Anbefalingene støttes av en samfunnsøkonomisk analyse utført av Agenda Kaupang.

Tiltaket vil bidra til:

- å tilfredsstillere dagens krav til sikkerhet
- bedre kapasitet og tilgjengelighet
- moderne brukervennlighet og universell utforming
- bedre støtte for å nå målene om livslang læring
- utvidet funksjonalitet til å støtte flere typer opptak, herunder masteropptak
- mer automatiserte prosesser
- bedre kvalitet og færre feil (0 klager)

Tiltaket er finansiert med bevilgning og finansieringen er avklart.

Neste generasjons IT-løsninger som understøtter læring og vurdering (anskaffelser)	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2022 – 2025
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

UH-sektoren står foran store veivalg for neste generasjons sentrale tjenester for læring og vurdering innenfor høyere utdanning.

Det er nødvendig med en omfattende omstilling ved bruk av digital teknologi for å dekke fremtidige behov. Det etterspørres bedre støtte for livslang læring, større fleksibilitet i utdanningen, mer aktiviserende undervisning, og nye måter å gjennomføre vurdering på.

Videre skal studentenes ferdigheter utvikles i tråd med etterspørselen fra arbeidslivet, hvor blant annet evner til å samarbeide om innovative løsninger og reflektere over komplekse problemstillinger får en mer fremtredende rolle.

Fremtidige systemer må understøtte læring, være enkle i bruk og henge godt sammen. Det stilles strenge krav til at systemene er sikre, ivaretar personvern og tilgjengelighetskrav, og er utformet i tråd med gjeldende lover og forskrifter.

For å ivareta fremtidens behov innen læring og vurdering jobbes det med anskaffelser av:

- [LMS – læringsplattform](#) (i dag Canvas)
- [Digital eksamen](#) (i dag Inspira og Wiseflow)
- [Plagiatkontroll](#) (i dag Ouriginal)

Anskaffelsene er organisert i fire prosjekter; tre systemanskaffelser og et overbyggende fellesprosjekt som jobber med realisering av gevinstene, regelverk, integrasjoner og sørger for koordinering. Porteføljestyret for utdanning og administrasjon er styringsgruppe for anskaffelsesprosessene.

Finansieringen for anskaffelsene er forankret med sektoren og finansieres med brukerbetaling.

Modernisering av felles studentsystem	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2021 – 2026
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Våren 2020 utførte Gartner en teknisk og funksjonell analyse av Felles studentsystem (FS) som konkluderte med at FS er et godt utgangspunkt for modernisering og vil svare ut sektorens behov for støtte til studieadministrative prosesser i mange år framover. Sammen med institusjonene i UH-sektoren ble det lagt frem anbefaling om modernisering av FS, som ble besluttet av Digitaliseringsstyret høsten 2021 (sak 37/21).

Moderniseringen av FS er basert på kontinuerlig produktutvikling, og er ikke organisert som prosjekt.

Moderniseringen er en transformasjon av dagens tjeneste til et målbilde som omfatter funksjonalitet, arkitektur og ny modell for organisering og samhandling, både internt i Sikt og med sektoren.

Nytteeffektene fra moderniseringen av FS skal være:

- økt tilgjengelighet – enklere, mer, hurtigere
- standardisering – sikkerhet, kvalitet, samhandling og effektivisering
- økt brukervennlighet – bedre tidsbruk, bedre opplevelse
- mer tilpasningsdyktig og åpent system
- etablering av et nytt normalnivå for samhandling og verdiskapning, som legger godt til rette for utvikling i mange år framover

Moderniseringen av Felles studentsystem finansieres med brukerbetaling fra kundene, felles investeringsmidler fra UH-21 og risikokapital med tilbakebetaling fra Sikt.

Mer informasjon se produktstrategi for FS og gjennomføring av FS-moderniseringen.

Porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser

Analyseløsning for virksomhetsstyring ved norske forskningsinstitusjoner	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	2025 – 2027
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Planlagt

Sikt leverer viktige støttesystemer for norske forskningsinstitusjoner som anvendes i egen virksomhetsstyring. Spesielt viktige er Cristin (snart Nasjonalt Vitenarkiv - NVA) og Norsk infrastruktur for bibliometri (NIB). Førstnevnte er en bibliografisk database over all norsk offentlig forskning som gir norske institusjoner god oversikt over egen produksjon av forskningsartikler og bøker. Mer inngående analyser av egen forskningsaktivitet krever mer utfyllende og andre data, som ikke er i Cristin, men som finnes i NIB.

Nasjonal infrastruktur for bibliometri (NIB) er en nasjonal database med bibliometriske data på forskning fra hele verden. Formålet er å tilby norske forskningsinstitusjoner data til analyse av norsk og internasjonal forskning, for å gjøre forskningen bedre.

Fullt datasett med alle årganger fra 1980.d.d. ble tilgjengelig fra 2021. NIB benyttes i produksjon av Indikatorrapporten, til evalueringer og i forskningsprosjekter. Bibliometriforum er et brukernettsverk bestående av 40 institusjoner som jobber aktivt med bibliometri og er opptatt av forskningsevaluering. Det er i dag opptil 15 brukere ved NIFU, NFR, OsloMet, UiB, UiT og Sikt. Produktet finansieres av Kunnskapsdepartementet. Produktet er i dag lite brukervennlig og med begrenset skalering til flere brukere og virksomheter.

Tiltaket vil bidra til flere nytteeffekter:

- 1) Mer funksjonalitet og forbedret brukergrensesnitt.
- 2) Bedre datagrunnlag og mulighet for kobling til data i andre systemer.
- 3) Mindre behov for bruk av lokale ressurser og individuelle innkjøp av kommersielle systemer.

Med tilrettelegging av data og brukergrensesnitt, som senker brukerterskelen, forventes det at bruken av produktet kan øke fra dagens 13 brukere på 5 institusjoner, til flere brukere på hver av de mer enn 60 institusjonene som hittil har vist interesse for NIB-data.

Tiltaket er foreslått med bakgrunn i rapporten Behovs- og mulighetsstudie for Nasjonal infrastruktur for bibliometri (NIB), desember 2022, fra en arbeidsgruppe bestående av deltakere i Bibliometriforum. Arbeidsgruppen ble oppnevnt av tjenesterådet for forskningstjenester.

Finansieringen er under avklaring.

Data om det norske samfunn (MODANSA)	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	2024 – 2027
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Planlagt

Data om det norske samfunn er datasamlinger av historiske data tilbake til slutten av 1700-tallet. Samlingene omfatter i hovedsak Kommunedatabasen, Forvaltningsdatabasen, Data om det politiske system (PoSys) og Kirkedatabasen. Sikt har som oppdrag å arkivere, tilrettelegge og formidle disse dataene til forskning og analyse. Produktet finansieres i dag av Kunnskapsdepartementet og Kirkerådet. Datasamlingene er et resultat av en stor og bevisst satsing fra Norges forskningsråd (NFR) gjennom mange tiår og et forpliktende samarbeid mellom forskningsmiljøene representert ved Sikt og sentrale dataprodusenter, særlig Statistisk sentralbyrå. Det kanskje viktigste resultatet av denne satsingen er Kommunedatabasen, som er Sikts (NSDs) mest brukte datatilbud gjennom tidene.

Tjenesten har i dag utfordringer knyttet bl.a. til tungvint oppdatering, drift og brukerstøtte. De eldre løsningene oppfyller i svært begrenset grad krav til universell utforming og FAIR-prinsippene.

Gjennom MODANSA ønsker man derfor å utvikle Sikts forskningsdataplattform, som i dag er innrettet mot kvantitative surveydata til å håndtere, kuratere og lagre ikke-surveybaserte data, dvs. kvalitative tekstdata og registerdata, offentlige data, stordata, etc. Målet er å styrke Sikt sin datainfrastruktur generelt, slik at flere verdifulle typer data vil løftes opp. Det betyr at investeringen i MODANSA vil ha nytte utover datasamlingene under «Data om det norske samfunn». Sikt vil bli i stand til å ta imot, gi merverdi til og tilgjengeliggjøre flere ulike sammensetninger av forskningsdata.

MODANSA er et moderniseringstiltak for datainfrastruktur som skal bidra til flere nytteeffekter for brukerne:

- 1) Universell utforming
- 2) Oppfylld av FAIR-prinsippene
- 3) Tilgjengelighet for brukerne som skaper økt utnyttelse av data, deriblant offentlige data.

Videre skal satsingen modernisere drift og vedlikehold. Dataene er driftet i eldre løsninger som i liten grad oppfyller krav til universell utforming og FAIR-prinsippene.

Satsingen er foreslått med bakgrunn i rapport om modernisering av data om det norske samfunn.

Tiltaket er foreslått gjennomført i tidsperioden 2024 – 2027 med en totalramme på MNOK 35. Finansering av satsingen er under avklaring.

Anbud biblioteksystem	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	2023 – 2025
	Ansvarlig:	Sikt
	Status:	Pågående

Sikt skal levere gode og kostnadseffektive bibliotekstjenester til forskning og høyere utdanning, slik at bibliotekene kan gi sine brukere tilgang til de ressursene de trenger for læring og forskning.

Dagens tjenestetilbud innen bibliotekstjenester består av tre hovedleveranser:

- Alma biblioteksystem: et moderne biblioteksystem som inneholder alle funksjoner for å drifte et bibliotek
- Oria søkesystem: en felles søkeportal til det samlede materialet som finnes ved de fleste fag- og forskningsbibliotek i Norge

- Leganto pensumlistesystem: et system for opprettelse, vedlikehold og tilgang til pensumlister for faglærere og studenter.

Tjenesteleveransene er organisert i to konsortier: BIBSYS-konsortiet med 78 institusjoner og Pensumlistekonsortiet med 26 institusjoner. Tjenestene er brukerfinansierte via årlig avgift for medlemskap i konsortiene.

Kontrakten med nåværende leverandør av bibliotek tjenestene er tidsavgrenset og har en varighet ut 2025. Sikt har sammen med styret for BIBSYS-konsortiet startet en prosess for å danne grunnlag for en ny anskaffelse. Gjennom ulike typer innsynsarbeid som brukertilfredshetsundersøkelse, scenario-analyse og RFI har vi undersøkt markedet og forsøkt å få svar på trender og fremtidige brukerbehov. Det er etablert et anskaffelsesprosjekt med en styringsgruppe som består av medlemmer fra styret i BIBSYS-konsortiet. Det planlegges en spørreundersøkelse blant biblioteklederne før utarbeidelse av kravspesifikasjon for anbudsrunder.

Proessen med anbudsrunde og tilhørende aktiviteter finansieres via den årlige konsortieavgiften samt oppsparte midler.

For mer informasjon: [Veien videre - bibliotek tjenester](#)

Microdata – cross fair	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	2024 – 2028
	Ansvarlig:	Sikt i partnerskap med SSB og FHI
	Status:	Planlagt

Microdata.no er datainfrastruktur hvor forskere, analytikere og studenter får umiddelbar og fleksibel tilgang til kobling og analyse av store mengder registerdata som er tilgjengeliggjort der. Dataprodusenter som Statistisk sentralbyrå, Kreftregisteret og andre offentlige og private dataprodusenter og -eiere kan selvbetjent dele sine registerdata i microdata.no, til bruk for forskning og analyse.

Produktet kontrollerer all databruk gjennom et automatisert anonymiserende grensesnitt, som hindrer at sluttbrukerne får se eller kan laste ned/printe ut personopplysninger, noe som gjør søknader eller dokumentasjon av behandlingsgrunnlag unødvendig. Tilgangen gjelder for ansatte eller studenter ved en institusjon som har tegnet avtale om bruk av microdata.no.

Foreløpig er SSB eneste dataeier med data på plattformen. I tett og langsiktig samarbeid med de sentrale helseregistrene er det et mål at helseregistrene skal kunne dele registerdata i microdata.no, som gir mulighet for kobling med demografiske og sosioøkonomiske data fra SSB.

Microdata.no eies, utvikles og driftes av Sikt og SSB i fellesskap. Utviklingen har i hovedsak vært finansiert gjennom Forskningsrådets infrastruktursatsning i to omganger. Tjenesten ble lansert våren 2018.

Det er søkt om finansiering fra Forskningsrådet for videreutvikling av microdata.no. Sikt, SSB og FHI har sendt inn felles skisse med arbeidstittel «Microdata.no Cross-FAIR. FAIR access to microdata across sectors and disciplines». Hovedmålsetningen for søknaden er å etablere mest mulig koblingsbare helseregisterdata på infrastrukturen, samt å fortsette å styrke løsningens funksjonalitet og relevans for både samfunns- og helseforskning. Dersom søknaden blir godkjent er det realistisk at man vil kunne få en oppstart medio 2024. Samlet finansieringsbehov er estimert til MNOK 84.

Inneværende prosjekt Microdata 2 løper ut 2023. Innspurten i prosjektet handler om å slutføre arbeidet med etableringen av microdata.no som plattform for deling av data for Kreftregisteret og andre relevante dataeiere. Planen er å tilgjengeliggjøre data fra Kreftregisteret på infrastrukturen i

2023. Det arbeides nå med en finansieringsmodell for drift av microdata.no. Her legger man til grunn en modell i tråd med anbefalingene fra et KD-opplevnt utvalg.

Pris- og betalingsmodell vil bli sirkulert til de 105 eksisterende brukerinstitutionene så snart den er klar. Betaling innføres fra 2024.

Tiltak som eies av andre enn Sikt

KUDAF	Portefølje:	Data og infrastruktur
	Periode:	2022 – 2025
	Ansvarlig:	HK-dir
	Status:	Pågående

KUDAF skal sørge for bedre oversikt over hvilke data Kunnskapssektoren sitter på. Gjennom etableringen av en felles infrastruktur og metadatakatalog vil det bli enklere å se det totale bildet og utveksle data trygt og enkelt.

KUDAF vil tilby en infrastruktur som gir oversikt over hvilke data kunnskapssektoren sitter på for videre bruk gjennom en metadatakatalog som beskriver dataene. Det vil tilbys tjenester for å få tilgang til sensitive data med basis i hjemmel, samtykke eller gjennom søknad til et spesifikt formål (f.eks. til forskning).

KUDAF har mandat til å stimulere arbeidet med orden i eget hus i sektoren, som vil gi sektoren et stort felles løft for å kunne møte de sterke politiske føringene om økt deling av data for å utløse potensialet i data som ressurs.

KUDAF skal bidra til økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, økt læringseffekt, bedre prioriteringer, effektiv ressursbruk og verdiskaping.

KUDAF er finansiert av Kunnskapsdepartementet med en ramme på MNOK 90 for perioden 2022–2025.

UH-sak	Portefølje:	Utdanning og administrasjon
	Periode:	2017 – 2025
	Ansvarlig:	UH-21
	Status:	Pågående

UH-sak skal utvikle ny fellestjeneste for saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning for UH-sektoren.

Produktet vil ha flere løsninger:

1. Ny løsning for saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning og Noark 5 arkivkjerne
2. Plattform for å digitalisere saksbehandlingsprosesser med tilhørende prosessbibliotek

Løsningen leveres av Sopra Steria og består av saksbehandlingsplattform fra ServiceNow og arkivkjerne fra Documaster.

Tiltaket skal bidra til følgende nytteeffekter:

- Bedre støtte for arbeidsprosessene til saksbehandlere, ledere og dokumentasjonsforvaltere i et verktøy som gir god støtte for arbeidsprosessene
- Bedre oversikt over egne arbeidsoppgaver
- Mer automatisk og økt dokumentasjonsfangst til arkiv

Finansieringen er avklart og tiltaket finansieres av lokale budsjetter til UH-21 (brukerbetalt).

ACCESS Life Course Database: Upgrade, Expansion and Innovation	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	2024 – 2028
	Ansvarlig:	OsloMet
	Status:	Under planlegging

NorLAG (Den norske studien om livsløp, aldring og generasjon) er en studie ved OsloMet som gir kunnskap om det å eldes i Norge. Så langt er det gjennomført tre runder med datainnsamling (2002, 2007 og 2017). Undersøkelsen følger de samme personene og belyser sentrale livsområder til personer født mellom 1922 og 1966, og deres nære familiemedlemmer (partner, foreldre og barn).

ACCESS LIFE COURSE er infrastrukturen som Sikt sammen med Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet har utviklet for å kunne gi bred og enkel tilgang til de komplekse dataene som NorLAG er. ACCESS LIFE COURSE-prosjektet var finansiert av Norges forskningsråd, og Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMET og NSD (Sikt) var partnere i prosjektet. NOVA var ansvarlig for sammenstilling, dokumentering og det faglige innholdet i dataene mens NSD (Sikt) var ansvarlig for dataoppbevaring og tilgjengeliggjøring.

Det er sendt en søknad om å utvide ACCESS LIFE COURSE for å utvide, oppgradere og fornye ACCESS LIFE COURSE-portalen. Det vil bli gjennomført datainnsamling og oppdatert registerdata i løpet av 2024, (data fra perioden 2023–2027) og ambisjonen er å kunne oppdatere og forbedre infrastrukturen, slik at den møter fremtidige krav og gir bedre brukeropplevelse.

Et nytt ACCESS LIFE COURSE prosjekt vil løpe fra 2024–2028. Estimer for finansiering er under utarbeidelse.

Koordinerte online-paneler for forskning på demokrati og styresett i Norge – KODEM	Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
	Periode:	Ikke avklart
	Ansvarlig:	UiB
	Status:	Under planlegging

KODEM er en ny nasjonal forskningsinfrastruktur som planlegges etablert på initiativ fra UiB, UiO, NTNU, UiT, UiA, UiS, OsloMet, NORCE, ISF og Sikt i samarbeid. Ambisjonen er å etablere fire online-paneler for forskning på demokrati og styresett. Panelene vil dekke fire grupper: befolkningen (medborgerundersøkelsen hvor panelet er allerede etablert og Sikt arkiverer og formidler data fra undersøkelsen), de folkevalgte, embetsverket, (inkludert domstolene) og media.

Sikts rolle blir å arkivere og stille alle data som produseres av KODEM forskningsinfrastrukturen til disposisjon for forskersamfunnet. En planlegger også å bruke Sikts nye visualiserings- og formidlingstjeneste, Surveybanken, for å formidle data mer åpent.

Det jobbes fortsatt med å estimere finansieringsrammen for tiltaket. Det vil søkes om støtte fra Forskningsrådet.

Generations and Gender Programme Norway - dag

Portefølje:	Forskning og kunnskapsressurser
Periode:	2024 - 2028
Ansvarlig:	SSB
Status:	Planlagt

Målet med tiltaket er å etablere Norge som en stabil partner og aktiv bidragsyter til den eksisterende internasjonale forskningsinfrastrukturen «Generations and Gender Programme» (GGP). GGP er en tverrfaglig forsknings- og datainfrastruktur om befolknings- og familiedynamikk, prosessering og formidler tverrnasjonalt sammenlignbare longitudinelle data om livsløpene til kvinner og menn. Forskningsavdelingen i SSB har vært partner i GGP (og dets forløper, Familie- og fertilitetsundersøkelsen) siden starten av programmet, og for tiden er SSB en aktiv partner og konsortiemedlem i GGP.

Målsetningen med søknaden er å etablere Sikt som dataarkiv og infrastruktur for GGP for å øke bruken av dataene i tråd med FAIRs veiledende prinsipper for vitenskapelig datahåndtering og forvaltning. Våren 2023 konkluderte GGP Consortium Board med at Sikt vil være den foretrukne løsningen for å oppnå dette målet. Beslutningen bygger i stor grad på det arbeidet Sikt utfører for ESS.

Tiltaket er kostnadsberegnet til € 10 450 for en minimumsløsning og € 27 450 for "Gold Solution". Minimumsløsningen innebærer inkludering av data og metadata i Sikts Surveybank, inkludert migrering, kurering og formidling. "Gold Solution" inkluderer etablering av egen dataportal for GGP-dataene hos Sikt, tilsvarende som for ESS. En egen dataportal hos Sikt er den mest brukervennlige løsningen, og vil øke den vitenskapelige bruken av GGP-dataene. I tillegg vil en egen dataportal tilrettelegge for spesifikke krav relatert til arten av longitudinelle og komparative GGP-data.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 51/23

Vår arkivkode 23/15602

Sakstype Drøfting

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Kunstig intelligens – vurderinger rundt ChatGPT

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i saksforberedelser til kommende møter.

Bakgrunn

I møtet i juni ga Digitaliseringsstyret tydelig uttrykk for at kunstig intelligens (KI) bør settes på agendaen i kommende møter. I forrige møte fulgte vi opp med et faglig innlegg, hvor prorektor Pinar Heggernes ved UiB ga innblikk i noen av fremskrittene KI har bragt med seg og hvordan disse endrer fag, forskning og utdanninger. Innlegget hadde som mål å gi generell bakgrunnskunnskap og bidra til å skille det vitenskapelige fra det sensasjonelle, der det sensasjonelle gjerne forbindes med inntoget av generativ kunstig intelligens og verktøy som ChatGPT.

Vurdering

Denne gang retter vi oppmerksomheten nettopp mot generativ kunstig intelligens. Hensikten med saken er å utforske litt videre hva som rører seg i sektoren på feltet, og å drøfte om det er områder hvor vi bør legge til rette for samarbeid om muligheter og utfordringer.

Saken vil ha korte innledninger om bruk av, eller planer for bruk av, verktøy som ChatGPT ved ulike institusjoner representert i Digitaliseringsstyret. Sikt er også invitert til å presentere sin nye fellestjeneste for generativ kunstig intelligens, Sikt KI-chat.

Deretter ønsker vi Digitaliseringsstyrets innspill på følgende:

1. Hvilke vurderinger gjør institusjonene rundt bruk av verktøy som ChatGPT?
2. Hvilke utfordringer og muligheter bør sektoren samarbeide om? Er det hensiktsmessig med samarbeid rundt vurderinger, retningslinjer, veiledning og kompetanse knyttet til bruk av generativ kunstig intelligens og verktøy som ChatGPT?